نشریات (زین) :
مژمار : ۱

مەمۆزین

اثرا

سەرتاج ادیب کردان ومدار
افتخارا جیان

احمد خانی

استانبول
بحم استقبال مطبعه‌سی
۱۳۳۵ — ۱۳۳۷

چاپی ئەسڵی

(مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی

ساڵی1919- ئەستەموولْ

ئەحمەدی خانی

(1707-1650)

ئەحمەدی خانی

(1707-1650)

ئەحمەدی خانی

(1707-1650)

پێشبار

خوێنەری خۆشەویست،

ڕەنگە هیچ زێدە ڕۆیی نەبێ ئەگەر بڵێین لە سەدەی نۆزدەهەمەوە ئەوروپییەکان لە ڕێگەی دوو سەرچاوە کوردیان ناسیوە، یەکەمیان دەسنووسی (شەرەفنامە) یە کە لە نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەمەوە وەچنگیان خستووە و ڕۆژهەڵاتناسەکان کاریان لەسەر کردووە و لەم ڕێگەیەوە مێژووی کوردستانیان ناسیوە. دووەمیان چیرۆکی میللیی (مەمێ ئاڵان) ە کە لە دوا چارەگی سەدەی نۆزدەهەم گەلێك بایەخیان پێ داوە و لەم ڕێگەیەوە ئەدەبی میللیی کوردیان ناسیوە، لەم ڕووەوە بەڕوویێکی تایبەت ڕۆژهەڵاتناسە ئەڵمان و ڕووسەکان بایەخێکی زۆریان بە تێکستەکانی (مەمێ ئاڵان) داوە و چەندین جاریش تەرجەمەی ئەڵمانی، ڕووسی، فرەنسی و ئەرمەنی کراوە و لە بڕێك جاریشدا تێکستە کوردییەکەشیان لەگەڵدا بڵاوکردووەتەوە.

دوای گەڕان و لێکۆڵینەوە بەناو ئەو چەند چاپە کەمەی (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی کە بە کوردی چاپ کراون وا دیارە تا ئێستە ئەوەی لە هەمووان بڕوا پێکراوتر و زانستی تڕە ئەو چاپەیە کە ساڵی 1919 لە لە بڵاوکراوەکانی کۆواری (ژین) لە ئەستەموولّ بڵاوکراوەتەوە کە ڕاستەوخۆ لەسەر دەسنووسێکی زۆر کۆنی مەم و زین چاپ کراوە، بۆیە ئەم چاپە دەبێ وەکو یەکێك لە چاپە زۆر تەواوەکانی مەم و زین سەیر بکرێ. ئێمە بە لەچاپدانەوەی ئەم چاپە دوو مەبەستمان لەبەرچاو گرتبوو، یەکەمیان ئەوەبوو یەکێك لە چاپە زۆر تەواو و دەگمەنەکانی (مەم و زین) وەکو خۆی دووبارە بڵاو بکەینەوە کە زۆربەی دانەکانی فەوتاون و ئێستە ئەم چاپە

هەر وەك دەسنووسی لێ هاتووە و دوومیشیان بۆ ئەوەی بەم کارە هەم رێگە خۆش بکەین بۆ چاپی دیکەی تەواو و بێ هەڵەی ئەم شاکارە بەرزەی ئەحمەدی خانی کە شایانی ئاوڕلێدانەوە و گرینگی پێدانێکی تایبەتە، هەم بۆئەوەش چاپی ساڵی 1919 ی کتێبی مەم و زینیش سەرلەنوێ زیندووبکەینەوە کە لە هەموو ڕووێکەوە شایانی دووبارە لەچاپدانەوەیە، کارێك کە دەبوایە گەلێك بەر لە ئێستە بکرایە.

چاپکردنەوەی (مەم و زین)ی ساڵی 1919 دەمێك بوو لەناو لیستی بەرنامەی کارەکانی ئێمەدا بوو، بەڵام لەبەر بێ کاتی و سەرقاڵی بە پڕۆژەی دیکە هەرگیز بەسەر ئەوەدا ڕانەدەگەیشتین ئەم کارە تەواو بکەین. ئێستە کە دەزگای ئاراس چاپ و بڵاوکردنەوەی ئەم شاکارە مەزنەی ئەحمەدی خانی لە ئەستۆ گرتووە و دووبارە دەیکاتەوە دیاریی دەستی هەردووکمان بۆ ناو کتێبخانەی کوردی، یەکێك لەو ئاواتەم جێبەجێ دەبێ کە دەمێکە لە گەڵمدا دەژی.

ئەم چاپەی شاکاری مەم و زین کە ئێمە کارمان لەسەرکردووە لەبەر دانەیەکی ئەم کتێبە گیراوەتەوە کە کاتی خۆی لە لای کوردناسی فرەنسی ڕۆژهەر لیسکۆ بووە و ئێستەش لەناو فۆندی کتێبەکانی لیسکۆدایە کە لە کتێبخانەی ئەنستیتۆی کورد لە پاریس پارێزراوە. دواجار هیوادارم چاپکردنەوەی ئەم کتێبە ڕۆحی بەرزەفڕی ئەحمەدی خانی و عەزیزی کوڕی شێر مامزیدی کە ساڵی 1751–1752، ئەو دەسنووسەی (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانیی نووسیوەتەوە و چاپی ئەم کتێبەی لەبەرگیراوەتەوە، هەروەها هەمزە مۆکسیی بلاوکەرەوەی یەکەمین و پوختترین چاپی کوردیی مەم و زین شاد بکات. ڕۆحیان شاد و یادیان هەزار جار بەخێر.

نەجاتی عەبدوڵڵا

پاریس، 1ی دیسامبەری 2007

سەرەتایەك بۆ مەم و زین - ناسی

پێشینەی میژوویی

ئەگەر بتوانین بە جۆرێك لە جۆرەكان سەدەی دەیەمی زایینی بە سەرەتای ئەدەبی كلاسیكی كوردی بژێرمێرین ئەوا بە دڵنیاییەوە دەتوانین بڵێین لەم هەموو ماوەیەدا تاوەكو نیوەی دووەمی سەدەی پازدەهەم جگە لە شیعرەكانی بابا تاهیری هەمەدانی و تێكستە ئاینییەكانی ئەهلی هەق بەوڵاوە ڕەنگە هیچ نووسراوێكی دیكەی كوردیمان لەبەردەستدا نەبێ. كوردستان تاوەكو كۆتاییی سەدەی پازدەهەم لەناو ڕەوشێكی زۆر نالەبار و كارەستباردا ژیاوە. سێ زنجیرە شاڵاوی گەورەی داگیركردن ڕەوشی وڵاتی كوردەواریان تەواو گۆڕی: یەكەمیان شاڵاوی توركە سەلجوقییەكان لە ساڵی 1051، دووەمیان شاڵاوی مەغۆلەكان لە ساڵی 1231 و سێیەمیشیان شاڵاوی تەیموری لەنگ لە ساڵی1402[1]دا. بۆیە ئەم قۆناغە لە مێژووی كوردستاندا یەكێكە لە قۆناغە هەرە تاریكەكانی مێژووی سیاسی و كولتووریی كوردستان.

دەستپێكی سەدەی شازدەهەم و وردتر دوای بڕانەوەی جەنگی چالدێران 1514 و خۆ وەپاڵنانی میر و بەگە كوردەكان بۆ پاڵ سێیبەری ئیمپراتۆریای عوسمانی، كوردستان بە بەراورد لەگەڵ ساڵانی پێشووتری تۆزێك ئارامیی (نیسبی) بەخۆیەوە بینی و ئەوە لە نیوەی دووەمی سەدەی

[1]Abdul Rahman Ghassemlou, *Kurdistan and The Kurds*, Ed. Collets, London, 1965, p. 36.

شازدەهەم بوو کەوا نووسینی کوردی بە دیالێکتی کورمانجی سەروو دەست پێ کرد. عەلی حەریری 1530–1600 و فەقێی تەیران 1563–1641 بەدیارکەوتن و شیعریان بە زمانی کوردی هۆنیەوە. دیارە هەر لە هەمان دەورانیشدا، وردتر لە دواداوییەکەی سەدەی شازدەهەم 1596 یەکەمین مێژووی کوردیش دەنووسرێتەوە بەڵام بە زمانی فارسی. لە کۆتاییی سەدەی شازدەهەم تاوەکو نیوەی یەکەمی سەدەی حەڤدەهەم تەنها مەلایێ جەزیری 1567–1640 مان هەیە کە یەکەم شاعیری کوردە لە شیعرەکانیدا وشەی کوردستانی بەکارهێناوە. لە نیوەی دووەمی سەدەی حەڤدەهەم دوو شاعیری گەورەمان هەیە تا پادەیەک هاوسەردەمی یەکترن: یەکەمیان ئەحمەدی خانی 1650–1707 کە لای هەندێک لە لێکۆڵەرەوەکان لە سایەی (مەم و زین)ەکەی بە باوکی ناسیۆنالیزمی کوردی دادەنێن. دووەمیشمان مەلایێ باتەیی 1675–1760 کە یەکێکە لە شاعیرە ڕۆمانسییەکان و خاوەنی مەولوودنامەیە[2] بە زمانی کوردی. لە سۆنگەی ڕەوشی ئاڵۆزی ناوچەکە سەدەی هەژدەهەم بۆ ئەدەبیاتی کوردی بە سەدەیەکی تاریک دادەنرێ و ڕەنگە تەنیا ناوی پرتەوی هەکاری 1756–1825مان بۆ مابێتەوە. بە پێچەوانەوە سەدەی نۆزدەهەم سەدەی گەشەسەندن و تاوسەندنی ئەدەبیاتی کوردییە بە دیالێکتی کورمانجی خواروو: نالی 1800–1873، سالم 1805–1896، کوردی 1812–1850، حاجی قادری کۆیی 1817–1897، شێخ ڕەزا تاڵەبانی 1836–1919، مەحوی 1831–1906 و گەلێکی دیکەیە، هەر لە سەرەتای ئەم سەدەیەشە ڕۆژئاواییەکان "کورد" دەناسن

[2] بۆ تێکستی مەولوودنامەی مەلایێ باتەیی، بڕوانە: ئەلبێرت فۆن لوکۆک، *تێکستی کوردی*، پێشەکی و لەچاپدانەوەی نەجاتی عەبدوڵڵا، دەزگای ئاراس، 2007، لا:149–196

کوردناسی

ڕەنگە بێ دوودڵی بڵێین مێژووی بایەخ پێدان و ناسینی ئەدەب و مێژووی کورد لای ئەوروپاییەکان دەگەڕێتەوە بۆ نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەم و بە ڕووییکی تایبەتی لای ڕووسەکان بۆ دوای جەنگی ڕووسی–تورکی 1828–1829 کاتێک ئەودیو قەوقاز بە ڕووسیاوە لکێنرا. سوپای ڕووسیا وەختایەک ساڵی 1828 دەست بەسەر شاری ئەردەبیلی ئێراندا دەگرن، سەرکردەی سوپاکە ژێنێرال سوختلن، لە کتێبخانەی بەناوبانگی سەفەوییەکان دانەیەک لە دەسنووسی شەرەفخانە کە بەدەستخەتی شەرەفخان خۆی نووسرابووەوە هەڵدەگرێ و دەیگەیەنێتە سانت پێترسبوورگ[3]. ڕۆژهەلاتناسانی ڕووس هەر زوو درکیان بە گرینگیی ئەم دەسنووسە کرد و هەر زوو ئەکادیمی ڤلیامینۆڤ زیرنۆڤ دانەی ئەسڵیی دەسننووسەکەی بە فارسی و دوو پێشەکیی مێژوویی بە فرەنسی بلاوکردەوە[4].

ڕووسیا بایەخ بە ئەدەب و زمانی کوردی دەدات

ساڵەکانی 1842–1845 هەردوو گەڕاڵی ڕووس ڤ. دیتێل و ی.ن. بێرزین گەشتێک بۆ ڕۆژهەلاتدا دەکەن و لەم گەشتەدا بۆ یەکەمجار شوێنێکی دیار بۆ گەڕان و سووڕان بەدوای تێکستی ئەدەبی کوردی

---

[3] خالید موراد چەتۆیێڤ، *مێژووی پێوەندییەکانی ڕووسیا و کورد (ڵێکۆڵینەوە و بەڵگەنامە)*، وەرگێڕانی بۆ کوردی، تێبینی و پەراوێز بۆ نوسینی د.نەجاتی عەبدوڵڵا، بکەی ژین، سلێمانی، 2007، 37

[4] بەرگی یەکەمی شەرەفنامە بۆ یەکەمجار ساڵی 1860 لە 456 و بەرگی دووەم ساڵی 1862 لە 308 لاپەڕە لە سانت پیترسبۆرگ بلاوکرانەتەوە.

تەرخان دەکەن و هۆیەکەشی بە پای دیتێل خۆی ئەوەیە کەوا ڕووسەکان هاوسێی کوردەکانن، بەجۆرێك دەڵێ " *ئێمەی ڕووس بە نزیکەیی لە دوو لای قەوقاز و زەریای ڕەشدا هاوسێی ئەم کوردانەین*". ڤ. دێتیل بۆ یەکەمجار لە ئەوروپا ئەوە دووپات دەکاتەوە کەوا کوردەکان ئەدەبی نووسراو و ئەدەبی وەرگێڕاویان هەیە کە لە سەرچاوەی فارسییەوە وەرگیراوە. لەناو ئەدەبی کوردیدا چەندین ناوی زۆر پرشنگدار لە مێژوو و شیعردا هەیە"[5]. دیارە بەر لەم گەشتەی ڤ. دیتێل بۆ ڕۆژهەڵات هیچ کەس لە ڕۆژهەڵاتناسەکان نەیاندەزانی کورد ئەدەبی نووسراویشی هەیە. پاشان دوای جیگیربوونی دووەمین جاری ئەلکساندەر ژابا لە ساڵەکانی 1856-1860 وەکو کۆنسولی ڕووسیا لە ئەرزەڕۆم و لەسەر داوای ئەکادیمیای شاهانەی زانستەکانی سانت-پیترسبۆرگ و لەسەر پێداگرتنی ئەکادیمی دۆرن بە سوود وەرگرتن لە پایەی کۆنسولی لە ئەرزەڕۆم، ژابا کەوتە بایەخدان و کۆکردنەوەی تێکستی نووسراو بە زمانی "هۆزە کورییەکان" وەك لێرخ گوتەنی. ژابا لە ماوەی دەست بەکاربوونی تا سەرەتای ساڵی 1859 کۆمەڵێك دەسنووس ڕەوانەی کلاسی مێژوویی-فیلۆلۆژی ئەکادیمیای سان پێترسبوورگ دەکات لەوانە: 1- چەند سەرنجێك لەبارەی ئەدەبیات و هۆزە کوردییەکان 2- پوختەیەکی نووسراوی کوردیی "مەم و زین" ی ئەحمەدی خانی 3- ڤۆکابیولێریی کوردیی دیالێکتەکانی هەکاری و ڕەوەندی 4- ڕێزمانی عەلی تەرماخی بە کورمانجی 5- چەمکی

---

[5] خالید موراد چەتۆێڤ، *مێژووی پێوەندییەکانی ڕووسیا و کورد* .....هەمان سەرچاوە، ل:38-39.

سەرەتایی لەبارەی زانستی ڕێزمان و زمانی کورمانجی 6-کۆکراوەی حەکایەتی کوردی بە وەرگێڕانی فرانسییەوە[6]

بۆ یەکەمجار لێرخ لە وتارێکدا بە زمانی ئەڵمانی کە لە کۆواری *Mélanges Asiatiques* بەرگی سێیەمی ساڵی 1858 لە لاپەڕە 242-255دا بڵاوکرایەوە باسی ئەم پوختەیەی (مەم و زین) دەکات کە ژابا ناردوویە بۆ ئەکادیمیای سانت پیترسبۆرگ[7] و لە ڕێگەی ئەو پوختەیەی مەلا مەحموودی بایەزیدی نووسیوویەتەوە بۆ یەکەمجار (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی بە خوێنەری ئەڵمانی دەناسێنێ. دواتر لێرخ بەهیچ شێوەیەك لەگەڵ ئەوەدا نەبووە ئەم پوختەیەی مەم و زین چاپ و بڵاو بکاتەوە و لای وابوو وا باشترە مەم و زین بەسەرچاوەکەوە هەمووی بڵاوبکرێتەوە کە ژابا دیارە ئەوکاتە دوو دەسنووسی تەواوی (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانیی لەبەر دەستدا بووە[8]. ئەم دوو دەستنووسە تەواوەی (مەم و زین) کە لێرخ باسیان دەکات گوایە لای ژابا بووە وا دیارە

---

[6]Auguste Jaba**,** *Recueil de notices et récits kourdes servant à la connaissance de la langue* : de la littérature et des tribus du Kourdistan, St.-Pétersbourg : Eggers, 1860, p.VI.

[7] Lerch, " *Bericht über. Résumé de l'ouvrage kourde d'Ahmed Khani, fait et traduit par A. Jaba*", In **Mélanges asiatiques** tirés du Bulletin historico-philologique de l'Académie impériale des sciences de St. Pétersbourg, Tom III, 1856-1859, pp. 242-255.

[8] Auguste Jaba**,** *Recueil de notices et récits kourdes servant à la connaissance de la langue* : de la littérature et des tribus du Kourdistan, St.-Pétersbourg : Eggers, 1860, p. VII

دواتر کەوتوونەتە ئەرشیڤی کتێبخانەی لینینگراد[9] و ئەو پوختەیەش کە بایەزیدی بۆ ژابای نووسیوەتەوە و ژاباش وەریگێڕاوەتە سەر فرەنسی و کاتی خۆی بۆ پرۆژەهەڵاتناسی فرەنسی Ch. Schefer ی ناردووە ئێستە دانەیەکی ئەم دەستنووسە لە پاریس لە کتێبخانەی زمانە پرۆژەهەڵاتییەکان بە کۆدی (QQ.I.84) پارێزراوە[10] و دانەیەکیشی لە کتێبخانەی Saltykov-Scedrine لە لینینگراد پارێزراوە.

چاپەکانی (مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی بە کوردی[11]

بەداخەوە چاپی داستانی مەم و زینی ئەحمەدی تا دوا دواییەکەی سەدەی نۆزدەهەم هەر بە دەسنووسی مابووەوە. بۆ یەکەم جار میقداد مەدحەت لە ژمارە 2 ی پرۆژی (23 ی نیسانی 1314ی پۆمی) ی پرۆژنامەی (کوردستان) دەست دەکا بە بڵاوکردنەوەی بەشێکی مەم و زین تا ژمارە

---

[9] ئەم دەسنووسانە لە ئەرشیڤی کتێبخانەی لینینگراد بە کۆدی کورد 12 و کورد 13 پارێزراون، بڕوانە: مارگریت بۆریسۆنا پۆدینکۆ: *باسی دەسنووسە کوردییەکانی لینینگراد*، مۆسکۆ، 1961، لا: 43–51.

[10] ساڵی 1989 هەڵکەوت حەکیم بۆ یەکەمین جار ئەم دەسنووسەی بە فرەنسی و تێکستە کوردییەکە دووبارە چاپ و بڵاوکردووەتەوە، بڕوانە: Halkawt Hakim, *Mem u Zin*, In *Dabireh*, n° 5, printemps 1989, pp.192-171 بە هەمان شێوە فەرهاد پیربااڵیش ئەم دەسنووسەی ساخ کردووەتەوە و دووبارە بە ڕینووسی نوێ نوسیویەتەوە بڕوانە: د.فەرهاد پیربااڵ، مەلا مەحموودی بایەزیدی 1799–1867 یەکەمین چیرۆکنووس و پەخشاننووسی کورد، دەزگای ئاراس، 2000، لا: 39– 48.، بۆ فاکسمیلی دەسنووسەکەی بایەزیدی بڕوانە لا:54–68.

[11] بێگومان چیرۆکی میللی (مەمێ ئالان) کە ئەحمەدی خانی (مەم و زینی)ی خۆی لێوە داهێناوە لە دوا چارەگی سەدەی نۆزدەهەمەوە لە لایەن گەلێک زانای پۆژئاوایی و خۆڵاتیەوە نووسراوەتەوە و کراوەتە زۆر زمانانیش، ئێمە توخنی ئەم باسە نەکەوتین و تەنیا بەدوای (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانییەوە چووین.

30 هەرجارەی بەشێکی لێ بڵاوەدەکاتەوە[12]. بە قسەی مارتن ڤان بروێنسن ئەو دەسنووسەی (مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی کە میقداد مەدحەت لەبەرییەوە چەند بەشێکی مەم و زینی لە ڕۆژنامەی کوردستان بڵاوکردووەتەوە هی حاجی قادری کۆیی بووە[13]. میقداد بە نیاز بوو سەرلەبەری دەقی مەم و زین وەکوو کتێب بڵاوبکاتەوە، بەڵام قەت ئەو هەڵەی بۆ هەڵنەکەوت. چاپی داستانە شیعری (مەم و زین) تا ساڵی 1919 بەدوا کەوت و لەو ساڵە بۆ یەکەمجار چاپێکی سەرلەبەر و تەواوی (مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی لە ڕووی دەسنووسێکی نووسراوی ساڵی 1165ی کۆچی (1751–1752) لە لایەن هەمزە مۆکسی ئامادەکرا و لە بڵاوکراوەکانی "جڤاتا تەعمیما مەعاریف و نەشریاتی کوردی" ژمارە 1 لە چاپخانەی "نجم الاستقبال" لە ئەستەموڵ بڵاوکرایەوە. ئەم چاپە یەکێکە لە چاپە هەرە تەواو و دەگمەنەکانی مەم و زین کە بەداخەوە کاتی خۆی کەمالیستەکان بەشی زۆریان سوتاند بەڵام خۆشبەختانە چەند دانەیەکی کەمی ڕزگاریان بوو کە وا ئیمڕۆ ئێمە بەشانازییەوە ئەوەی کەمالیستەکان سووتاندیان بە جوانترین چاپ و بە تیراژێکی زۆرەوە دووبارە چاپی دەکەینەوە.

---

[12] بڕوانە ڕۆژنامەی (کوردستان)، ژمارە2، لا: 4.، ژمارە 5، لا:4.، ژمارە 6، لا: 3–4.، ژمارە 8، لا: 4.، ژمارە: 9، لا:4.، ژمارە 10، لا: 4.، ژمارە 11، لا:4.، ژمارە 12، لا:4، ژمارە 13، لا: 4.، ژمارە 15، لا: 4.، ژمارە 16، لا: 4.، ژمارە 17، لا: 4.، ژمارە 18، لا: 4.، ژمارە 20، لا2–3.، 21، لا: 2.، ژمارە 22، لا:2.، 23، لا: 2.، ژمارە 24، لا: 2.، ژمارە 25، لا:2.، ژمارە 26، لا:3.، ژمارە 28، لا: 2.، ژمارە 29، لا:2.، ژمارە 30، لا: 2.
بڕوانە: کوردستان یەکەمین ڕۆژنامەی کوردی *1898–1902*، کۆکردنەوە و پێشەکی دوکتۆر کەمال فوئاد، چاپی سێیەم تاران، 2006،

[13] مارتین ڤان براونێسن، "مەم و زین ی ئەحمەدی خانی و دەوری وی لە دەرکەوتنی وشیاریی نەتەوایەتی کوردیدا"، لە ئینگلیزییەوە وەرگێڕانی: حەسەنی قازی، گۆڤاری "گزینگ"، ژمارە 14، زستانی 1997، لا: 18

لە ساڵەکانی 1931–1941 جارجارە لە کۆواری هاوار چەند پارچەیەک لە داستانی مەم و زینی ئەحمەدی خانی بە پیتی لاتینی بڵاوەدەکرایەوە. ساڵی 1933 لە یەریڤان لە کۆنفرەنسی کوردناسی بڕیاردرا نموونەیەکی ئەدەبیاتی کلاسیکی کوردی چاپ بکەن و (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی بە پیتی لاتینی بۆ کوردەکانی سۆڤیەت چاپ بکەنەوە، بەڵام ئەو بڕیارە قەت جێبەجێ نەکرا[14]. ساڵی 1947 لە حەلەب لە ڕووی چاپەکەی ئەستەموڵەوە چاپێکی دیکەی مەم و زین لە سەر حسابی بەشیر شێخ حەسەن هاشمی و لە چاپخانەی "ئاراس" بڵاوکراوەتەوە و وادیارە هەمزە هەر خۆی ئەم چاپەی ناو ناوە لە بڵاوکراوەکانی ژین ژمارە (2)[15]. ساڵی 1954 و 1968 گیوی موکریانی دووجار دوو چاپی (مەم و زین)ی بڵاوکردووەتەوە، بەڵام بەداخەوە ئەم دووچاپە کەم و زۆر دەستکارییان تێدا کراوە بۆیە ناکرێ پشتیان پێببەستڕێ.

ساڵی 1960 هەژاری موکریانی داستانی (مەم و زین) بە دیالێکتی کرمانجی خوارووو بڵاوەکاتەوە، ئەم کارەی هەژار چەندە شایەنی ڕێزلێنانە بەوەی خانی بە خوێنەری کوردی دیالێکتی کورمانجی خوارووو ناساند و زمانە کوردییەکەی هەژار لووتکەی کوردیی نووسینی پاک و خاوێنە، بەڵام هێندەش زیاتر جێگەی ڕەخنەیە کە نەدەبوو هەژار (کوردی) بۆ (کوردی) تەرجەمە بکات، وادیارە دواتر هەژار هەستی بەم کارەی خۆی کردووە بۆیە ساڵی 1989 لەچاپێکی پوختدا کە لە لایەن ئەنستیتووتی کوردی لە پاریس بڵاوکراوەتەوە، ئەمجارە تێکستە کوردیەکەی ئەحمەدی

---

[14] Akhmed Khani, Mam i zin, kriticheskiĭ tekst, perevod, predislovie i ukazateli, Rudenko, Margarita Borisovna, (Akad. nauk SSSR. Inst. narodov Azii. Pamjatniki literatury narodov Vostoka. Teksty. Malaja ser. ; 13), 1962, p. 6-7.

[15] مەم و زین، ژ نشریات (ژین): هژمار 2: ئاراس مطبعةسي حلب، (139لاپەڕە).

خانی وەکوو خۆی بلاوەکاتەوە و دواتر (هەڵگێڕەوە) موکریانییەکەی خۆشی دووبارە لەگەڵدا. لە ڕووی زانستییەوە هەڵگێڕەوە موکریانییەکەی هەژار نابێ قەت وەکوو بەرهەمی ئەحمەدی خانی تەماشا بکرێ.

سالّی 1962 بۆ یەکەمجار (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی بە زمانێکی ئەوروپی بلاوەبێتەوە و لە لایەن مارگریّت ڕۆدینکۆ* بە زمانی ڕووسی هاوکات لەگەڵ تێکستە کوردییەکە بەسەر یەکەوە لە لایەن ئەنستیتووتی میللەتانی ئاسیا بلاوەکرێتەوە. ئەمە جگە لەوەی نموونەیەکی بەرزی ئەدەبیاتی کوردی بە خوێنەری ڕووسی زمان ناساند ڕێگەشی بۆ ئەوە خۆش کرد مەم و زین لە پاڵ وەرگێڕانە ڕووسییەکەیدا دووبارە کوردییەکەشی بەناو کتێبخانەکانی جیهاندا بلاوبێتەوە. ئەم چاپەی مەم و زین وا دیارە لەبەر چەندین دەسنووسی دیکە نووسراوەتەوە. سالّی 1963 عەبدوڵلاّ ئەیوبیان داستانی مەم و زین وەردەگێڕێ بۆ فارسی و بە کوردی و بە فارسی لە بلاوکراوەکانی زانکۆی تەبرێز بلاوی دەکاتەوە[16]. سالّی 1968 بۆزئەرسەلان لە ئەستەموڵ بۆ یەکەم جار چاپێکی نوێی (مەم و زین) ی بە تێکستی کوردیی لاتینی و لای بەرامبەریشی بە تەرجەمەی تورکی بلاوکردەوە[17] و دواتر سالّی 1975 چاپی دووەمی بلاوکردەوە[18]. سالّی 1988 لە ورمێ پەرویز جیهانی (مەم و زین) ئەحمەدی خانی دووبارە بلاوکردەوە[19]. محەمەد ئەمینێ عوسمان سالّی 1990 چاپێکی

---

* مارگریّت بۆریسۆڤنا ڕۆدینکۆ (1926–1977).

[16] عەبدوڵلا ئەیبوویان، چریکە مەم و زین، تەبریز، شفق، 1963.

[17] Ehmedê Xanî, *Mem û Zîn*, türkçesi: M.E. Bozarslan, Gün Yayinlari, Istanbul, 1968, (544p).

[18] Ehmedê Xanî, *Mem û Zîn*, türkçesi: M.E. Bozarslan, 2 baksi, Koral Yayinlari, Istanbul, 1968, (583p).

[19] مەم و زین، ڤەژینەر و شرۆڤەکەر: پەرویز جهانی، لە بلاوکراوەکانی ناوەندی فەرهەنگ و ئەدەبی کوردی (انتشارات صلاح الدین ئەیوبی)، 1367 / 1988، ورمێ، 383 لاپەڕە.

پوختی بۆ مەم و زینی ئەحمەدی خانی بە زمانی کوردی ئامادەکرد و لە بەغدا بڵاوکرایەوە[20]. بەداخەوە ئەم چاپەی مەم و زین هەرچەندە کارێکی بەرزە، بەڵام هێندەی هەڵەی چاپیی تێ کەوتووە کە کەم و زۆر ڕووی ناسکیی ئەم بەرهەمە جوانەیان شێواندووە. دواین چاپی کوردیی (مەم و زین) ئەو چاپە بوو ساڵی 1995 لە وەشانخانەی دەنگ لە ئۆپسالا لە لایەن محەمەد ئەمین بۆزئەرسلان کرایە تیپی لاتینی و کوردیی خواروو و لە 703 لاپەڕەدا بڵاوکرایەوە.

دەسنووسەکانی مەم و زین

ئەمڕۆ ژمارەیەک دەسنووسی مەم و زین ی ئەحمەدی خانی لە کتێبخانە گەورەکانی جیهاندا پارێزراون و بەتایبەت لە لەندەن و بەرلین و سان پیترەسبوورگ و ڕەنگە لە زۆر جێگەی دیکەش هێشتا دەسنووسی دیکە مابن و بەردەست نەکەوتبن. ئەو دەسنووسانەی بەگوێرەی ئاگادارییەکانی من پارێزراون ئەمانەن:

1- دەسنووسی "دیوانی شێخ ئەحمەدی خانی" کتێبخانەی بریتانیا- کۆدی دەسنووسەکە OR. 11996

گەرچی ئەم دەسنووسە بەناوی "دیوانی شێخ ئەحمەدی خانی" تۆمارکراوە، بەڵام ڕاستییەکەی بریتییە لە نوسخەیەکی دەسنووسی (مەم و زین) کە مێژووی نووسینەوەکەی دەگەڕێتەوە بۆ ساڵی 1221 ی کۆچی 1806-1807 ی زایینی و بە دەستنووسی عەبدولباقی ناوێك نووسراوە و بۆ ئیبراهیم خان ناوێك نووسراوەتەوە. بەگوێرەی زانیارییەکانی ئەنوەری سولتانی ئەم دەسنووسە هیچ جیاوازییەکی ئەوتۆی لەگەڵ چاپەکەی

[20] ئەحمەدیّ خانی، *مەم و زین*، شرۆڤەکرن و ڤەکۆلینا ئەمینیّ ئۆسمان، بەغدا، چاپخانەی الجاحظ، 454 لاپەڕە.

ئەستەموولدا نییە و ژمارەی لاپەڕەکانی 212 لاپەرەیە (106 FF)ە و شیعرەکان بە خەتی نەسخ نووسراونەتەوە[21].

2-دەسنووسی (مەم و زین) کتێبخانەی دەوڵەتیی بەرلین- کۆدی دەسنووسەکە .Ms.or.oct. 1085.SB Marburg/Berlin

سالّی 1908 بەردەست خراوە 100 پەڕەیە. یەکەم لاپەڕەی خراپە و پەڕەکانی 3 و4، 7 و8، 15 ز 16، 25 و 25ن 34 و 35، و 36، 51 و 52 ی ونن، ئەوانی تر باشن. 13,5× 5.8 سم. 11× 16 سم. ئەم دەسنووسە سالّی 1282 ی کۆچی 1864-1865ی زایینی هی دەرویّش ئیبراهیمی کوڕی محەمەد کوردیی سلێمانی بووە و لە ڕێگەی ئەلبێرت فۆن لوکۆك گەیشتووەتە کتێبخانەی بەرلین[22].

3-دەسنووسی (مەم و زین) کتێبخانەی دەوڵەتیی بەرلین- کۆدی دەسنووسەکە .Ms.or.oct. 1201.SB Marburg/Berlin

سالّی 1911 بەردەستخراوە. 93 پەڕەیە. 22,5× 16 سم. 18× 1,2 سم. بەهۆی پەڵەی ئاو زۆر دێری سڕاوەتەوە. بە خەتی نەسخ نووسراوە. ناوی کەسی ڕوونووسکار و سالّی نووسینەوەی بەسەرەوە نییە و لە ڕێگەی ئۆسکار مانەوە بەردەست خراوە[23].

4-دەسنووسی (مەم و زین) کتێبخانەی دەوڵەتیی بەرلین- کۆدی دەسنووسەکە .Ms.or.oct. 1202.SB Marburg/Berlin

سالّی 1911 بەردەستخراوە. 97 پەڕەیە. 17× 11 سم. 20× 14,5 سم. پەڕەی سەرەتا و کۆتایی ونن. پەڕەکانی 1، 2، 96، 97 پیسن.

---

[21] ئەنوەری سولتانی، "دەستنووسە کوردییەکانی کتێبخانەی بریتانیا" لە کۆڕای (پەیڤ)، ژمارە 16 ی ئۆگستی 1992، لا: 1552-1553

[22] Kamal Fuad, *Kurdische handschriften*, Franz Steiner verlag GMBH, Wiesbaden, 1970, P. 6

[23] *Ibid*, p. 87

بەخـەتی نەسـخ نووسـراوەتەوە. نـاوی کەسـی ڕووننووسـکار و سـاڵی نووسینەوەی بەسەرەوە نییە. دەوروبەری ساڵی 1870 ڕووننووس کراوە. لە ڕێگەی ئۆسکارمانەوە بەردەست خراوە[24]

5–دەسنووسـی (مـەم و زیـن) کتێبخانـەی دەوڵـەتیی بـەرلین– کـۆدی دەسنووسەکە .Sachau 320..SB Marburg/Berlin

سـاڵی 1888 بەردەسـت خـراوە. کاغـەزەکانی زەردی ڕۆژهـەڵاتین. 30 پەڕەیە. پـەڕەکانی 11b، 12 و 30b نەنووسراون. 18×11,5سم. 8,5 × 13,5 سم. نـاوی کەسـی ڕووننووسکار و سـاڵی نووسینەوەی بەسـەرەوە نییە. وا پێ دەچێ لە لایەن جیرمیا شامیر* نووسرابێ. لە ڕێگەی ئە. زاخاو بەردەست خراوە[25].

6–دەسنووسـی (مـەم و زیـن) کتێبخانـەی دەوڵـەتیی بـەرلین– کـۆدی دەسنووسەکە .Sachau 341.SB Marburg/Berlin

ساڵی 1888 بەردەست خراوە. 26 پەڕەیە. پـەڕەی 26b نەنووسراوە. 32× 21 سـم. 28× 18 سـم. نـاوی کەسـی ڕووننووسـکار و مێـژووی نووسینەوەی بەسەرەوە نییە. بەڵام دوکتۆر کەمال فوئاد لای وایە لە لایەن جیرمیا شامیر ساڵی 1885 لە مووسڵ نووسراوە. لە ڕێگەی ئە. زاخاو بەردەست خراوە[26].

7– دەسنووسـەکانی کتێبخانـەی لینینگـراد. بـەگوێرەی ئـەو زانیارییانـەی ژنـە کوردناسـی ڕووس ڕۆدینکـۆ لـە کتێبەکـەی خۆیـدا بەدەسـتیەوە داون،

---

[24] *Ibid*, p. 88

* Jermias Şâmir

[25] *Ibid*, p. 124

[26] *Ibid*, p. 125

کۆمەڵێك دەسنووسی (مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی لە کتێبخانەی لینیگراد بە کۆدەکانی (کورد12) و (کورد 13) پارێزراون[27].

مەم و زین بە زمانەکانی دیکە

ئەوەندی ئێمە ئاگادارین تا ئێستە مەم و زینی خانی تەرجەمەی ئەم زمانانەی خوارە کراوە: ڕووسی، ئینگلیزی، سوێدی، ئەڵمانی، فرەنسی، تورکی، فارسی، ئازەری و عەرەبی.

1-بەزمانی عەرەبی- 1958

- مم و زين، تاليف أمير شعراء الأكراد وأدباءوهم أحمد خاني[28]، ترجمة محمد رمضان البوطي، بيروت، دار العلم للملايين.1958.

2-بە زمانی ڕووسی-1962

- Akhmed Khani,*Mam i zin, kriticheskiî tekst*, perevod, predislovie i ukazateli, Rudenko, Margarita Borisovna, (Akad. nauk SSSR. Inst. narodov Azii. Pamjatniki literatury narodov Vostoka. Teksty. Malaja ser. ; 13), 1962, 249, 196 p.

---

[27] بڕوانە: مارگرێت بۆریسۆڤنا ڕۆدینکۆ: *باسی دەسنووسە کوردییەکانی لینینگراد*، مۆسکۆ، 1961، لا: 43-51.

[28] دواین چاپی عەرەبی (مەم و زین) سالّی 1977، چاپی چوارەم بوو، بڕوانە: مم و زين ترجمة د. محمد رمضان البوطي، دار الفكر، دمشق، 1977.

3- بەزمانی فارسی-1963

• **عبدالله ایوبیان، چریکه مم و زین، تبریز، شفق، 1341/ 1963، (277 ص).**

4- به زمانی تورکی 1968

• Ehmedê Xanî, *Mem û Zïn*, türkçesi: M.E. Bozarslan, Gün Yayinlari, Istanbul, 1968, (544p).

5- بەزمانی ئەڵمانی 1969

• Aḥmadi Khân, *Mam und Zin :genannt Romeo und Julia der Kurden Ahmad-i Chanie ;Übersetzung, Vorwort und Kommentare von Jemal Nebez*, München : Publikation de NUKSE, 1969, (47p)

6- به زمانی ئینگلیزی- 1969

• *Mem û Zin*, trad. Alan Ward, Amstrdam: International Society Kurdistan, 1969, (49p)[29].

[29] **ئەم چاپە لە ڕاستیدا چاپێکی کورتکراوەی (مەم و زین)ە. وەرگێڕاوی تەواوی ئینگلیزی (مەم و زین) لە لایەن سەلاح سەعدوڵلاّ کراوە بە ئینگلیزیی بەڵام هێشتا ڕوناکیی چاپی نەدیوە، بڕوانە: ناودارانی کورد: سەلاح سەعدوڵلاّ 1930-2007، ڕۆژنامەی بەدرخان، ژمارە 87، 22ی نۆڤەمبەری 2007، لا: 32.**

7- به زمانی ئازەری 1976

• *Mam va Zin*, trad. Chamil Askiarov, Ed. Kenchlik, Bakou, 1976, (141p).

8-به زمانی سوێدی 1980

• Aḥmad Khānī, Mem och Zin : det kurdiska nationaleposet i tolkning, och översättning fran engelska av Robert Alftan, Helsingfors : Revolt-Förlaget, 1980, (64 p)*

9- به زمانی فرەنسی 2007

• Ahmedê Khanî**,** Mem et Zîn , trad. Sandrine Alexie, Akif Hasan, Paris ; Budapest ; Torino : L'Harmattan, 2001, (332 p)

لێکۆڵینەوە، ماستەرنامە و دوکتۆرانامە لەبارەی مەم و زین

یەکەمین پۆژهەڵاتناس و یەکەمین کەس کە بە شێوەیەکی ئەکادیمی بایەخی بە مەم و زینی ئەحمەدی خانی دابێت، ژنە کوردناسی پووس مارگرێت پۆدینکۆ (1926-1977) بوو کە ساڵی 1954 کارنامەی

---

* **چاپی دووەمی سوێدی (مەم و زین) ساڵی 1992 لە لایەن کتێبخانەی سارا لە ستۆکهۆلم دووبارە بڵاوکرایەوە، بڕوانە:** Mem och Zin, i tolkning och oversattning fran engelska av Robert Alftan, med en inledning av Gisbert Janicke, Sara forlag, Stockholm, 1992, (116 s).

دکتۆراکەی بە زمانی ڕووسی لە زانکۆی لینینگراد بە ناوی (*هۆنراوەی شاعیری کوردیی سەدەی حەڤدەهەم ئەحمەدی خانی "مەم و زین"*) پێشکەش کرد. ئەمە یەکەمین دکتۆرانامەی زانستی بوو لەبارەی (مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی کە بە زمانی ڕووسی پێشکەش کرا و هەر ئەم کارەش دواتر ڕێگەی خۆش کرد بۆ وەرگێڕانی تەواوی (مەم و زین) بۆ سەر زمانی ڕووسی.

ساڵی 1972، محەمەد ئەنوەر عەلی نامەیەکی زانکۆییی بە زمانی عەرەبی بەناوی (*فلسفة التصوف في ديوان مم و زين*) پێشکەش دەکات[30]. عیزەددین مستەفا ڕەسوولْ لە 8 ی ئەیلوولی ساڵی 1977 لە ئەنستیتوتی ڕۆژهەلاتناسی ئەکادیمیای زانستەکانی مۆسکۆ "دکتۆرانامەی ناوک D.S.C" بە زمانی ڕووسی لەسەر (ئەحمەدی خانی: شاعیر و بیریاری کورد 1650–1707) وەرگرت. دوو ساڵْ دواتر نووسەر خۆی دکتۆرانامەکەی خۆی بە زمانی عەرەبی لە بەغدا بڵاوکردەوە، بڕوانە: الدكتور عزالدين مصطفى رسول، *أحمد خاني 1650–1707 "شاعرا و مفكرا و فيلسوفا و متصوفا*، بغداد، مطبعة الحوادث، 1979، 511 ص[31]. ڕەشید فندی بە زمانی عەرەبی لێکۆڵینەوەیەکی ڕەخنەیی دوورودرێژی بەناوی (چەند وتوویژێك لەبارەی خانی) لەسەر ئەم کتێبە نووسیوە[32].

---

[30] من بۆخۆم ئەم نامەیە زانکۆییەم نەدیوە، حەیدەر عومەر لە کتێبەکەی خۆیدا باسی دەکات، بەڵام هیچ زانیارییەکی وا بەدەستەوە نادات کەوا بزانرێ لەکام زانکۆ و لە کام وڵاتدا پێشکەش کراوە، بڕوانە: حيدر عمر، احمد خاني في الملحمة الشعرية مم و زين، مطبعة العجلوني، 2000.

[31] ئەم کتێبە تەرجەمەی تورکی کراوە، بڕوانە: Resûl Izeddin Mustafa, Bir Şair Düşünür ve Mutasavvıf olarak Ehmedê Xanî Ve "Mem û Zîn, İstanbul Avesta Basın Yayın 2007, 442 p.

[32] بڕوانە: رشيد فندى، *منقشات حول خاني*، بغداد، مطبعة الجاحظ، بغداد، 1986، (151ص).

سـالّی 1983 لـه زانکـۆی ئۆپسـالا لـه سـوێد فـەرهاد شـاکەلی ماستەرنامەکەی بە زمانی ئینگلیزی بەناوی (*ناسیۆنالیزمی کورد لە مەم و زینی ئەحمەدی خانیدا*)[33] پێشکەش بە زانکۆی ئۆپسالا دەکات. سالّی 1992 ئەنستیتووتی کوردی لە برۆکسێل وەکوو کتێب ئەم نامەیە بە زمانی ئینگلیزی بلاّودەکاتەوە[34]. ئەم لێکۆلّینەوەیە لە ڕووی چاپە ئینگلیزییەکەوە تەرجەمەی عەرەبی و تورکی کراوە.

ڕەنگە دواین تێزی دکتۆرانامە کە بە زمانی ئینگلیزی پێشکەش کرابێ تێزەکەی مایکل شایت بێت لەبارەی مەم و زین. ئەم تێزە پێشکەش بە زانکۆی کالیفۆرنیا کراوە و سالّی 1991 داکۆکی لێوە کراوە[35].

[33] Ferhad Shakely, *Kurdish nationalism in Mem u Zin of Ehmedi Xani*, Uppsala : University of Uppsala, 1983, (63p)

[34] Ferhad Shakely, *Kurdish nationalism in Mam û zîn of Ahmad-î Khanî*، Bruxelles : Kurdish Institute of Brussels, 1992, (146 p).

[35] Michael Lewisohn Chyet, *"And a thornbush sprang between them" : studies on "Mem û Zîn", a Kurdish romance,* Ann Arbor, MI : UMI, ,Thesis (PhD) - University of California, Berkeley 1991, Two volumes (1013 p).

چاپی ئەسڵی

(مەم و زین) ی ئەحمەدی خانی

ساڵی1919- ئەستەموولْ

و نشریات (زین) :
مژمار : ۱

مموزین

اثرا

سرتاج ادیب کردان ومدار
افتخارا حیران

احمد خانی

استانبول
بحم استقبال مطبعه‌سی
۱۳۳۵ — ۱۳۳۷

دیباجه

ادبیات . وآثار ادبی .

ژبو هرقوم وملتکی ادبیات واثار ادبی وك خیم قوینه ژبو سرایت عالی. ملت خوئی ادبیات چه قدر بکشت سرایی‌سلطنتا وی‌بی مادی بهرفت دیسا بهمتکی تیته تعمیر کرن .

ملت یونان‌دگل‌هندکی‌وبی‌قوتیا خوه چندعصران‌موجودتیا خوه‌وندا کربۆ ولاینکی‌عثمانیان امّا ادبیات واثار یونانی‌داوروپاه دا طرفدار پیدا کرن خوئی خوه ژدست عثمانیان دربخسان

ایران مادة محو بو بواسیر عربان بشتی‌وی کته بن اسارتا ترکان فقط لسان وادبیات فارسی دیسا ایران اینا وجود دگل وی فارسی‌کو فرس وك هیولائی ناقی‌وی هیه بخوه نینه

عرب حشت، نه عصره سلطنتاخو وندا کره‌یه فقط لسان. ادبیات واثار عربی‌لشرق وغربی‌حاکه بهمه‌حالی‌صاحبیت‌خوه بینته وجودی چاوان تین

بناءلقی حقیقتی هرقوم وملتی کو آرزویا موجودیت وسلطنتا خوه یامتّی بکن لازمه ژاول‌امرقه اهتمامکی قوی بدنه ادبیات واثار خویی أدبی اڤ حقیقتا هان دپیشیا چارعصراندا حضرت احمد خانی درك کریه وژبووی خبتیه . دبیژت : من لسان کردی اینایه نظام وانتظامی

دا خلق نه بیژن کو اکراد
بی معرفتن بی اصل وبنیاد

خاصا دقی عصردا دعالما مدنیتی‌دا حجت وبراتا ملتان لسان وادبیات وانه یی بی‌حجت بی برات دعواوی نایته سه‌کرن کس کهی خوه نادتی مکر معلوم بیت کو براتاوی ژی‌هاتیه سطاندن ژبو اثباتا ڤی‌دعوائی ودانینا خیا ملّیتا خوه هندك ژخورت مه شف وروژ صرفا حیاتا خوه دکن آثار قدیم نشر وبی تازه چی‌دکن یك ژوان اثارکهٔن (موزین) ه کو سرتاج ابهاجا کردان احمد خانی د (۱۱۰۵) دا نقیسیه (خانی)ذاتکی‌متقی، متدین خوئی‌دهانکی‌بلند دعلوم‌دینیه،حکمیه، ادبیه‌دا صاحب‌قدرتکی‌تامه. دملیت پروریی‌دا وك فردوسی‌بویه د (۱۰۶۱) داها تیه دنیانی :

لورا کو دما ژغیب فك بو
تأریخ هزار شیست یك بو

تأریخا نقیسینا (م وزین) ی (۱۱۰۵) ه مرحوم مغفور پشتی نقیسینا ولادتا خوه دآخر (م وزین) دا وهه دبیژت

ایصال گهشته چل وچاران
وی پیشرو گناه کاران

صد اسف کو تأریخا وفاتاوی معلوم نیه مدفناوی‌لبایزیدیه زیارتگاها کردانه چنداثر نقیسینه همی‌کردینه (نوبهار بچوکان) اثرکی غایت نفیسه د (۱۰۹٤) دا نقیسیه دبیژت من اڤ اثر نقیسیه

نه ژبو صاحب رواجان
بلکی ژبو بچوك کرمانجان

تأریخا حیاتا وی کرچه منتظماً نه معلومه امّا ژآثار وی

ثیته زانین : گو احمد خانی ولا فردوسی ژبو ملیتا خوه خبتیبه تمام موجودیتا خوه دوی رئی‌دا صرف کریه آثار احمد خانی دکر دستانیدا غایت معتبرن هرکسك بأحترام ناث وی ذکر دکت

فقط دوجا تأثیردا نه گهایه فردوسی چونکه فردوسی بقلما خوه ایران ڤزاند. احمد خانی نه هشت کو کردستان تمام بمرت وژموتا مؤبد خلاص کر امّا تمام اخیانه کرچونکه زمان فردوسی ژبو فکرا وی مساعدبو زمان احمد خانی غایت برباد وچتین بو دولتاعثمانی دکل حکومتاایرانی متفقاً کردستان دمابینا خوه دا تقسیم کربون دست پی‌وان وسان کری‌دابون کونه‌دکارین خوه بهژینن چونکه مادة چاوان عسکر سوق لسروان دکرن بأنواع حیله ودسیسان اختلاف وشقاق ایخستبونه ناڤ کردان

حضرت احمد خانی غایت متأثر بڤیه حیتاوی هاتیه غلیانی ژفرطا حمیتی ژقلبکی شوطی بچهقی کریان بڤی طرزی هوار کریه

ازمامه دحکمتا خدی‌دا
کرمانج ددولتا دنی‌دا
ایا بچه وجه مانه محروم
بالجمله ژبوچه بونه محکوم

تماشا کردستان وکردان کریه شجاعت وغیرت وحمیتا دکرداندا هی دملتکی دی‌دا نه‌دیه دست بثناء کردان کریه

هرمیرکی وان ببذل حاتم
هرمیرکی وان برزم رستم
بفکر عرب وحتاوه کرجان

گرمالجی یه بویه شبه برجان

سبب فلاکتا کردستانی شجاعتا وانیا مفرطانه سخاوتا نابجاددته نیشان دان ودبیت

لو پیکڤه همی‌شه بی تفاقن
دائم بتمرد وشقاقن

ژبروی‌قاس‌کو لسان کردی لسان رسمی نه بویه رواج نه گرتیه آخ وکسر ژدل هاتیه

گردی هبویا مه ژی خدانك
عالی کرمك لطیفه دانك

* * *

من‌دی علما کلام موزون
عالی بکرا لبان گردون

* * *

چه‌بکم کوقوی کساده بازار
نین ژقماشرا خریدار

حقیقة بازارا خورت مه ژی وك بازارا احمد خانی کساده چه‌قدر اظهارا حمیتی دکن موجودیتا خوه تلف دکن ژ ژحریا ماهریت رش خلاص نابن ژکولا ولات ژور سلامت نامینن یارب توان محفوظ بدیر وموفق بکه

۳ مایس ۳۳۵ لـ

جزه

سر نامهٔ نامه نام الله — بی نام وی ناتمامه والله
ای مطلع حسن عشقبازی — محبوب حقیقی و مجازی
نام تیه لوح نامیا عشق — اسم تیه نقش خامیاعشق
بی نقش ته نقش خامه خامه — بی نام ته نامه ناتمامه
نام تیه شاه بیت مقصود — فهرست مکاتبات محمود
مضمون مراسلات لاریب — مشهود مکاشفات بالغیب
محبوب قلوب من‌له‌القلب — قلبان تودکی بباخو قه جلب
معشوق توبی بفخرو نازی — عاشق توبی لیك بی نیازی
مطلق تومفید ومستفادی — بی‌شبه مرید وهم مرادی
نوری، تودحسن روی دلدار — ناری ، تود قلب عاشق زار
شمعی نه‌ژقسم نورو ناری — شمسی ژعیان توپرده دارای
کنجی تودنیف طلسم عالم — کنزی توعیان ژاسم آدم
اف‌عالم و آدمی ومشهود — اف ممکن و ماسوای موجود
همیان بتیه مداره‌و دبر — فیاض ریاض خلق والامر
امر ته بلفظ کن دو عالم — موجود کرن غرض چه آدم
آدم بخوه‌یك ژهردو آنه — یك حرف ژامرکن فکانه
اوحرف حقیقتا محقق — هم امره بقدرتاته هم خلق
اشباح مرسمن ژناسوت — ارواح موسّمن بلا هوت
اف روح‌وجسد بجبروا کراه — تزویج بوین بامرالله
ناسوتی اکرچه رنك سفاله — لاهوتی ژپرتوا جماله

حرفا کومه کوتی نقش هوره لی مقصد و معنیاوی کوره
ظاهر ته اکر نمایه صغرا باطن اوه نقش خامه کبرا
موجوده دوی شهادت وغیب مشهوده دوی سیادت وعیب
انسان بخوه هم ظلامه هم نور آدم ژتهم قریبه هم دور
هندی وه کوجنس عالمینه اوتابع نوع آدمینه
اقرنکه فلك همی معظم اقچنده ملك همی مکرم
اف کارکها عظیم ودوّار اف بارکها بدیع وسیار
اقچنده زمین دکل عناصر اقرنکه عرض دکل جواهر
اقچندهه نعمت ونفائس اقرنکهه مأکل وملابس
اقچندهه مدعاو مطلوب اقرنکهه مشتهاو محبوب
حیوان ومعادن ونباتات مطلوب مقاصد و مرادات
بالجمله ژبومرا لکارن فی الجمله ژبومه برد بارن
حقا کوته خوش نظام ورونق ترتیب کرن ژبومه الحق
ام غافل وعاطل وکنه کار ماینه دقید نفس امّار
نینن مهد قلبی فکر وذکرك ناکن بزبانی حمد و شکرك
خانی کونهن بقلبی ذاکر باری بدیوی زبان شاکر

تعداد نعمت شماری و تکرار شکر گذاریا باری دصورتی آینه‌داری و پرده بردار یا پروردکاریدا دکل اختتاما بمناجاتك مختصر کردی

ای شکرته جوهرا زبانی — وی ذکرته صیقلا جنانی
ای واحد بی‌شریك یکتا — وی واجد بی‌نظیر وهمتا
ای باقی بی‌زوال دائم — وی هادی بی‌فنای قائم
ای خالق ارض و آسمانان — وی خالق جمله انس وجانان
ملك وملك وفلك بجارك — باجمله ته‌جیکرن تبارك
سبحانك کلما خلقت — احسنت فکیف مافلقت
هر چی کوته چیکرای نکوکار — هریك دحدی خوه‌داسزاوار
اف‌نه صدف دپر مراری — دردسفید شفاف وطاری
حفت دمثال درغلطان — هرشش جهت وچهارارکان
هرسی ولددپر موالید — غیراوسما دکل مقالید
لوح وقلم وتوابت وعرش — حیوان ونبات ومعدن وفرش
ظاهر کرن اف‌قدر صنائع — پیدا کرن اف قدر بدائع
هریك ژعدم کرن ته پیدا — ابداع کرن‌ته بی‌هیولا
فی‌الجمله چه‌اول وچه آخر — القصه چه مؤمن وچه کافر
هریك ژته‌راوه‌بونه مظهر — اورنك دوان توبوبی مضمر
بی‌حسن ته‌نینه وان وجودك — بی‌نور ته‌نینه وان نمودك
حکمت اوه باطنی وظاهر — قدرت اوه غائبی وحاضر
نیزن ته تجزّء وتمکن — اماوه‌دوان دکی توطن

کویا همی جسمکن توجانی کویاهمی شهرکن توخانی
حسناتیه زینتا حبیبان رشکاتیه غیرتا رقیبان
میلاتیه عاشقان دکیشت دردی تیه‌دل ژبردایشت
شیرین ته‌کره شکر لپرویز فرهاد ژرنك اشك مخونریز
لیلاته کره بلا لقیس رامین بته‌رام بولویسی
یوسف ته‌چرانما زلیخا وامق ته‌کسا کهانده عذرا
شیخی‌وه کوپنجه حج بژاری دین کرته ژبوکچا کفاری
نیلوفر ناز پروری کر اوژی‌ته لمهر مشتری کر
بالای بلند ته‌دایه سروان پابند بلاته‌دا تذروان
صورکل ته‌کرن ژخار پیدا بلبل ته کرن هزار شیدا
خوش رنکی ته‌داکیای صورکل خوش‌دنکی ته‌دانوای بلبل
روناهی ته‌داسری شمالان پروانه کرن بشوقی تالان
محبوب‌ته چیکرن ددلکش مجزوب ته پی کرن مشوش
اف عشق ومحبتادد لدا اف زلف سلاسل‌د ملدا
آیانه‌ته چیکرن مقابل هریك ته‌بهف کرن معادل
آینه‌ته چیکرن مکرر حسناخوه دوان ته‌کرمصور
آینه لپیش طوطیان کرت داقك ته‌لپیش کوقیان کرت
آینه ژوان ویه‌کوآقه اوعکس ژوان ویه‌کوطاقه
نقش ته‌دبینن اودآقی ناکن حذری ژآف‌وداقی
لب‌تشنه طلب‌دکن زلالی وی‌دانه‌ودام زلف وخالی
مقصود کوبوژپیشقه حاضر دی قصد بکن جمیع ناظر
طوطی بخوه‌ماشکردریژن هرچی دبهن اوی دبیژن
وي مقصدي مختصر دبينن پابند دبن گلك دمينن

مقصود ومراد دل توشایی — اماتو تفضل من تشائی
هرچی ته‌دڤی بی ضلالی — پاپند دکی بزلف وخالی
هرچی کوتوبینی سرهدایت — ڤیرابکری بکی عنایت
حاضروی دبی مقام معلوم — کر خادمه‌وی دکیری مخدوم
بی‌سجده‌ته‌ای جناب معبود — آدم کره قبله‌کاه ومسجود
عیساته کسا کهانده اوجان — آیابچه‌ته حباندە اوْ جان
درسا کو بخف‌ته کوته‌ادریس — البت دچو مقام تقدیس
ابلیس فقیر بی جنایت — هندی ته‌هبو دکل عنایت
هرروژ دکر هزار طاعت — لورا کوته داوی استطاعت
وی‌سجده نکر لغیر معبود — گیراته‌ژبردری خوه‌مردود
یك سجده نه‌برلپیش اغیار — قهراته کره مخلدّ النار
القصه ژحکمتاته آکاه — فردك مه‌ندی تبارك‌الله
عرفان طلب‌دصاحب ادراك — درحق ته‌کوت ماعرفناك
خانی به‌نزانیا خوه درحق — کمراه بیت نه‌دوره الحق
الاّ کو مکر معین خدابت — یاراه بری‌وی مصطفی بت
یارب بحق مصطفی کی — خانی بخوه راتو آشنا کی

دنعتا قلم مصنوعات و سر دفتر موجودات و عقل معقولات و پیش دست مخلوقات حضرت سید السادات محمد المصطفی علیه افضل الصلوات

اشیا بحسب دلیل و برهان — نابن چومکر وجوب وامکان
واجب یکه ذات کبریایه — ممکن پره جمع ماسوایه
وی واجب ممکنات برقع — ممکن وی ژبوخوه کرنه مطلع
یعنی اوی قی بیت مبرهن — حسناوی بدر کفت ژمکمن
کنجینهٔ جوهری بیت فاش — ثابت بیتن ژنقش نقاش
لی صنعت وی حکیم دانا — نقش اوی قادر توانا
نه دبوکو بیت اوی رسومك — لائق اوی دی هیت رقومك
هرچی وه کو بونه بی رقم بو — لو اوّل ماخلق قلم بو
اف اوّل وروح وعقل اوّل — هر سینه یه اوّل مؤوّل
امامکه وان ژهف توتفریق — اقرنکه اوان بگیره توفیق
بی شیئك واحدن بجارك — تعداد وتعدد اعتبارك
اوّل برقی ژحسن سرمد — نورك بویه معنیا محمد
اونور بامر عالم الغیب — بو منشأ فیض عالما غیب
ارواح ژمعنیا پیمبر — چیبون مثلا نبات وشکر
بواصل اصیلی جمله نفسان — نفسا سعدا ونفس نحسان
همیان ژوی دیته تفرّع — همیان بوی کرتنه تمتّع
هیژانه زمین تهاف سمابو — او سرور جمله انبیا بو
خلقا فلکان ژبووی رابو — سجدا ملکان ژبووی رابو

او رحمت جمله عالمین بو — آدم دمیان ماء وطین بو
پیغمبر جمع جزؤ وکل بو — آدم بخوه هیژ آف وگل بو
او پنجره‌یا جمال باری — شمسا فلکا دل دطاری
کاقا کته صورت جهانی — پیغمبر آخرالزمانی
وی برزخ ممکنات وواجب — وی پادشه لشکل حاجب
منسوخ کرن وی دین وملت — معلول کرن علیل وعلت
فکری کو جهان جمیع کفره — کیشا ژنبوتا خوه سفره
خلق کو هبون لروی عردان — تکلیف کرن همی بمردان
خاقان بخوه هندوی کمین بو — فغفور ژخوانی کاسه‌چین بو
قیصر بقصور یاخوه قاصر — حاضر گریا بعین باصر
شاه عربی علم کورا کر — کسرای عجم عجب دوطا کر
روم وجش وفرنك وتاتار — هر چیکو نکر بدینی اقرار
ناچار کلك بشیر فنابون — حتا کو هنك بدین تبابون
بتخانه به آ کری دششتن — آتشکده جملکی فکشتن
کاقا اوی دین کر آشکارا — داوودی وسبطی ونصارا
توراتِ اوان ژبیر کرا کثر — انجیل وزبور چون ژازبر
عیسای دما دخوند انجیل — بحناوی دکر بوحی وتنزیل
کومژده ددم رسول امجد — دی پاش می‌بی بناف احمد
دعواخوه دکر بدست واذمان — دست وی بسیف ودف بقرآن
خوش خلقته هم رسولهٔ هم میر — پرحکمته هم کتابه هم شیر
ناخوانده سبق مدرس عام — بی‌مال ومنال صاحب انعام
بی‌خیل وحشم بخوه جهان کیر — بی‌طبل وعلم جهان صدا کیر
هرچی‌ته ددی مکر هر اوبو — لشکر ژجنود «لم‌ترو» بو

بی‌خیمه وبارگاه وایوان عوران ڤه‌ددا لسروی‌سیوان
هندی کوڑ پیشڤه باخبربو او چند ڑپشتڤه با بصربو
سهدان نه‌دکت ڑوی لعردان ڤیکرا دیهست صد خبردان
کوینده دبون دکل جمادات پوینده دبون دکل نباتات
یك نوع نما ڑجنس حیوان نینا بنبوّتاوی ایمان
الاّ کوهنك ڑابن آدم بون درخور آتش جهنم
القصّه دارض و آسمانان حاصل دجمیع انس وجانان
نینن بی‌شرافتا وی تشتك نابت ڑوی زیده ترمه پشتك
اڤ‌بی مددی دامتا خوه ممتاز کرن به همتا خوه
کورعاوی وه‌رنك‌دین‌قوی کر شرعاوی صراط مستوی کر
عالم همی شبه انبیا نه عابد همی پیکڤه اولیانه
فردك ڑصحابهٔ دکبّار پانصد ڑدلاور دکفّار
اوجمله دکل یکی سراسر ندبون بمهابتی برابر
خلقی هیه شبهیك ددینی بحثی به‌جدل بکت ڑدینی
قرآن و خبرچه معجزاتن آیات وسور چه بیّناتن
بوبکر وعمرچه‌خوش قرینن عثمان وعلی عجب گزینن
ای پادشه بلند پایه خورشید فلك نشین وسایه
نعت ته بعلم من محاله مدّاح ڑبوته ذوالجلاله
ازدی‌چه ببیژم ای شهنشاه وصّاف تیه کلام‌الله
شاها ڑترا خوش اسمه «یس» طاها ڑترا طلسمه «طس»
هراف بسه ای حبیب مختار باری ڑترا بڑیته صوند خوار
صد جار بڑیته ای کرم کار کردی مه‌هبن گنه دوصدبار
صد مرتبه کرچه ام خرابین اماڑته نا امیدنا بین

حتی بکهیته خانی ژار ناپاك وپلیدو واجب‌النّار
اوژی بخرابی و صیینی دعوا دکتن بأمتّیینی
وی بد عملی وکی کلابان باری بکه پیروی صحابان

استدعای شفاعت واستشفاع مغفرته ژجناب صاحب سریر شفاعت دصورتی معراجیدا بیال حضرت عزت

ای واسطهٔ وجود کونین شایستهٔ قرب قاب قوسین
شاهنشه تختکه مدینه معجزژته اوقدر مه‌دینه
سیرافلکان لنك ته کاڤك فخرا ملکان ژته سلاڤك
شق‌القمراته یك اشارت زاغ‌البصراته یك عبارت
ای پادشه سریر لولاك رابه هره آسمانی چالاك
حاضر ژترابراق ورفرف شاطر به ترافرشته رف‌رف
دارفع بین ژبرته پرده بی‌پرده دکل خدی خبرده
بیژی توقدیر وذوالجلالی بیژی توقدیم ولایزالی
ام فانی وژارومشت خاکین هادی نه‌توبی خوام هلاکین
اوّل‌ته ژبوچه دامه تعظیم دانی لسر مه‌تاج تکریم
تشریف خلافتی ته‌دامه کاڤاته امانت خوه‌دامه
معلوم ته‌بوکوام نزانین قدر وی اماتی نزانین
هرچی ته‌ژبومه کرارادە یك زرّه مه لی‌نکر زیادە

حاشا ژکمال رأفتا ته دوره ژجلال ورحمتاته
کفر وکنهان بکی بهانه لائق تهبتن اقه شهانه
یکرونه لنك ته کفر وایمان یکسونه لنك ته خلد ونیران
قهر اخوه بکی اکرتوظاهر جنّت لهدی بیتّه آکر
ورفیض بکت سحاب رحمت دوزخ لهدی بیته جنّت
کرکافر وکرکناه کارین باالجمله ژته امید وارین
کس نینه ژکافر وعصاتان مظهر نبتن ژبوصفاتان
کافر بوین ام باسم قهّار غفاره کوام کرین کنهکار
کفری تومکر نشی بهبخشی کردی کنهان بمه بخشی
دی شادبین له شیاطین مسرور بین گلك ملاعین
قط غیرهته ای پناه عالم قط لاٴقه ای شبان آدم
اف گرك لعین بدسرانجام ژیکرا بکتن مه شبه اغنام
القصه بکی کودیو سرکش تنهاوتی بچیته آتش
فیالجمله مه جمله خاص وعامان عاصی وشقی وناتمامان
تیکرا بشفاعتا خوه خاصکه ویکرامه ژآکری خلاصکه

اشعار امدیحتاً طوائف دکردانه بشجاعت وغیرتی واظهارا بدبختی وبی‌طالعیاوانه دکل هنده سماحت وحمیتی

ساقی توزبو خدی کرمکه — یك جرعه‌ئی دجام جمکه
داجام بمی جهان نمابت — هرچی مه اراده‌یه خویابت
دا کشف بیت لبرمه احوال — کانی دبتن میّسر اقبال
ادبارامه وی کهـا کمالی — آیابوه قابل زوالی
یاهر وهه دی لاستوابت — حتی‌وه‌کو دور منتهابت
قط ممکنه اف ژچرخ لولب — طالع ببتن ژبومه کوکب
بخت مه ژبو مرابیت یار — جارك ببتن ژخواب هشیار
رابت ژمه‌ژی جهان پناهك — پیدا ببتن مه پادشاهك
شیر هنرامه بیته دانین — قدر قلمامه بیته زانین
درد مه بینتن علاجی — عام مه‌بینتن رواجی
گردی هبوامه سرفرازك — صاحب کرمك سخن نوازك
نقد مه دبوبه سکه مسکوك — ندما وهه بی‌رواج ومشکوك
هرچندکو خالص وتمیزن — نقدین به سکهٔ عزیزن
گردی هبوامه پادشاهك — لائق بدیا خدی کلاهك
تعیین ببوا ژبووی تختك — ظاهرقه دبوژبومه بختك
حاصل ببوا ژبووی تاجك — البته دبومه‌ژی رواجك
غمخواری دکر لمه‌یتیمان — تینانه در ژدست لئیمان
غالب نه‌دبو لسرمه اف روم — نه‌دبونه خرابهٔ ددست بوم
محکوم علیه و صعالیك — مغلوب ومطیع ترك وتاجیك

امّا ژازل خدی وسا کر — اف روم وعجم له‌سرمه‌را کر
تبعیت وان اگرچه عاره — اوعار لخلق نامداره
ناموسه لحاکم وامیران — تاوان چیه شاعر و فقیران
هرچی بره‌شیری دست همّت — ضبط کرژبوخوه‌بمیری دولت
لورا کو جهان وکی عروسه — وی حکم ددست شیر روسه
لی‌عقد وصداق ومهرو کابین — لطف وکرم وعطا وبخشین
پرسی ژدنی من‌اف بحکمت — مهراته چه‌کوته من گوهمّت
حاصل کودنی بشیر واحسان — تسخیر دبت ژبووی انسان
ازمامه دحکمتا خدیدا — کرمانج ددولتا دنیدا
آیابچی وجهی مانه محروم — بالجمله ژبوچه بونه محکوم
وان گرت بشیری شهرشهرت — تسخیر کرن بلاد همّت
هرمیرکی وان ببذل حاتم — هرمیرکی وان برزم رستم
بفکر ژعرب حتاقه کرجان — کرمانجیه بویه شبه برجان
اف روم وعجم بوان حصارن — کرمانج همی لچار کنارن
هردو طرفان قبیل کرمانج — بوتیر قضا گرینه آمانج
گویا کولسر حدان کلیدن — هرطائفه سدّکن سدیدن
اف قازم روم وبحر تاجیك — هندی‌گوبکن‌خروج وتحریك
کرمانج دبن بخون ملطّخ — وان ژیك قه‌دکن مثال برزخ
جوامیری وهمّت وسخاوت — میرینی وغیرت وجلادت
اوختمه ژبو قبیل اگراد — وان دانه بشیر وهمتی داد
هندی ژشجاعتی غیورن — اوچند ژمنّتی نفورن
اف غیرت واف علوّ همّت — بومانع حمل بار منّت
لوپیکفه همیشه بی تفاقن — دائم بتمرد وشقاقن

گردی هبوامه اتفاقك — ڤیکر ابکرامه انقیادك
روم وعرب وعجم تمامی — همیان ژمرا دکر غلامی
تکمیل دکرمه دین ودولت — تحصیل دکرمه علم وحکمت
تمییز دبون ژهف مقالات — ممتاز دبون خدان کمالات

سبب نظما کتابه بقی ازمانی دصورتی شکوایا ژدورانی وگایا ژاینای دزمانی کولبال وان یکسانه هنرا دانای دکل عیبا نادانی

خانی ژکمال بی کمالی — میدانا کمالی دیت خالی
یعنی نه ژقابل وخبیری — بلکی بتعصّب وعشیری
حاصل ژعناد اگر ژبیداد — اف بدعته کر خلاف معتاد
صافی شمراند ڤخوار دردی — مانند دری لسان کردی
اینایه نظام وانتظامی — کیشایه چفا ژبوی عامی
داخلق نه بیژتن کوا کراد — بی معرفتن، بی اصل وبنیاد
انواع ملل خدان کتیبن — کرمانج تی دبی حسیبن
هم اهل نظر نبین کوگرمانج — عشق نکرن ژبوخوه آمانج
تیکدا نه دطالبن نه مطلوب — ڤیکرانه محبن اونه محبوب
بی بهره نه اوژ عشقبازی — فارغ ژحقیقی ومجازی
کرمانج نه پردبی کمالن — امادیتیم وبی مجالن

فی‌الجمله نه جاهل ونزانن — بلکی دسفیل وبی خدانن
گردی هبویا مه‌ژی خدانك — عالی کرمك لطیفه دانك
علم وهنر وکمال واذعان — شعر وغزل وکتاب ودیوان
اڤ جنس ببالباوی معمول — اڤ نقد ببالنك وی مقبول
من‌دی علما کلام موزون — عالی بکرا لبان گردون
بیناڤه رحا ملی جزیری — پی‌حی بکرا علی حریری
کیفك وه‌بدافقیه طیران — حتابه ابد بمای حیران
چیکم کوقوی کساده بازار — نینن ژقاشرا خریدار
خاسما دڤی عصردا کو همیان — معشوق وحبیبه بومه همیان
یعنی ژطمع دراڤ ودینار — هریك ژمه راوه بونه دلدار
کر علم تمام بدی بپولك — بفروشی توحکمتی بصولك
کس نا کته میتر خوه جامی — رانا گرتن کسك نظامی
وقتی کومدی زمانه اڤرنك — فی‌الجمله لسر دراڤی بوجنك
حظ کرمه بینه کیمیا گر — کاڤا کومدی نبو میسّر
نصفیّه مه پیلکی عمل کر — تصفیّهٔ جوهر دغل کر
قلب مه نکر قبول حیله — قط بوغرضی نبو وسیله
دین‌چوونکت بدست مه‌دینار — پاشی ژنجاری بوینه صفّار
صفر خوهٔ خف‌مه‌اشکرا کر — قرطاسیه بومه لی دعا کر
دعوت کریا بصدق اجابت — بوواسطهٔ قضای حاجت
اڤ پول اکرچه بی بهانه — یکرونه وصاف وبی بهانه
بی‌حیله وخورده وتمامن — مقبول معاملا عوامن
کرمانجیه صرفه بی گمانه — زیر نینه ببین سپیدمانه
صفر مهٔ صوره آشکاره — زیف نینه ببین کوکم عیاره

نقد مه مه‌بیژه کم بهـایه بی سـکّهٔ شاه شهروایه
کردی ببوا بضرب منقوش نه‌دماوهه بی رواج ومغشوش
محبوبه بکس نه‌نام زاده لوبخت سـیاه ونامراده
قرطاسیه‌یامه بی پناهان بی ضرب قبول پادشـاهان
معلوله لبـا کلك علیمان مقبوله لبـا کلك حکیمان
لی حاکم وقت معرفت ناك مسموع نه‌کر بسمع ادراك
میر کوبنـاف میرزایه محضـا نظراوی کیمیایه
قلب دزغل دکت بلوری پول ددغل دکت فلوری
صـد بار هبن فلوس احمر درحال دکت بیك نظرزر
اعلای دکت بقهر ادنا ادنای دکت بلطف اعـلا
پاشان دکرت وکی اسـیران آزا دکتن وکی فقیران
هر روژ هزار بی نوایان هرلحظه بلطف صد کدایان
زنکین دکتن بدست همّت حکمت اوه‌ناکتن چومنّت
کردی‌وی نظر بدامه جارك ا کسـیر توجّها مبارك
اف قول همی دکرنه اشعار اف پول همی دبونه دینار
امّا نظراوی زیده عامه لوخاص نظر ژدل نه‌دامه
اورحمت خاصه بوعوامی یارب توبدی وی هردوامی

فهرست سرآغاز کتاب اخبار و اشعار نعت القاب وآثاره دصورت اعتراف واقرارا بعجزو انکساری دکل اعتذارا کفتاری

ساقی بکه جام آسمانی — راحا وکو روح جاودانی
دا ام بکرین دماغ جان تر — یك لحظه براح روح پرور
ساقی توبریژه جام مینا — آفاکودکت ضمیری بینا
شاداب بکیره قلب محزون — مدهوش بکیره عقل مجنون
ساقی بکه کاسه‌یا مجوهر — وی شیرهٔ معصرا مطهّر
یاقوت مذاب ولعل سیّال — وی درّ خوشاب وخمر طلاّل
دردانهٔ خو بریژه ناقی — یعنی عرقا وکی کلاقی
دم دم بده‌دست می‌پرستان — خلقی کوهنك ژدل ددستان
داجام دلان بیت مرصّع — بزما طربی بیت مصنّع
قی مجلس میخوران مدامی — مستانه بکه ژنو مدامی
ممکن کوژ فیض بی نهایت — یکقطره بیت لمن عنایت
نشئا قدحا میامرّوق — کیفا عنبارز برونق
اورنك بکت دنفسی تاثیر — حاصل بیتن دقابی تشویر
یعنی بکشیته جانی شوقك — حتی بگهیته قابی ذوقك
تأثیر نفس بیت ژبو من — تشریح قفس بیت ژبومن
تصفیهٔ دل بیت مه حاصل — همدنك بیم دکل عنادل
مرغ دل مرده بیته پرواز — بی پرده بیت ترانه پرداز

دم شبهت بلبلان بنالت — که شبه عنادلان بگالت
آهان کوقرنی بکت سحرگاه — همواره دگل نسیمی همراه
صد غنجهٔ دل ژبر بگر بن — سوسن بزبان وباخبرین
بشکوژبه پشکفن ژخاران — خونریز بین دم هزاران
صورکل بگرین بأشك شبنم — بلبل بکنن لرغم همدم
ساقی بده من شراب گلگون — بی‌دنك دف وصدای قانون
داشحنه و محتسب نه‌بینن — شاهی بجفن چوغم نمینن
تشویش بچن ژقلب محزون — دیسان بم ازژنو دکرکون
مخمور بم بگرمه لافان — سرخوش بم بکم کذافان
بی‌کیف نشیم چوازبه بیژم — دیوانه بم دران بریژم
بدحال بم سران بدر دم — بی‌قال ژباطنی خبردم
تشبیه نی بکم ترنم — طوطی صفت ازبکم تکلم
دا کشف ببنن ژمن کرامات — مشهود بین لمن مقامات
شعبه ژمقام دل به آواز — گلگشت بکن گوشت وشهناز
بی‌دنك ژغور دل به آهنك — صدرنك صدابدم وکی چنك
مانند رباب بی کمانچه — دنك بی‌ژ دفامه بی طبانچه
زهره بهت نوای عشاق — رقاص ببت لاوج نه طاق
ساز دل کل بزیرو بم بت — سازندهٔ عشق زین وبم بت
شرحا غم دل بکم فسانه — زینی وممی بکم بهانه
نغمی‌وه ژپردهٔ دورنم — زینی وممی ژنو ژنینم
معلول بوین حبیب وعاشق — ایروهه وکی طبیب حاذق
درمان بکم ازاوان دواکم — وان بی‌مددیان ژنوژه راکم
دردی ددلی ممی جگر ریش — زینا ژدرون دل جفا کیش

وی پرده گیا عفیفه مستور — وی بی گنهی ژتهمتی دور
مشهور بکم بطرز واسلوب — ممتازبین محبّ ومحبوب
اورنك بکم ژنو سر افراز — دابینه تماشهٔ نظر باز
دلبر لمی بکن گرینی — عاشـق بکنن بدرد زینی
همدرد بکن بوان صـفایی — بی‌درد بکفنه حلولایی
خاقی کوسینه وژدل صاف — پاکیزه سرشت‌واهل انصاف
باالجمله بکن ژبومه تحسین — بیژن کو بقنجی هاته تدوین
خاقی ژ « یحبهم » دگر گون — هرچی ژازل بوی یحبّون
دابین وبکن حکایتی گوش — هندك بکرن‌خوه پی‌فراموش
هندك بکرن بجان سماعی — هن پی بکرن ژدل وداعی
لی هیڤی دکم ژمسـتعیدان — حرفان نکرن استفیدان
اڤ نامه اکر خرابه‌کر قنج — کیشـایه دکل‌وی‌مه‌دوصدرنج
نوباوه‌یه طفله نورسـیده — هرچند نهن قوی گزیده
لی‌من ژرزان نکر تمتّع — مانند دزان بکس تتبّع
نورسـت حدیقهٔ فؤاده — معصومه عفیفه خانه زاده
نوباره اکرشیرین اکر طال — مطبوعه ژرنك نوع اطفال
من‌هیڤی هیه ژاهل حالان — تقبیح نکن اڤان طفالان
اڤ میوه اکرنه آبداره — کرمانجیه اوقدر لکاره
اڤ طفله اکر نه نازینه — نوباره بمن قوی شرینه
اڤ میوه اکرنه پرلذیذه — اڤ طفله بمن قوی عزیزه
محبوب و لباس‌گو شواره — ملکی دمنن نه مسـتعاره
الفاظ ومعانی وعبارات — انشاء ومبانی واشارات
موضوع ومقاصد وحکایت — مرموز ومناقب ودرایت

اسلوب وصفات ومعنی ولفظ — اصلا نکرن مه یك ژوان قرض
باجمله نتایج دفکرن — دوشیزه ونوعروس وبکرن
یارب مده دست خلق ناساز — قی شاهد دلربای طنّاز
امید اوه ژاهل عرفان — اودی نکرن لمن چوحرفان
تشنیع نکن وکی غیوران — اصلاح بکن لمن قصور
اصحاب کمال پرده پوشن — ارباب غرض دپرخروشن
مأمول اوه ژاهل رازان — اودی نکرن بمن طنازان
از پیلورم نه کو هریمه — خود رستمه ازنه پروریمه
کرمانجم وکوهی وکناری — قان چند خبری دکردواری
امضا بکرن بحسن الطاف — اصغا بکن اوبسمع انصاف
اصحاب غرض کوکه بدیرن — عیبان بکرم لمن قشیرن
آقا روی شاعری نریژن — کرمکنه بیکه قنج به بیژن
سهو وغلطان نکن تعجّب — تأویل بکن ژبو تعصّب

مبدأ مقاله دنعتاحا کی بوهتان خدان اقبال امیر زین الدین ابن امیر ابدال دکل وصفاهر دوهمشیرهٔ دوی دصاحب جمال زین و ستی دبی‌مثال

نقّاش صحیفهٔ حکایت — نقاد سبیکهٔ روایت
کیشابقی طرحی رسم و آیین — لیدابقی طرزی ضرب و تزیین
گوپادشهك زمان سابق — رابو دحکومتا خوه فائق
اجناس ملل مطیع ومنقاد — نسلاوی عرب امیر اکراد[۱]
تخت وی جزیر وبخت مسعود — طالع قوی ومقام محمود
روم وعرب وعجم دفرمان — مشهور بناف میربوهتان
آباء عظام وجدّ والد — منسوب ومسلسل د خالد[۲]
جبّار فلك ژوی حذرکار — مسلول ژسلّ سیف جبّار
زینت ده ملك وزین دین بو — ناقی وی امیری «زین دین» بو
میری ژوی را بزین موصّف — زینت ژوی را بدین معرف
آثار شجاعتاوی شاهی — داکرتی ژماه تابماهی
ماهیّت وی مدار دنیا — شاهیّت وی شعار عقبا
محتاج سخاوتاوی حاتم — مغلوب شجاعتاوی رستم
حاتم ژکمال همّتاوی — طومار سخاوتا خوه کرطی
عقل وهنرو سخاو میدان — ضبط ونسق ونظام ودیوان
دینداری ودولت ودیانت — سرداری وصولت وصیانت
مشحون ژهریکی خزینك — مکنون ژهریکی دفینك
بی‌عسر ژبو وی را میسّر — بی‌خسر ژبو وی را مقدّر

انواع نوادر وجواهر — الوان نفائس وزواهر
مجموعهٔ ممكنات مقصود — واجب كربونلنك وى موجود
حاصل بوى مدّعا ومطلوب — واصل بوى مشتهاو محبوب
صحنا حرمى ژنا زنينسان — جنّت تژى بوژحور عينان
حورى وى دجنّتى گلك بون — غلمان وى دحضرتى ملك بون
لى زادهٔ دودمان دولت — نوبادهٔ بوستان عفت
شهزاده دوبون لنك وى شاهى — خورشيددوبونلنك وى ماهى
يعنى گوژوى نژاد عالى — همشيره دوبون دلاابالى
يك سرو رياض راستى بو — وى ناف براستى ستى بو
يا ى ژدل وهناف مير بو — وى ناف ژنصف ناف مير بو
راوى وهه گوته من معّما — اوحور بناف زين مسّما
يك زيده شيرين زياده محبوب — يك روح قلوب وحور مقلوب
يك اسمرو يادوى زرى بو — يك حورى ويادوى پرى بو
اوحورو پرى دبى بدل بون — لورا گو ژنور لم يزل بون
حسنارخ وان چوكس ندى بو — زيراژ جمال سرمدى بو
لب لعل ووسمن عذار وگلرخ — رونق شكن بتان خلّخ
زلفين مثال طاى سنبل — خدين ژرنك روى صورگل
اوصور گل وسنبلى دآزاد — بشكفتى لقد سرو وشمشاد
صور گل ژخوه دا لسر رهستى — سنبل بخوه پكيفه دا هرستى
حسنا خط رخ ژخط ياقوت — چاهاذقنى ژسحر هاروت
گويا گربو ژمشك بيزى — رمّال فلك نقاط ريزى
خال ونقط وبياض وحمره — بيت وحجر وطواف وعمره
ابرو ژكمان قوس افلاك — مژكان بگمان ژسهم سّماك
سرمايهٔ وحشتا جنونان — مرموز ددهشتا عيونان

مبهوت دبون دطرفةالعين کشّاف رموز حکمت‌العین
جبهت دنماژ طرف اکلیل کویا لافق جناح جبریل
وسطای لاستوایه دائم خورشید دخدمتاوی قائم
هرچی بدیارخ وبنا گوش فی‌الحال بدر ددا ژبوهوش
گردن تەدکو ددست ساقی قاروریه پرشراب باقی
یان شبهت شیشیانباتی یان منبع کاهنیا حیاتی
سرپنجه وناخن محنّا رنجندهٔ خاطر مهنّا
خاقی کودیتن اوکمرگاه حاضر دکرن ژغور دل آه
ظاهر دکرن کوزندو بازن ایدی ندمان گلی وگازن
هرچند کوهردو بحسن توامان بون اوهردو بحسن توامان بون
هرچندستی وەنازنین بو لی‌زین ژمثال حور عین بو
هرچندستی ستاره وش بو لی‌زین برخان هییقه کش بو
هرچندستی وکی قمربو زین مهر صفت ذیاده تربو
اف‌هردووکی دوشب چراغان گاڤا دمشینه باغ وراغان
نالان دکرن جماد وحیوان تالان دکرن نبات وانسان
کوڤی ژجواهران مکلّل کوتر ژنترکان مسلسل
سر بند قصب ددان جبینی عاشق دمرن ژدست اڤینی
اف‌زینت‌وحمل وقشت‌وحنبل ازپیش وپس ویمین وقنبل
گاڤا دمشین پری دگل وان واله دکرن وَلی دخلوان
کر شیخن وکر ملا ومیرن درویش وغنی وگر فقیرن
کس نینه نەطالب جمالی کس نینه نەراغب وصالی
هن راغب حسن لایزالن هن طالب قالبی بطالن
لیکن همیان یکه یقین دوست فرقا کوهیه ژمغز تاپوست

تحسینا قماش وکالای والای حسنا حبیبانه عموماً تعریضا جوهر بهای جمالا ستی وزینانه مخصوصاً

هندی کو دقیصری ددنیا — ڤیکدانه خدی متاع وکالا
مجموع خزائنی دقیصر — حتی ڤکه دخیا سکندر
در ددفائن دخاقان — لعلا کو دخاتما سلیمان
هرچند زیاده تربهابن — باالجمله بجزء حسن نابن
حسنا لرخ ستی وزینی — بوبحرکی آتش اڤینی
پیلاکو دگرته پیل وموجان — روژادکته حضیض واوجان
صدجان ودل وجگر دصوتن — خاقی بثل ژوان دگوتن
شمس وقمران قرانه پیکڤه — لومشتری اف جهانه پیکڤه
صیاد جمال وان غزالان — صیّات صدای وان دلالان
دلال صفت گلك صفت شیر — ژافغان وژنالیان نبون تیر
روژن وشڤان گلك دنالین — حتّا کو دکل ملك دگالین
حسنانبتن چوحد وغایت — نابت ژخوه عاشقان نهایت
لی عاشق وبوالهوس جدانه — هن فائده خواز وهن فدانه
جانان طلبن هنك ژبوجان — هن جان طلبن ژبووی جانان
هن وصل جبین ژرنك تاجدین — هن درد گزین وکیم وزین

عطف عنان وبجامه به‌سر انجام كلام

دابنه بسر حكايتا پيش — غاقى كو ژدردعشق دلريش
هرچند كو بحد وقياس بون — عامى وخوادم وخواص بون
ليكن ژخوادم دممتاز — صدلاو سهى قد وسر افراز
هريك دمقام حسن روژك — هريك بكلام سينه صوژك
هريك بكمال بدر ماهك — هريك بجمال صدر شاهك
اوژى همى عاشقن وطالب — اوژى همى طالبن دراغب
ليكن نه‌بادبتن وشهادت — بلكى به بهيستن وروايت
بالجمله دخدمتا امير بون — فى‌الجمله ژسّر هف خبير بون
سرحلقهٔ واز پرى مثالان — سرتاج اوان ملك خصالان
تاجدين دگوتى جوانك — گودرز زمانه پهلوانك
نسل ونسب وحسب عيان‌بو — سر دفتر و سرور كران‌بو
باب وى دگوتنى سكندر — ليكن عربان دگو غضنفر
لورا كو بشيرى شبه شيربو — روژا شرى اوهزاره ميربو
تاجدين دوبرا هبون دقلاش — مانند دوشاهباز جمّاش
دائم دل دژمينان دصوتن — يك عارف ويك چكودكوتن
اماوى ژجمله خاص وعامان — ژاوچند برا وباب ومامان
لاوك كربو برا ژبوخوه — نى‌از غاطم چرا ژبوخوه
روژا كو اوى برا نه‌ديتا — تشبيه شفا چرانه‌ديتا
دنيا لوى تيك دبويه طارى — روژ بوكولوى دكر تو ارى
انباز فرح شريك غم‌بو — سرگشتهٔ غم‌بناف نم‌بو

مەژی لوی عاشقك تمام بو — نەشبە براوباب ومام بو
هرچند برای آخرت بو — تەدگو کودنی و آخرت بو
تاجدین ولد وزیر دیوان — مەژی خلف دبیر دیوان
اوهردو وجوان وەلیك عاشق — اوهردو براوه پیکفه صادق
یك قیس زمانه ییك لیلا — یك وامق عصر وییك عذرا
اویار ژدل نەسرسری بون — رەشبهت مهرو مشتری بون
یاری وبرایی ومواخات — نابت بریائی ومقالات
یاری نەهیسانیه جفایه — مقصود ژیاریی وفایه
آخرتو اکر نکی وفایی — اوّل مده برخوه وی جفایی

داستانا بیانا نوروزا سلطانی تسمیه موسم سرور وشادمانی بمرسومی قدیم کردستانی کو وان دکوتی سرسال عد دکرن بعید وصال

خلّاق جهان ژفیض فطرت — هیئآت فلك بوجه قدرت
بی‌قالب وبی‌محیط ومقیاس — بی آلت وبی مشیر ومقراص
اڤچنده معظم ومدوّر — اڤ‌رنکه مصنّع ومکرر
اینانه بمعرضا وجودی — کیشانه بمنظرا شهودی
حکمت اوه اڤ همی لکارن — هندك دپیا وهن سوارن
هندك دبطی وهن سریعن — هندك دمعین وهن منیعن

هن مدبرن اوهنك مدبّر — هن مقبان اوهنك مقدّر
هن كاتبن اوهنك داستاد — هن مطربن اوهنك دجلاّد
هن روژپرست وهن شب افروز — هن غصّه رفين وهن غم اندوز
هندك دمثال زين زرينه — هن شبهم دمشترينه
باجمله مصيقل و منيرن — هن پادشهن هنك وزيرن
هندك ژتحرّكا طبيعى — اوتينه بنقطيا وبيعى
تجديد دكن ژبومه سالى — گاڤا وكو تينه اعتدالى
دانای معمّر كهن سال — اڤرنكهه گو ژبومه احوال
گوعادت پيشى زمانان — اڤ بو لهمى چه ومكانان
وقتى وه كوشهسوار خاور — تحويل دكر دماه آزر
يعنى كودهاته برج سرسال — قطكس ندما دمسكن ومال
باجمله دچونه در ژمالان — حتى دگهشته پير وكالان
روژا كو دبويه عيد نوروز — تعظيم ژبو دما دل افروز
صحرا وچمن دكر نه مسكن — بيداو دمن دكرنه كلشن
خاصما عزب وكجى دباكر — القصّه جواهرى دنادر
تيكدا دمزيّن وملبّس — ڤيكرا لتفرّجى مرخّص
ليكن نه به تهمت وبه منّت — بلكى بطريق شرع وسنّت
لورا كو اوان غرض ژگشتى — مقصود ژچونيا بدشتى
اوبو كوچه طالب وچه مطلوب — يعنى دوملرف محبّ ومحبوب
اڤ هردوجلب كوهڤ به بينن — كڤوى دخوه اوژبوخوه بينن

بدركتنا شهريانه بدشتى ژبو سيرانا سرسال وكشتى

دورا فلكى ژبخت فيروز — ديسان كونما ژنوفه نوروز
منى لوى عادتى مبارك — شهرى وسپاهيان بجارك
باژير وكلات وخانى بردان — تشبيه به نژديان وجردان
صف صف دمشينه كوه ودشتان — رف رف دخشينه سيروكشتان
اصناف امم صنار وكبّار — قطعاقه نما دشهرى ديّار
هندك به پيادى چونه باغان — هندك بهسوارى چونه راغان
هندك به تبايئ وبه كثرت — هندك به هڤالى وبه وحدت
رابونه ڤه خانم وخواتين — وان ژى ژى گل كرن بساتين
خوران كره مسكنى خوه جنّت — بى پرده وبى ملال ومنّت
دوشيزه ودخترو وروالان — پاكيزه عذار وزلف وخالان
اتراب وكواعبى دعذرا — مردان ومراهقى دزيبا
اصحاب قماش لطف سرخسار — ارباب متاع حسن ديدار
وان ايك دكرن متاع يك عرض — تخمين دكرن بطول والعرض
سودا كر عشق بون دبازار — هم بائع حسن وهم خريدار
سر سالى وباكر وروالان — صدسالى وجوان وپير وكالان
سرسال لرسم وراه معهود — گيران دچو مقام محمود

مرخص بونلو شاقان بکلکشتا سرسالی رغبت کرا وانه ببا زارا حسن وجمالی

قندیل منیر دیر ازرق — مشکات حمل کوکر مرقّق
سرسال کوبو ژتوفهٔ معمور — میردایه گزی دتازه دستور
دستور کوبو ژبو وشاقان — رابون همی شهتی عشاقان
تیك چونه بمعرضا مرادی — دلدادهٔ مقصد ومرادی
الّا کوتنی همو و تاجدین — وان دانه خوه دخترانه تزیین
یعنی ددما کوبویه تحویل — اوهردو برا دجامه تبدیل
استبرق و سندسن دبردا — چند معجرو مقرمه بسردا
کاکل کربونه طرّه هرسو — پرچم کربونه زلف وگیسو
وان لوکربو لباس تصریف — داقط نبتن لوان چوتکلیف
پوشیده لباس دلبرانی — سیران دکرن بسر گرانی

ملاقی بونا تاجدین وممیه بهستی وزینی مستغرق بونا وانه دبحرا عشق وافینی

وان هردوگری دجامه تبدیل — وقتی دگرن دشهری تحویل
ناگاه عجایبك نماوان — یك جزء ژعقل قط نماوان
دیتن دمحّله وزکاکان — هرکوچهو غرفه و شباکان

صدتازه جوان ژرنك سروان ديبا وحرير وخز ديروان
پانصد ژكج وكرو روالان اوچند ژقسم پير وكالان
انواع مذكّر و مؤنّث هندك دبرهنه هن ملبّس
هندك داعالى واكابر هندك داداني واصاغر
پى خواس هنك هنك دسر كول كاشو ژپيان وَسروَكى هول
سر مست هنك هنك دسر خوش دم بسته هنك هنك ددم كش
گوينده هنك هنك د خاموش پوينده هنك هنك دمدهوش
هن جامه دريده هن دسر خوش هن عقل رميده هن مشوش
هندان دكرن فغان وفرياد هن بوى ژقيد عقل آزاد
هريك دمقامكى دگر گون هريك بجفا يكى جگر خون
اوهر دو دمك ڤمان تحيّر بون غرقهٔ لجهٔ تفكّر
تاجدين سكنى و پرسيار كر پرسا خوه به يك اختيار كر
گواى خضرره هدايت بيژ اڤ چه بلايه بى نهايت
وى گوت دو شهلوند شدّاد ايرو لڤى خلقى بونه جلّاد
هرچى كو دبينن اودو سرخوش فى الحال دكن وها مشوّش
وان كوتندى كو او چه رنكن وى گودو كرن زياده شنگن
وان گوكو بشير شش پرن او يانه بخدنك و خنچرن او
وى گوكو بغمزه وبه آور خلقى دگژن وكى به كيبر
وان پرس دكر كوگربه بينن دابو خوه بمردى دست هلينن
هردو دوى كاربون كوناگاه ديتن كوژ محض قدرة الله
او هردو پسر وكى دوپيگر تابنده بشكل شاه اختر
يك هيئت وشكل ويك لباسن آمادوى شهرى رنك نوناسن
سيرت ملكن صور پرينه نه بائمن اونه مشترينه

ڤان هردو بران کواو دواوباش دیتن دلوجان وەدان بشاباش
اورنك گریان جنون ووا له ایدی قەنبون ژعقل آ که
نەفهم وخرد نەعقل ونەهوش گیربون لسر زمینی مدهوش
فی الجمله ژعقل وجانی تیربون فی الحال ژدورڤەهردوگیربون
وان هردو فرشتهٔ دکبّار دیتن دوملك زیاده دلدار
مەپارەنه لیکن آفتابن دلدارنه لی جکر کبابن
تشبیه بصیدنیم بسمل بی شبهه کها نه حال مشکل
ناچار بزینه سر شکاران فکرینه رخی دوان نگاران
زانین کونه صید سر سرینه سرخیل سپاه دلبرینه
وسطان ونظر کرن بدقت وان هاته بقلبی رحم ورقت
القصّه ژحسن ڤان غزالان رحمك کته قاب وان روالان
سّرادلی کر بهڤ تعلّق نورا رخ وان بهڤ تعشّق
مکشوف طریق آشنایی روحاز قەنکر ژهڤ جدایی
یکرنکی صرف عالم غیب ظاهر دکر اتحّاد لاریب
حبّی وه کرن بهڤ گرفتار حسنی وه کرن بهڤ طلبکار
تەدگوکوچه قالب وچه مقلوب هرچار چه طالب وچه مطلوب
بی شبهه یکن چه تن چه ارواح اومتّحدن چه جان چه اشباح
حبا ددلان وکر حلاوت بغضاد دلان وکر عداوت
نسبت بمه حادثن عدیمن لیکن ژحقیقتا قدیمن
لورا کو جنود جان مجنّد چیبونه دعلم حق مخلّد
هن مؤتلفن هنك مخالف هن مختلفن هنك مؤالف
وان مؤتلفان بیکڤه الفت آخروه کرن نەما چوکلفت
یعنی کواوان کری دخونخوار کافا وهه دیتن او بریندار

اوهر دو بصد دلان حباندن — رونشتن و هردو ورگراندن
گافك سپرین لیژن وبالان — پیلك چیرین لزلف وخالان
گوتن عجب اث کچی دکینه — یان هردو ملاّ ئکید خدینه
اث میوه اکی جهی کهانه — اث گل دچه گلشنی نمانه
سرنوی دچه جزیباره کینه — طیری دچه مرغزاره کینهٔ
ماورد ژهیستری دگلگون — زهتن لرخی دوان دپرخون
عشق کربون وسنا نههشیار — قطعا ندبون ژخوه خبردار
آخر کوکزن بخامیا عشق — حسنا خطوان للوح دل مشق
وان ڤی کوبزانن اوچه اصلن — لورا کونزانن اوچه نسلن
انکشتریی دوان جوانان — کیشان ژاصابعید خدانان
خاتم ژانامایید خوه کیشان — دانینه جهان ژبوی نیشان
یاقوت بمهریان گهورین — الماس بشو شه یی د بلورین
سرسال وخوشی ژدست بدردان — عیشی خوه بدل کرن بدردان
ناکام اجانین خویابون — ناکام کرن وداع ورابون
مان هردو برا وکی دوصیدان — پابست سلاسلان و قیدان
رابون کوشقك سیاه وطاری — شمس وقمران کری تواری
رهشبهت مرغ نیم بسمل — بی قوّت وبی توان وبی دل
سرسام دوار وصرع ومحرور — سوداو فؤادو خبل وسخمور
صد جار دکتنه آستانان — حتی کوکهانه آشیانان
هرچند کهشتنه مقامان — امّا کو لوان دوتلخ کامان
روژوشف ووقت صبح وایڤار — یکسان دنما لوان بیك جار

هشیاریا ممی وتاجدینه ژبیهوشی ومخموریا شربا عشقی آ کاهی وخبردادیا وانهژ سبب وواسطهٔ ومئی

او دوختهچشم هردو شاهین — اوسوختهپر ممو وتاجدین
خوش چونهشکارکبك وقازان — ناکاه بسرقه شبه بازان۔
نورك فتلی لوان ژناکه — ایدی قه نما اوان چوآکه
هندی کودهفتیا حمل بون — اوزیده دوَحشی وخیل بون
اوحقته لوان کوبویه سالف — خو کردهٔ عشق بون مؤآلف
رابو نه قهروژکی بیکقه — فکریته پرنك وروی یکقه
عشق کربون وسامبدل — وان بیاك ودوناس نه کرژاوّل
اوّل دکرن ژهف تغرّب — پاشی کوکرن بهف تقرّب
دیتن خوه بهپاچه بندوزنگل — پرواز وفرین محال ومشکل
اسکوفکه ظلمتی بسردا — جلفو یکه الفتی به بردا
بی طعمه وبی شراب وبی چاف — بی مقصد وبی مراد وبی کاف
مستانه ژرنك چشم دلدار — مخمور وسیاه مست وبیمار
مانند دهان یار دلتنك — نالین ژرها دلی وکی چنك
کوتن عجب ام کوبونه بیمار — یابونه حکی شری بریندان
یانه وهه ام چرا نکارین — مجروح وضعیف ودلفکارین
اقرنگهه وان دکر تفحّص — ماهیّت حال خوه تجسّس
تاجدین فکری ددست برای — تیست کهرك وَکی چرایی
یاقوتکه مثل دانهٔ نار — مشعل صفته ژبو شفاتار
مانند شمال او تیسی — حکّاکی بناف زین نقیسی

دستی خوه‌دریژ کری کو بینت داقنج نظر بکت به بینت
ممژی فکری ددست تاجدین الماسکه بی‌بها و تخمین
لی اسم ستی کری کتابت استادکی صاحب مهارب
صّراف اگر به بیته بقراط تخمین بکتن بوزن وقیراط
بازار بکت ژبو فلاطون مجموع خزائنی دقارون
ثمنا ثمنی دوان نگینان نابت بوقوف دوربینان
ماین دتعجّب وتحیّر دامان وگلك کرن تفکّر
زانین کوصواحب نگینان هرچی کری کر ستی‌وزینان
روژاوکوبوی عید تحویل اوژی گریانه جامه تبدیل
چاوا خلینه اف کجانی اوژی گریانه جل کرانی
اوبون کومه‌گودروز نوروز مثل مه ومهر عالم افروز
اوهردونه ای ددست قمشتن اوهردونه ای دخل دکشتن
او بونه دشهری بوی جلاّد اوبونه کوخل ژدست بفریاد
اوبونه کوقان بدل حباندن اوبونه لقان جگر کواندن
وانهردو بران‌بعقل وتخمین بی شائبه قاتل خوزانین
تاجدین لنك هبو شعورك عشق دوی هشتبو قصورك
گورابه برا ژناف نقینان بس آه بکه ژبربینان
ام شیرن واو دخو غزالن پرعیبه کوام ژدست بنالن
مم بختهٔ عشق بوتمامی گوتی کوبرا مکر توخامی
داطن نه‌بری مجسّمم از سرتا به‌پیان مقسّمم از
اف جسم لمن بویه مخطّط اوخط همی بوینه منّقط
تاثیرورنگه عشق و ومقان بالّطول‌دطول وهرض‌وعمقان
یك نقطه نهن ژدرد خالی هیژاتو دبی چرا دنالی

دل بویه محلّ عشق حالا — فی حالی دقی محلّ قالا
نینه عجب اربم حلولی — من مایه ژصورتی هیولی
شاهنشه عشق بی غرض هات — جوهر قشری دما عرض هات
اڤ حال و محلّ و جسم و جوهر — عشق ژخوه را کرن مسخّر
جان و جگر و دل و هناڤان — دست و سر و پی و پشت و چاڤان
والله یکی نه مایه راحت — بالله یکی نه مایه طاقت
بزداندنه وان ژمن علائق — بالجمله دبین کونحن عاشق
ناپرسی لحال من توظالم — هیژاتو دبیژی از نه نالم
اڤرنکهه وی کو کر تظلّم — تاجدین قه نه ما ژبو تکلّم
اومانه دکل اڤان برینان — بحثامه لسر ستی وزینان

معاودتا ستی وزینی ژسرسال وکشتی استطلاعا دایهٔ لماجرا وسرگزشتی

اوژی ڤگرین بوی لباسی — حاضر شلیان کو کس نناسی
هرچند کرن لباس تبدیل — امّا ندبون ژحالی تحویل
عشق کربون وسان مبدّل — ایدی نه دچونه حال اوّل
قط کس ندگوستی وزینه — خلقی وه دزانی اجنبینه
داینکه وان هبو زمانی — تشبیه بلای آسمانی
زالا فلکی لبرزبون بو — وی ناف ژپیری حیزبون بو
اوهات ژغفلتی بسر دا — فکری کو جل دوان دبر دا

رونشتنه بی‌مذاق ومشرب وندا کرنه ذقن دغبغب
یعنی دتحیرّ و ملالن مه‌پاره دحالتی وبالن
جلوابوی جوجمی دتازه رنگی سمنی بجای غازه
کافور مثل عذار قانی صور گل گریانه زعفرانی
زانی کوپری دبی لباسن محبوب محبتی اناسن
گوای هواسا دل و هناڤان هریك‌ژوه روهینا دوچاڤان
حافظ ژوه‌را مکر خدی بت جانی مه ژبووه‌را فدی بت
هون هنده مقیّدن دقیدی ایرو بتی کوچونه صیدی
وه‌زوشمراندژبوچه سرسال هون‌راست‌بین‌کوبویه‌احوال؟
بیژن کومقدمه چه‌رنگه اف حیرته یاخیال بنگه
هون بوچه حزینن ای مطایا نینن چونتیجه بی‌قضایا
هون بیژنه من کوبو قضیّه؟ کنگی له خف دبت خبیّه
ازدی نهه رملکی بریژم اسمی‌و ضمیری ازبه بیژم
یان شوشه ومند لاخوه دانم ماهیّت حالی‌دی بزانم
وان کوتنه دایهٔ نهانی ام صبحه کوچونه درژ خانی
هرچی له‌بو دوچار وپیدا حاضر گریا جنون وشیدا
آخر کوژحدّی‌چویه‌درجور جوری له عاقبت نمادور
امژی گریان ملول ومغبون هاتینه ڤه‌ام خفیف ومجنون
دایین به تانیّ‌و تولاّ چوبالڤه دایه وان تسلاّ
کوهون بجمال شهریارن هریك ژوه شاه وخوندکارن
کی‌بت کونبت مطیع ومحتاج کی‌بت کونه‌دت وه‌بی طلب‌باج
هرچی‌وه حباندی ای پریزاد حسناوه دکت ژبووه منقاد
خاسما دفی‌شهری‌بت‌وه دلدار ازدی وی بکم نها خریدار

بیژن کیه دابجم بینم حاضر بکرم ژبووه بینم
وان گوتنه حیزبون ساحر دردی له ای طبیب ماهر
بی‌شبهه دوا ژدست ته تیتن تقریر اگر ژدست مه بیتن
تقریرو ادا کرن محاله تدبیرو دوا کرن بطاله
هندی هنه‌کیژ وکر دبوهتان بلکی دجمیع بژن وبوهتان
کس نینه بلطف وحسن مشهور الاّ کو ددفترا مه مسطور
یعنی همی روبرو مه دینه هندی دقی شهر آدمینه
ایرهه دوکج غریق شیبا سرتا بقدم دبیق ودیبا
زیبنده ژشکل شاه خاور تابنده ژرنك ماه انور
ناکه له بون دوچار وظاهر کیربون ژدورقه هردونادر
امچونه بسر بنین کوکینه فکرین نه‌وکی مه آدمینه
تحقیق ملك ویاپری بون لورا کولاّف وکل بری بون
گاقا کومه دیتن اوپری زاد ام ژی گریان ژعقل آزاد
او هردو وکی دوجام جمشید ام هردو مثال ماه وخورشید
گاقا وه کو پیکڤه بون مقابل مصباح وزجاج بون معادل
قاروره ژبخم منعکس بو نورك مه بقلبی مقتبس بو
قندیل وفتیله گرژوان بو آگر ژرخی مه هردوان بو
زیتی مه وآگری مه دیسا بربومه وَدل مه پی‌ایسا
صوهتین خوه بخوه نزان چه‌جاله هشیاریه خونه یا خیاله

تکرار استخبارا دایهٔ ژکنه ماجرایی تصریح تقریر اوانه ژکیفیتا تاثیرا هوایی

دایین حیری ژما جرایی — کوای روح وقالبی ددایی
هون چونه تفرّجا روالان — فارغ ژتعشقا غزالان
شکلی کووه دیتی بی‌مآله — میلاوه بقسم ژن محاله
میلا بشری بشر دڤیتن — آماوه کجان پسر دڤیتن
کج قطلکچان دبن خریدار — بی‌نقد کران محاله بازار
کرآینهٔ جمال ذاتن — کج مظهر پرتوا صفاتن
بی‌ذات وصفت عرض مثاله — جوهر نبتن عرض بطاله
قائم دبتن عرض بجوهر — بی‌شمس قمر دبت منوّر؟
میلا ژدخی کران بزی بت — صد جار کوحوری وپری بت
اومیل کودی بکت وهمفتون — اولیل کودی بکت وهمخبون
مجنون کونبت عدیل لیلی — لیلی کودیکت بلیل میلی
گل قط لگلان دبیته عاشق — عذرا خوه‌بخوه دبیته وامق
خسرو نبوا سوار شبدیز — شیرین لشکر دبویه پرویز
فرهاد جوا سرشك پرخون — نینا نددی سوار گلگون
ژاوچندهه عالما رجالان — بکزاده وساده ورو الان
دل قط وهنبت بکسڤه ماثیل — کیژن دادانی واراذل
بی‌نام ونشان دغیر معروف — قلبی وهبوان کوبویه مشغوف
اف امر بمن قوی محاله — اف خونه وَهدیتی یاخیاله
زینی کو بهیستن او معانی — اف نغمه ژپردهٔ درانی

اف رنکهه گوته‌دایه یا پیر — غالب ته‌نمه‌مایه عقل وتدبیر
ته‌دگو کوبد عوت و عزائم — حالی کوخفی بتن دزانم
شکلی کومه‌دی نه‌بی‌مآله — تحقیق نه‌خونه نه‌خیاله
وان‌کر ملك واکر بشربون — کرقسم نسا وکر پسر بون
انگشتریئی دوان اقانه — اینانه مه وی ژبونشانه
رملی توبراست اکن دزانی — خاتم اقه دی بزان خدانی
وی شهلهٔ حیله‌کار جازو — کوبینه ژبومه خاتمان زو
دا ایشقه رملیکی بریژم — حتّاصبه صاحبان به بیژم
حاضر ستیی نگین درانی — دادست عجوه‌زیا زمانی
زینی وهه کوته حیزبونی — من دل بویه ورطیك ژخونی
کاڤاوه گوورطه تیته جوشی — وقتی کودکت بکت خروشی
تسکین‌دکت اف‌نگین دل‌ژار — دم‌دم کوددم دچشم خونبار
زنهار اکر دیه‌ی نگینی — زوبینه ڤه‌بوّمه دل حزینی
لورابویه مه صبر وسامان — اوبومنه خاتما سلیمان

تفحص وتفألا دایهٔ ژرمالی ژکشفا حقیقتا وی احوالی

وی دلّهٔ بی‌فصال محتال — صبحی خوه کهانده‌پیش‌ژمال
زیرك دوبرن‌ددست خوه‌بوپیر — اقرنگهه کرضمیر تقریر
کومن دوکرك هین دمعصوم — بی‌باب ویتیم وژار و محروم
روژاوه‌کوبویه عید وسرسال — اوژی بطریق طبع اطفال
رابونه ڤه هردو چونه گشتی — غولان غاطاندبون لدشتی

ایرو هه دما کوبو نه پیدا دینن تلسن جنون وشیدا
هاتینه ڤه‌بی لباس و طازی گه‌که دگرن فقان وکازی
بیهش دکهن گلك دمینن گاڤا وه‌کورا دبن دَدینن
اف خاتمنه اوان ددستن کویا تودبی بڤان دمستن
ای واقف رمز وکاشف راز بیچاره مه از تو چاره پرداز
احسان بکه قنج ژی خبرده کانی صبی‌د من چه دردە
مجنونیه صرعه‌یا هوایه چاوا مرضه چه‌بو دوایه
ای مرشد وپیشوای مقبل حلاّل عقود وحلّ مشکل
سّرك هیة وی دڤان نگینان پیدایه لنك وەدور بینان
اصحاب نکین به بیژه کینه جنّینه پرینه آدمینه

دولت وتقریرا رمالیه ژبو پیری موافق مافی‌الضمیر ومخالف تقریری

او وارث علم دانیالی گاڤا فکری دشکل فالی
فی‌الحال درجم امّهاتان بی وضع تولدّا نباتان
لحیان ونقی بیکڤه دبتن تاجدین وستی بیکڤه دبتن
شکلی فرجی دکل غمی دی بی‌پرده‌وی زین دکل همی دی
اڤرنگهه کوته قاصدا پیر مقصود بمکر وکذب وتذویر
ماقط دبتن ژبوته حاصل بی‌راست ڕوی محاله منزل

تەدگو کو کری دمن ددینن نابیژیه مڼ ستی وزینن
روژاوه کو چونه گشت وسیران وان دینەلری دودیده حیران
یعنی دو کر دسرو قامت رابویه لوان کزان قیامت
فی الحال اڤان دو آفتابان دل چویه ڤبال دوماهتسابان
او بونه ژعشق ڤان دبی هوش اڤ بونه ژحسن وان دمدهوش
اڤ شیفتهٔ بلای عشقن اوتشنهٔ کربلای عشقن
اڤ خاتم ای دوان کرانن ڤانژی دونکین ددست وانن
چاوان خلینه اڤ کرانی اوژی گریانه جل کچانی
پیری وهه گوته شیخ رمّال من شبهه نه ما دکشف احوال
لیکن تو به بیژه اوچه اصلن قنج کشف بکه کواوچه نسلن
بگزاده نه او عالی مقامن جندی نسبن ویا عوامن
شیخ گو کو ددین عشقبازی بیعك هیه اودین تراضی
بی شرط کفاءتی روایه شرطی متعاقدان رضایه
خاسما کو کری دڤان بژاری در دانیه یك ویك مراری
بکزاده یه یك ژنسل میران یك ژی بنسب کری دبیران
وی ساحرهٔ ژبونشانه دیسان خبرك کره بهانه
گو عاشق ومبتلا و دینان مفتون ژیوستی وزینان
اونابنه قابلی حسابان ناکنجنه دفترو کتابان
شیخم تودزانی اڤ جزیره تیکدا کبرا وکرده میره
احسان بکه پردهٔ هلینه اوهر دوملك به بیژه کینه
عهدا مه وه بت تی به بینم چل زیری بچم ژبووه بینم
شیخ گو تو هره به بین وشاڤان تفتیش بکه جه ووڤاڤان
هرچی کو دبیژن اوعلیله اوعلّه ژبو تەرا دلیله

بنمی خوه بصورتی طبیبان | بی پرده دبینی وان حبیبان
گاڤا کوته دیتن اوملك وار | کشڤه ژڤاش ژی خریدار
خاسما کوددست وان نکینن | منقوش لوان ستی وزینن
دابوڤه عجوزه شبه لقمان | سرتا بقدم دوا ودرمان
قاروره وحقه نشتر وکیس | هلکرتن اوا خیثه تلبیس
دایی بغلا خوه چند کتیبك | دنما بحکیمیکی عجیبك
حاضرخوه کهانده پیشه کاران | فی‌الحال بویه ندیم یاران
وان گوتو ژکوڤه‌تی‌چه‌پیری | غالب‌تو ژعلمکی خبیری
گوگرچه کوظاهری حکیمم | زیده بدو علّتان علیمم
زائل دکم ازقوی دوژانان | دردی بدنان ودرد جانان
وان گوتو ژبو مرا خبرده | دردی کولجان بت چه درده
وی گوت‌کوهون‌مگر نه‌بینن | وی دردی علامتن نهینن
اودردکی زیده بی‌مجاله | صحّت ژوی دردیرا محاله
دوربت ژوه اوگلی روالان | اوبرق دصورتی شپالان
گاڤا قددت وکی بروسکه | بی‌شعله وپیت وبی جروسکه
بی‌جرحه وقرحه وبرینه | ناڤی لوی دردی هراڤینه
امّا وه دصوژتن هناڤان | خونا دل تی ژهردو چاڤان
وان گوتنه وی‌کو خیرمقدم | حالا نخوشن ژمه دوهمدم
احسان بکه هردوان دوا که | درمانکه بنوعکی تورا که
هرچی تودبیژی ام وساکین | هرچی تود خوازی امادا کین
پیری‌خوه کهانده‌نك مریضان | وقتی فکری دوان عزیزان
وی گوته بهمدم ودلیلان | تنها مه بهیان و علیلان

دا ازبکرم فی دردی تشخیص پاشی بکم از دوای تلخیص
هقری همی چونه درژباوان پیرماو تی دکل دو لاوان

همصحبتا وشاقان بهمخلوتیا مشتاقان واقفیاویه لسروقتی عشاقان

بیمار بدرد عشق بدحال نا که فکرین کوچونه هاقال
رونشتی ژپیش وان قه زالك قامت جقیای رنك هلالك
آهسته کلامکی دبیژت دگریتن وهستران دریژت
گوتن چه کنی توای دل آرام بوچه دگری وهابنا کام
وی گوبسری ستی وزینی محضا ژورا دکم گرینی
مخصوص ژنك ستی وزینان هاتم لوه خوش بکم برینان
انگشتری دوه افانه اینانه مه‌وی ژبو نشانه
هون هلگرن وبدن نگینان بدنام مکن ستی وزینان
ازقاصدوهون ژبومه مقصود هون‌من‌مکن‌ای‌مراد مردود
اف‌مژده‌اوان دما کرن گوش یکجار ژشاهیان نه‌ماهوش
هشیار گوبون دمك نه‌وسطان فی‌الحال بزینه پی ودستان
تکرار لدست وپی‌وداوان صدبوسه ددان‌اوان دولاوان
دایین حیری ژاشتیاقی بردا گریی ژافتراقی
گوغم‌مخون‌ای‌مراد ومقصود مزکین ژوه‌را بحق معبود

توفیق رفیق بت ژباری ازدی‌وه بکم بسحر کاری
هون جمله لعردکی جابن هرچار بمقصدا خوه شابن
نام ونسبا خوه هون عیان کن سّرادلی بومرا بیان کن
دا ازفکرم بڤان نگینان تسخیر بکم ستی وزینان
تعجیلی بکم ژبو توابی زوبیه‌ڤه از دگل جوابی
تاجدین نگین ژدست درانی دادست عجوزه یازمانی
مّتی فکری کوبی نگینی کنگی دکتن مدار وژنی
گودایه تومن بدیره معذور کی‌جانی‌ددت‌ژدست‌خوه‌دستور
اف خاتمه اسمه‌گر طلسمه من‌جان اوه‌قالبی مه جسمه
ای دایه توقاصدی حبیبی بی شبهه لدزد من طبیبی
صدقهٔ سّرذی الجمال زنی مستینه ژدست من نکینی
گاڤا تودچی ڤه ای وفادار اڤرنکه ژمن به بیژه دلدار
اوشاهه اکرچه ازکدامه الطاف شهنشهانه عامه
ازبنده نه‌لائق وصالم خورسند بصورتی خیالم
راضیمه ژاوقدر جمالی من بینته خلوتا خیالی
هرگاه ژآه دل بطرست گه‌گاه لحال من به پرست

فکریانا دایهٔ قیا دلداران آکه کرناوانه ژاسم ورسمی بریندارانی

اوهردو نهال عرعراشنك — رونشتی مثال غنجه دلتنك
چقیای بفکرو سر نشیقی — هرلحظه ژدایهٔ بهیقی
مخمور غبوق بی نهایت — مشتاق صبوح بون بغایت
دیتن کوژنا کهی طبیبه — وی هات بصورتك عجیبه
زین وستیا ژعشق مدهوش — وان دایه کرن روان در آغوش
گوتن بحدی کی ای دل آرام — آیاته ژکرینه اوملك ژام
وملاته چه گو پری ته زانین — یان هردو دشوشهٔ ته آنین
تیرالمه کن کری مسویدا — آیاته بیان نه کر کو کیدا
وی گوبهری وهٔ مبارك — صدجار قسم دکم نه جاروك
ازهاتمه قی دمی ژباوان — امّا کنیا مه تی بلاوان
هردم کو ستی وزین دبیژن — صدرنك سرشك خون دریژن
قربان وه بم بشی کالی — اوهردو بشر بوی جمالی
چاوا وه بژارن اودو ممتاز — زیبندهٔ وصان لموسر افراز
والله قسم دکم ببارى — اوهردو دری دوه بژارى
نابن دچو بّر وبحر وکانان — نیتن وه ملك ذآسمانان
او هردو ژبو وهرا سزانه — میرزانه اکر وکر گدانه
اودّله بدل وهبویه دلال — دلداده ژپیشقه مان دمك لال
زین وستیان نهما ددل هوش — گاقا کواوان کراف خبرگوش
القصّه ژکنه ماجرای — هشیاری کودایهٔ ددایی

آ کرته دکو گهانده نفتی پیت ژی دچو آسمان حفتی
عشق آ کره‌تن چیای طوره دل او شجرا بنار ونوره
مشکاته قفس قبس چرایه جان زیته فتیل وی خفایه
دل شوشیه اوچرادناقه سر جزئه دکل‌دا بلاقه
بالکل ژسری حتابه اقدام صوهتن بوی آ کری‌دل‌آرام
گوتن ژمرا تودل نوازی ای دایه ژبومه چاره سازی
دهقان توی ام وکی نهالین ازمان توی ام بخوه دلالین
گر لحظیکی نکی تو گفتار گر ساعتکی بی‌تو غمخوار
ام‌دی وه کوخار وخس‌هابن ام دی وکو برك برهوا بن
ای واقفه واقعات دیرین ام غیرته محرمان نه‌دیرین
تاجدین ودکل ممی‌ته گوتی پروانه‌نه پرلوان مه صوتی
اوژی نهه پر دانتظارن بلکی ژمه زیده ترنجارن
رابه هره ژو بهیژه تاجدین گردی ته‌ستی بقی ممی زین
مزگین ژوه رامه هون قبولن ام ژی ژوه زیده ترملولن
عشقا وه‌جلو ژمه رقایه مانع له پرده‌یا حیایه
اوپرده ژبووه‌را عدیمه بی‌پردئی بووه‌را قدیمه
خوازگین ووسائط ووسیله هرچی کوژبا وه بین جیله
اقرنکه بهیژه وان جیبان مجموع موالی وخطیبان
هندك ژوه رابن رجاچی هندك ژمرا بین دعاچی
بلکی کربت خدی مقدّر وصلامه ووه بیت میسّر

شفا بخشیا طبیبهٔ لدردی علیلان شفقت و مرحمتا میره لحالی ذلیلان

خوش وقته ژبو علیل مشتاق — خاسما کوژبو قبیل عشاق
درمانکی صحت وشفایی — مزکین وبشارتا وفایی
تاکه بگهیته وان ژدردان — آزاده بکت اوان ژدردان
اودایه ژرنك ارستطالیس — سرتا بقدم لباس تلبیس
دیسان کتی صورتی طبیبان — حاضر خوه کهانده نك حبیبان
اومژده وکی مه کوتی کوتن — اوصورتی وکی نه صوتی صوتن
امّا بوی آ کری وه کش بون — ته دگوقه نخوش نبون دخوش بون
کویا کواوان ژدست فلاطون — خوارن بیقین دوا ومعجون
رابونه قه چونه نك هقالان — چندك ژمحارم وروالان
آکاه کرن ژماجرایی — رابون به تعصّب وتبایی
کاقا کواوان بهیست مزکین — هایدان بتبایی خاق وخواز کین
هندك علما وهن دعادل — هندك امرا وهن دجاهل
رابونه قه جمله چونه نك میر — اقرنکه کرن قضیّه تقریر
کای والی ملك مال ومالّت — وی حامی داد ودین ودولت
توسایهٔ لطف کرد کاری — ایرو له شاه و خوند کاری
شاهی نظراته کیمیایه — ماهی اثراته پرضیایه
هرچی ته فخوند اوعزیزه — هرچی ته نخود بی تمیزه
هرچی ته کره چراخ وکش کر — کرحال خرابه ژی ته خوش کر
تاجدین اکرچه میرزایه — نسبت بته بنده یه گدایه

هاتن کوبکن ژدل دعایی فی‌الجمله دکن ژته رجایی
تاجدین ستئ ژته دخوازت اوقل بچراغئ دنازت
اوبنده‌یه وی بگیره آزاد زیبنده‌یه وی بدیره داماد
میرگو کو هجی‌وه دیت لائق البته ژبو مرایه فائق
هرچی کو وکیله بیت وروت مولا کیه خطبهٔ بخوت
عقدا ستیی مه‌کر لتاجدین ایجابه اقه قبوله آمین
فی‌الحال چکو بزی وپی میر تقبیل کر وقبول تقریر
مجموع ملا وشیخ ومیران آغا واکابر وفقیران
فکرابدقی خوه‌وان ثنا کر تیکدا بدلی خوه وان دعا کر
میرگو بقطن دَف وربابان بینن همی شربت وشرابان
دابزمکه شادمانه دانین ایروهه کوصبحه ام نزانین
دی‌شبهت قی‌دمی دخوش‌بن یادی بمرین ویا نخوش بن
حبلایه لیالی ای موالی کانی چه دزین علی‌التوالی
اف شیون وشاهی تواماتین اف چرخ وفلك دبی امانن
کانور ثمانه کاه مظلم کەسور ثمانه کاه ماتم
گافا کودبینی وقت عشرت دافوت نکی زمان فرصت
لورا کو زمان مثال شیره نابیژتن اف ملایه میره
ایروهه ژبو رضای تاجدین من‌ژی‌ژخوه‌عدیکن‌بخوازکین
افچنده زمانه اوغلامه دائم دغلامی ثمامه
اوهنده دخدمتا مدابو عمری وی دبر مدا فنابو
شرطه دشریعتا وفایی امژی ژوی‌را بخوین جفایی
ایروهه دخدمتا وی رابین بالذات دخدمتا وی دابین
میری وَهه کی بتن کوجانی شاباش نه‌دتی بشادمانی

٤

كرمن هبتن هزار ويك سر — وان جمله دروزكى بدفتر
كر از نكرم فدا بجارك — ميرنى لمن نه بت مبارك
تاجدين كو دخدمتا اميربو — چشناوى ددست وچشنگيربو
القصّه بشوكتا خوه اومير — رابو بخوه بويه چاشنى كير
كيشاوى بمجلسا خوه خوانك — گويا كره فرش آسمانك
قرص مه ومهر آسمانى — اينان تەدگو بجاى نانى
اف لنكريئ دزيف وزرين — شبهت فلكى دژور ژيرين
هرمحن مزن مثال برجك — سرپوش لسر زرنك درجك
هرتبسى وكاسهٔ دفغفور — يك اختر پرضياى پورنور
جدى وحملى دآسمانى — بريان وكباب ميهمانى
هركاسه وتبسيك يك انبار — سرشار شبيه نفس امّار
انواع طعام چرب وشيرين — الوان غدا ونقل رنكين
ڤان مشربه واياغ چينى — دَوران دكرن بنازنينى
سيّاره صفت بگشت وسيران — هرچى كوددى دمائى حيران
نارنج وترنج ونار وليمو — نوباوَهٔ شاخسار مينو
فانيذ ونبات وقند وشكر — ماورد وزباد ومسك وعنبر
هندان دكرن معده غازه — هندان دكرن دماغ تازه
مجمر كريان بعود وعنبر — بون جمله مشام جان معطر
رامشكروخوش نواوخوش دنك — شايسته وخوش قاش خوش رنك
هقدنك هنك بصوت سازان — هم دنك هنك بفخر وتازان
مغنى وكانچه عود وطنبور — چنك ودف وصورنا وصنتور
عشاق و نواعراقى واوج — ڤيكرا دكرن براستى زوج
آوازه وشعبه ومقامات — بى پرده بمعجز وكرامات

ظاهر کودبون ژنای گردان غارتکر عقل ودین وایمان
ساقی شوشین به آب انکور مطرب هرشین بصیت صنتور
قوّال ومغنّی وغزل خوان مخمور وسیاه ومست وسکران
القصّه لرغم سبع شداد دانین بوی رسمی عرس بنیاد
خطّاط فلك ژدست قلم کت جلّاد دِ کر کووی قلم کت
ناهید بعردی‌دا دداچنك مه‌چوقنبری دبرج خرچنك
کیوان ددلو دا نهان بو برجیس دحوتی بی نشان بو(١)
دنیا همی بویه عیش وعشرت زالا فلکی ژکرب وحسرت
چوژدست نه‌دهات‌ومایه عاجز ناچار عجوزه بویه کادز
شیخوخهٔ چرخ رنك سماوی رهوار سماع کر رهاوی
عالم همی بویه عشرت آباد شهری وبدوی عبید وآزاد
مستغرق نعمت وطرب بون مستجمع شاهی ولعب بون
رابوقه کوخوان ژبرخواصان ساقی گریان بجام وکاسان
میرخوندنه پیش مموتاجدین کوچرخ لمن مو توشو شیین
او هردو کرن تمام مابوس رابون بادب اتك کرن بوس
رونشتن‌وپیکفه‌وان فخوارن اوروژ بیکفه رابوارن

(١) برجیس = مشتری

عروسیا ستیی ژبو تاجدین تهیهٔ اسباب شاهیه ژبو تهنیا غمگینی

وقتی وه گونو عروس خورشید — نه قبّه مثال جام جمشید
فی الجمله کرن برخ مجلّا — کویا کو کرن بزر مطلّا
مشاطه ودایه و پرستار — عشقی کری جمله گرم بازار
جون زین بکن ستی وزینان — نازنده بکن دو نازنینان
اوّل فکرین دزلف وخالان — دیتن کودلان دبن بتالان
کاڤا فکرین دقوس ابرو — بون شبهت وسمه ژی سیه رو
فکرینه رخی دوان دتازه — شرمنده دبون بجای غازه
قادر نه دبون ژسرمهٔ رش — آهوی ختن بکن مشوّش
سرتا بقدم ژرنك شانه — صد سعی کرن ژبو بهانه
محضا ژدو آهوان یك آهو — وان سه نه کرن حتی سرك مو
الّا سرمو یکی میان بو — اوژی بمثل نه تن نه جان بو
قطعا ژمخافتا شکستن — قطلی کمرك نه هاته بستن
کس دل نه ددا چولی به بینت — بلکی کو ژنازکی شکینت
مادست ددا کو دست وپنجه — حنّا بکتن برنگی رنجه
نقشی کو خودی کری مخیّر — کی قادره وی بکت مغیّر
آخر گریان ژرنکی مأیوس — اومان وحنا ورنك وپا بوس
زینت ژقدی دوان حبیبان — بخشینه زمین طلا و شیبان
فرخنده کرن بفرقی افسر — تابنده کرن بتاجی گوهر
سرلوحهٔ صفحهٔ مصنّع — زیبنده بزیور مرصّع

پیرایه ژرونقا جمالی — بوهاله لخرمنسا هلالی
الماس وزمرّد ومراری — خال وخط وطرّهٔ دطاربی
مانند کتاب شاعرانه — موضوع بوضع خانه خانه
اث رونق عارضی وذاتی — بونسخهٔ سحر ومعجزاتی
ابیات بجمع بونه دیوان — آیات بصنع بونه قرآن
اوصنعت اوستاد مطلق — هرچی کوددی دگو هوالحق
تزیین کوتمام بولبوکان — آیین کته چارسو وسوکان
انواع تجمل وملابس — الوان جواهر ونفائس
صد جاریه ودوصد بنی چون — زربفت لباس وزرینی چون
ناقه بقطار ودر بقنطار — یاقوت ببار وزر بخروار
خارج ژتعددا حسابان — خارق لتقیّدا کتابان
ندهاته تعقل اف جهازه — نه‌دبون متحمل اوجازه
فی دبدبهٔ وکرنه عاشق — بوزلزله را کرن خلائق
شهری ژمذکّر ومؤنّث — فی‌الجمله مزیّن ومابّس
تشبیه به بحر پرتموّج — جنبش دکرن غرض تفرّج
ناگه گریا بجود مفتوح — درگاه کرم لکشتیا نوح
یعنی کو عما رتاستی‌تی — قصرا پریا براستی‌تی
هرتخته ژعود صندلوسی — تختك خته بند آبنوسی
عرشك ژجواهران مرصّع — بلقیس جلیس ولی مربّع
دست‌بستی ژپیشقه پیشه‌کاران — درین کمر وگهر گهاران
صد آصف برخیا وکی‌با — حمّالی دکر بعرشی دلشا
هلکرتنه‌سرسری‌خوه‌اومهد — دست‌دست‌درقان‌ژهف‌بصدجهد
اوتخت روان وکی گمی بو — بحرا کو بسرکت آدمی بو

بحرك ژهوا كوبيته جوشى ناچار ژدل دكت خروشى
خلقى جمى جمله عاشقانه پروانه وشمع درميانه
صوفى وملا فقير وپاشا ڤيكرا لتفرّج وتماشا
خلقى كوژدست غمان بفريا فردك قەنما نبوى دلشاد
هربر دركى شماتيك لى هربجمعكى تماشيك لى
تەدگوكو عروس عين جانه لوبونه بدن لپى روانه
سازان مرى حى كرن وكى صور كوس ودف وكرّەنا وناقور
شاباش وصدا وكازه كازان كەدار غنى كرن ژسازان
ڤيكرا كوصدا ژوان بدركت قصرا فلكى صدا بسركت
اڤ عيش ونشاط شادمانى ناديده بديدەيان زمانى
فلكا فلكا ملك دناڤى موجان كورفا دوقت وكاڤى
اڤ طنطنه وشعار وآيين چون لحظيكى گهانه تاجدين
تاجدين بخوه بويه پادشاهك مم ژى لطنشت شبه ماهك
رونشتى دشه نشين عالى جمعك ژاكابران حوالى
رابون لتفرجى ڤوسطان وان جمله طبق دهردودستان
مانند طباق آسمانى ياقوت وزمرّدى دكانى
رهتن طبقى دوى نثارى ژوردا لعما ريا نگارى
امّا طبقى دوان همى پر زيرو ورق وجواهر ودر
يغما كر گنج بونه ماشا خيزان همى بونه مير وپاشا
صد جار لهيڤيا حريصان خارج ژچڤا ندنا خسيسان
فاضل ژكرامتا كريمان زائد ژخدانيا لئيمان
خيزان وگدا وەبونه منعم مفلس بويه زن پرست ومغلم
خيزان وگدا غنى وزنگين شادان وحزين وشا وغمكين

ایدی نه‌دیون ژهف مشخّص ته‌دگوهمی میرکن مرخّص
تیکدا دمناسب وموافق فیکرا دمصافح ومعانق
حاصل کو ژمقصدا سرامست یون اودروبان واو سرامست
هن مست وهنك دکرد بنگی خوانینده وبذله گو وچنگی
هربنگی‌وسرخوشی دیوهتان تیك هاتنه چرخ وبازولوتان
بیریته سما وساز وگوفند شیرین وشکر لب وشکرخند
عذرا وروال وبکر ومردان حور وملك وپری وولدان
گل پیر هن وسمن قبایان شکر دهنان وقند خایان
زرّین کمران وکج کلاهان طلعت قمران وخط سیاهان
سیمین بدن وسمن عذاران سیفن ذقن وممك هناران
اف موی میان ومارگیسو اف چارده ساله چارابرو
مردان ومراهق ومجرّد لاوی وکو خط وکی زمرّد
خوش‌دنك‌هنك‌هنك‌دخوش‌رنك هن‌جرگه بزی‌وهن‌دیکرلنك
بالجمله لرغم فی عجوزی یعنی لخلاف پشت کوزی
کیژی دصفك کری دلاوین مانند بنات ومثل پروین
هن داژه بند وهن ددّوار هن سلسله بند وهن دسیّار
انجم صفت انجمن فروزان هفت‌شف‌دتمام وهفت‌روزان
بزما ستی وجمع تاجدین گیران بقی‌رنگی‌زیب‌وتزیین

مقال اشتعال شمع جمال محبوبه مقام انتقال اشتغال وصال مطلوبه

دامان عروس پاك گردون — داماد كوكر بمهری گلگون
طاریتی بروهنی كوراكر — غم شبهت ظلمتی فناكر
وقتی سحری ژروژ حفتی — آكر تهدگو گهشته نفتی
گرمیّت نار قرب مقصود — راكر ژوجود عاشقان دود
جمعیّت خاص آتش وباد — البته دكت مروقی برباد
اڤ عشق وهوا كوبونه دلداش — جان ودلی دیبدن بشاباش
ضبرا شوطاندی افتراقی — تیك صوهت قران واحتراقی
دریای محبّت اشتلم كر — آرام وشكیب وصبر گم كر
محبوب ومحب ژفرط تشویر — هاتن كوبین بشوق تقدیر
مشاطه ومهربان و دایین — شوشبین و محارم دتاجدین
مستوجب وقت دین ملاقات — برموجب ومقتضای عادات
مجموع مبخّرات و معطر — ممزوج مفرّحات و مسكر
جام وقدح واياغ ومخمر — اڤ مسك زباد وعودو مجمر
ماورد وگلاب وعطرشاهی — القصّه ژماه تابماهی
اسباب نشاط وعیش وعشرت — آلات صفا وذوق وصحبت
اوچند كرن اوان مهیّا — محضا مری پیدبون محیّا
آراسته بو عروس خانه — دیوار ودر وعروش خانه
رابونه ڤه خاصكی وخادم — هندك داقارب ومحارم
شمعك بتمامه مطلّا — شمسك بجماله مجلّا

هاگرتنه‌سرسری خوه‌رقاص اینانه میان مجلسا خاص
شمعی بزبان حال بی‌قال اقرنگه‌هه کربیان احوال
کای‌عاشق بی‌قرار و بی‌تاب کرشبه منی خدان تب وتاب
رابه هره حجلیا عروسی پابنده ببه بپای بوسی
شمعاته وکی ته انتظاره شوقاته لجان وجسمی ناره
صوهتن ته بسه مثال شمعان بس شبهت من بباره دمعان
کرعاشقی رابه شبه فراش جانی خوه بدەنثار وشاباش
ای ساعی مقصدا طوافی وی سالك منهجا مطافی
اوقبله وکعبیاته مقصود نیزیك تەبویه امر معبود
بیت وحجر ومقام وحجره سعی وطلب وطواف وعمره
بارئی ژترا کرن مقدّر هابونه ژبوته راميّسر
آ قی تورووانبه پیش سلوی شیری توهان کرمکه خلوی
تاجدین ژصورتی شمالی معنای محبّتا شمالی
زانی به تامّل وبه ادراك رابوژجهی‌خوه‌چست‌وچالاك
یار غم وشاهیان ممی‌ژار ڤیرابویه صاحب وسلحدار
دستی‌وی ددست‌ودل ددل‌بو بوحاجب درگه شیر لمل بو
تاجدین‌بقی‌طرزی‌چوسرایی مم مالدری دگل دعایی
لورا کو مخوف بو اوملاقات ملزومه لعاشقان معادات
کر قسم محبّ وکر حبیبین البته بدژمن ورقیبن
هن دیو وهنك ژوان پرینه هندك دمنافق آدمینه

وصول کعبهٔ مراد وطوافه وحصول مقصد مرام وزفافه

زاقا بهادب کوچو ژدر دان شمعا کو لپشت حجاب وپردان
رابو کو ژپیشقه چو خرامان کیشا لزمین بناز دامان
زلفی دخوه کرنه پای انداز دستی دخوه کرنه فرق پرداز
دیما کو بنور بیت الاقصا قندیل فلك بوی تبیسا
مخمور غبوق درد هجران مشتاق صبوح وصل جانان
ژاول ڤه لعادتی مباحی دستی خوه دریژکره صراحی
نوشی ژصراحیا شکرلب نوشین قدحك ژمی لبالب
مخمور کودفع کرمیاناب بهن کرگل وسنبلی دتیراب
گه نرکس ولاله گاه صور گل ریحان و بنفشه گاه سنبل
تیك تیکڤه دان وتیك دبستن هن بوسه ددان وهن دگستن
اوچند بیکڤه راد موسان نوبت نه ددانه هڤ لبوسان
الماس وگهر جبین ودندان تبدیل بوین بلعل ومرجان
دریای محبتی وه کر جوش دست کردن ولب بلب هم آغوش
مدهوش بوین بوی مدامی بیهش وه کتن ژسر قیامی
قادر نه دبون بکن قعودی کیربون بیکڤه بو سجودی
تکرار ژسجدهٔ کورابون اوچند بیکڤه هردو شابون
شکر ژلبی دیك رڤاندن صور کل ژرخی دیك جڤاندن
ترکیب کرن ژبوخوه گلقند تزویج کوبون بیکڤه دلبند
سی روژ وشڤان بدل پیاپی وان تشنه لبان ڤخوارن اومی
مستسقی شربتا میاناب آخر کونبون بشرب سیراب

كيفيّت نشأيا شرابى — كيشـانه كمال اضطرابى
صافى ذقن وبدن شفافى — كرميل ومحبّتا زفافى
سرمست بدست تيك هرستن — بوكلته وكلبج وداهر ستن
دم ليك پچيان ودم جدابون — گه تيك هژيان وگه دباپون
دم‌اودو دوبون‌وگاه يك بون — گه‌جوت وبيكشه‌گاه تك‌بون
تيرا كو ژعاج بر هدف بو — آماج بصفوتا صـدف بو
آماج كوبو محلّ پيكان — دردانه بدل كرن بمرجان
نبل هاتقه نصل ما دويدا — نسلا خوه ژجان ودل بويدا
پيوسته بروژ اگر بشف بو — وان برژ محبّتى بهف بو
همواره‌دوسرخوشى‌دسركش — ڤالا دكرن ليك دوتركش
گرروژوا گرشقى درش بون — اوهردوملك‌وه‌پيك‌دخوش‌بون
گويا تەدگو دو كيميا گر — مشغول بوين بعقد جوهر
اوروح وجسد بيكشه منضم — نفسين بيكشه بونه مدغم
انزال لگن نزول ابريق — تصعيد كرن بقرع وانبيق
ممزوج شبيه شـير وشكّر — مخلوط وكى حيات وكوثر
قطعاچونبونه خورنەخوابك — وان بير نەدهات نان وآبك
اوهفته تمام بويه گردك — آگاه نبون ژحالى فردك
غالب گريا لدردى صحّت — غم‌چون‌ڤشيرين‌ژكرب‌وصلت
ناگه سحرى ژروژ حشتى — رضوان مشيا ژنيڤ بحشتى
مم هيژ وسـا لبر درى بو — دائم اوى سرلسر برى بو
هيژا وى مسـكن آستان بو — روژان وشڤان وەپاسبان بو
تاجدين كوژگردكى بدركت — روژك تەدكو مى بسركت
فى‌الحال ورنك شادمان بو — هم افسر اوج آسمان بو

یارك تەهبت مکروه بیتن — گردی وەنبت مگر نەبیتن
یاری به ترابتن موافق — صد خرم دخاتن و منافق
قربان بکه قط مبی مخابن — چەدکی بکسان کوبی وفابن
قربان بده قط مبیژه کینه — بی کینه برا اگر بکینه
یاری تەژبو ترا برایه — هم چاقه ژبوته هم چرایه

حیله پردازی وفتنه انگیز یابکره ژحسد ورزیا لتاجدین کوبوی سبب میر نەدا ممی زین

گافا ژعدم خدی کر ایجاد — اف کون ومکان ژنوفه بنیاد
مجموع مکّونات عالم — حتی قەخلاصه نوع آدم
اشیا بحسب صفات وافعال — اینانه وجود مختلف حال
موجود کرن بهف معیّن — اضداد کرن بضد مبیّن
اف ارض وسما بطی‌ؤ دائر — اف ملك وملك مقیم وسائر
اف‌نور وظلام وکفروایمان — اف خلدوسقر بهشت‌ونیران
اف‌بارد وحار ورطب ویابس — اف میر وگدا غنی وبائس
اف آخ وهوا وآ کروآ اف — اف‌لیل ونهار وسی‌وسیطاف
اف هجرو وصال وشاهی‌وغم — اف موت وحیاةوسور وماتم
هن نور مثال وهن وکی نار — هندك دحلیم وهن ددژوار

فان صادق و راست و خیرخواهان ‌ ‌ ‌ فان قصی و خوار و روسیاهان
فان اهل جهنم و عذابان ‌ ‌ ‌ فان لائق جنّت و ثوابان
نابینی کو بیکدفه جمله ضدّدن ‌ ‌ ‌ حکمت چیه بوچه بیکدفه ندن
لوراکو نبت اکر تخالف ‌ ‌ ‌ تمیز محاله هم تعارف
القصّه به اقتضای خلقت ‌ ‌ ‌ میری بکمال وعز ورفعت
را کرت ڤبوخوه درگه فانك ‌ ‌ ‌ فتّان زمانه صی پصانك
دائم لدری وی قابوجی بو ‌ ‌ ‌ قلّاع وقلاش وقاوجی بو
امّا بنسب نه‌مرد بوڤبو هتان ‌ ‌ ‌ بلکی متولدی ڤبهتان
اصل وی دین ڤمرکفر بو ‌ ‌ ‌ محضاوی بشر بشور وشر بو
ناف وی منافق بکربو ‌ ‌ ‌ بلکی ڤبلوقیا بتربو
مناع ومذبذبین وابلیس ‌ ‌ ‌ خداع وخبربزین و تابیس
شاکرد شآمتاوی شیطان ‌ ‌ ‌ شرمنده ڤکو هتاوی بوهتان
بدچهره ڤرنك دیو کابوس ‌ ‌ ‌ بد فعل وستیزه کار وسالوس
تاجدین دکوته میر عیانی ‌ ‌ ‌ میرم بکه‌در فی‌درگه فانی
اف لائق درگهی تهنینه ‌ ‌ ‌ اف کلبه نهین‌دره بکینه
هرچندصه ودرگه فان برانه ‌ ‌ ‌ اکثرصه بمهر وباوفانه
افرنکهه میر دکوته تاجدین ‌ ‌ ‌ فعل دبکر مگر نزانین
ام قسم امیر قسم آشین ‌ ‌ ‌ پرفتل وکرین وپیش وپاشین
ناچاره ڤبومه آشفانك ‌ ‌ ‌ لابّده ڤبومه درگه فانك
هندی بحکومتی دکین دور ‌ ‌ ‌ که‌عدله ڤبومه کار وکه جور
هرچند بکر ولد زنایه ‌ ‌ ‌ آشی مه‌ڤوی بفتل وبایه
اف زمره کوظالم وعوانن ‌ ‌ ‌ سوباشی وشحنه‌و درگه فانن
آش دمه ظالمان دگیرن ‌ ‌ ‌ دخلی دمظالمان دهیرن

آش مه اگرچه وقف عامه — گوری تژی کارس حرامه
وی گارسی حارثك دچینت — اث حارثه بومه‌دی هلینت
اث غادته نینه خاص میران — نابینی لبردری فقیران
وان ژی همی پاسبان ژصانن — اوژی همی قسم درگه ڤانن
سلطان سریر بی‌نیازی — نابینی ژبوی کار سازی
هندی اوی را کرن سلاطین — ده‌چنداوی چیکیرن شیاطین
حاصل دصیی خومیرنه‌بوری — تعلیل ددانه بر ضروری
میرن هنه اوصیی دتازی — نادن به‌عداله دتازی
اوکینه‌ور خبیث مُدبر — یعنی بکری بدل مزوّر
خوفاوی هبو بخف ژتاجدین — دائم ددل ویدا هبوکین
وقت کوبدولت وسعادت — اث دعوته بوبر سم وعادت
خف ژ آدمیان وکی عزازیل — محضا غرضاوی کذب‌وتسویل
تنهاوهه کوته میر دخف‌دا — میرم تەستی قوی تلف‌دا
اوجوهر تاج وتاج جوهر — اوافسر زیب وزیب افسر
اورنك سزای تخت واورنك — فرزانه بعقل وفرّ وفرهنك
کسری بکسر ژبوی دینی — فغفور بغوربو اڤینی
قیصر ژکر خوه رابخوستا — خاقان ژپیشڤه دست ببستا
هیژانه‌د بو اوی توارزان — اڤرنکهه سرسری بدی‌وان
میرگوته ددم ایابد اختر — تاجدین ومی تخت وقیصر
روژاوه کوبویه‌جنك‌وپرخاش — تاجدین ومی‌دوصد قزل‌باش
بالجمله بزره وزند وبن پر — اینان ژمرابه شیر وشش پر
خاقان کیه از چکم بفغفور — نادم ازاوان بربع معمور
ملعونی کودی نبو چوتاثیر — اومسئله ورگرانده تزویر

گوقنجه حقیقتا همامان ... همسنك صداقتا غلامان
روژا قدخون شراب بلوای ... گاقا کودخون کباب سلوی
چاوانه دشاهی وصفایی ... اورنك دطنکی وجفایی
عارض نبتن لوان تبدّل ... ظاهر نبتن ژوان تحوّل
محضا نکن اڤ قصور خدمت ... قطعا نکن اوفتور همّت
اڤ زوق وجفایین مقابل ... اوصدق ووفایین معادل
لی ضائعه همّتا کریمان ... درحقّ نه لائق ولئیمان
ناکس نه سزای گنج و ماله ... نورس نه مناسب جلاله
منظوریٔ نورسان شرابه ... مخموریٔ سرخوشان خرابه
پرعقل دڤیت وپر تحمّل ... نورس بمی نکت تحوّل
میرم ته ندی کر سکندر ... دایی ته نظر ژحدّی چودر
روژا کو ستی ته دایه تاجدین ... وی ژ آلی خودائیه بمی زین
میرکوچه عجب بمن نکر پرس ... یانه قه نمایه وی ژمن طرس
گوماتو نزانی اوکسانه ... میرزایه جوانه پهلوانه
میدان دیه وی جلو رڤایه ... هرچی وه کو اوبکت روایه
طرسامن اوه بکبر وکینی ... طغیان بکتن ژپاش زینی
دعوا نسبی بکت بخالد ... قصدا حسبی بکت زواید
میرکومه ژدل هبوبدا خواز ... زینی بمی بکم سر افراز
صوندی دخوم ازبروح والد ... حتی بکهیته جدّ خالد
محضا بذکور نسل آدم ... زینی بژنینی ازقه نادم
هرچی ژسری خوه بویه بیزار ... هازین وبلا ببت خریدار
مردی ژسر ورحا خوه تیره ... بی خوف بخوازتن کومیره
حکام بباطن وبظاهر ... بی شبهه مشابهن به آ کر

ظاهر دسپاحی وبنورن　　باطن ژمدارهٔ ددورن
رحمی کودکن ژرنك روژن　　قهری کودکن جهان دصوژن
زنهار بوان نکی توباور　　کرباب وپصی وکر برادر
خاسما کومقربی دبدخواه　　نیزیك بین نعوذ بالله

ناامید یازینیه ژدولتا وصات وحضرتی درد مندیاویه ژکربتا فرقت وحسرتی

تاجدین وستی کوبون بهف شاد　　وصل کرن او ژهجر آزاد
مرمای دکنج وحدتی فرد　　نه یار ونه همنشین نه همدرد
همدم کونین ژبو دمانرا　　همدرد نین ژبو غمانرا
غمگین بچی دی بکن تحمّل　　شاهین بچی دی بکن توسّل
شاهی وغمان دقیت انباز　　دردان ودمان دقیت دمساز
انسیّت عاشقان سکونه　　سرمایهٔ وحشتی جنونه
آسوده دبن بیك دوهم قال　　خاسما کوهبن بیکهفه هم حال
زین وستی ومو وتاجدین　　فکرا دکرن مدار وتسکین
زین کودکر ژدرد افغان　　دنکی ستی دبویه درمان
گاقاوه کو مم بدل دنالی　　تاجدین دبویه حکیم لآلی
اف هردو ژهردوان جدابون　　چون هردو بمقصد اخودشابون
مان زین ومی دبی سرانجام　　بی مقصد وبی مراد وبی کام
چل روژی نه خورنه خواب زنی　　سر رانه دبو ژسرگرنی
خونا دلی بوغدا وخوارن　　هیستر بخوه شربت وقیخوارن

همواره یروژ اگر بشف بو وی حال ژفرقتی هراف بو
روژان دگری بشف دکر آه اورنك گریا ضعیف اومیاه
بدرا روی وی بوه هلالك طلعت دنماوکی خیالك
همزاد وهڤال وهمنشینان همراز وامین ونازنینان
هرلحظه دگوتی برقت کی سرو ریاض باغ رفعت
سرسبزی وتازه برك باری افچنده چه هستران دباری
همشیره اگر ژته جدا بو خوش چوو بهمسری خوه شابو
وی گرتیه بوخوه صبروتمکین اوشایه لوی تولیره غمگین
من بعد غمان ژقلبی راکه تشبیه بزلف برڤباکه
چین چین بکه طرّهٔ دشبرنك کلکل ڤکه عارضی دگل رنك
زلفان ڤکه دابین مسلسل اکلیل لجبهتی مکلّل
بسکان توژخمریان جدا که زلفان شکه بیکڤه برهواکه
داسنبل وصور گل آشنابن ریحان وبنفشه ولایطابن
بسکان بورینه سر هلالان سودا که دبکهٔ بلالان
دیسان بکه خمریان قدح نوش جعدان ڤکه کعبه بت سیه پوش
تاخلق زغرب وشرق تاشام حجاج صفت به بینن احرام
پیوندبکه پیکڤه بسك وخالی شیرازه که مصحفا جمالی
سرلوحهٔ دیم بیت مذهّب آیات خدی بین مرتّب
دافرقهٔ کافر ومسلمان تصدیق بکن به نص فرقان
ڤان غمزه وآوری دخونخوار وان خنجر وکیری ددژوار
زنهارمه دی جواز و رخصت وان نینه بکس چورفق ورحمت
مأذون بکه طرّهٔ دطرّار داحکم بکن لشاه وخوندکار

پردی تو ژبر گلان هلینه — بی صبری بلبـلان به بینه
خندان بکه غنچیا دهانی — نالانکه هزار داستانی
سرخوشکه ایگردنی گهاران — سرسمکه جنون ودین وهاران
می‌خور کهلان بغنج ونازان — شیخان بشهینه بر برازان
دستوربده بسك وزلف وخالان — آکاه بگیر اهـل حالان
دامرشـد بی طریق هائم — سرگشـته نبت وکی بهائم
انکار بکت ضلال مطلق — اقرار بکت بصورتی حق
فارغ ژتجلیّـا جلالی — قانع بتصورا جمالی
فانی بکتن اوی وجودی — باقی به بتن بقی شهودی
اقچنده اوان دکوتن اف‌پند — زین پی‌نه‌دبوصبوروخورسند
بلکی بنصیحت وبه پندان — یلك‌جار دکته بلا وبندان
عشق آگره نفحه‌یه نصیحت — سرپرده‌یه لومه‌یه فضیحت
هندی کوا وان دکر ملامت — وی زیده دبو ژوان ندامت
اشکان نه‌دِدانه چاقی فرصت — آهان نه‌دِدا دهانی مهلت
دا اف بکلامکی خبر دت — یا او بقامکی نظر دت
ناصح فکرین کووغط وتقریر — ناکن بچو رنکی نفع وتأثیر
ماین دتعجبی کو اوماه — اقچنده ژبو چرا دکت آه
وان هروه‌قیاس دکر کوزینی — هربو ستی دکت گرینی
دیتن کوخبر همی هوابون — ناچار کرن سکوت ورابون
زین مابتی دگل غمان جوت — غملی جفیان ژبو غمان گوت

همدمیازینی دکل غمان بسبب نفاق ونا اعتمادیا همدمان

کای هم نفسی‌د بی نوایان — فریادرسی دپر جفایان
همدرد دلی ددردمندان — همپردهٔ سّر مستمندان
همراز دلی ددل برینان — همخوابهٔ خاطرا حزینان
همکاسهٔ خوان بی طعامان — هم مشرب راح تلخ کامان
عاشق بوه واصل جمالن — سالك بوه نائل جلالن
ویرانهٔ دل وهمایه خالی — قط غیر وه‌کس نهن حوالی
چاوا دکرن ژبوخوه معمور — مطلق ژوه رامه دایه دستور
دولت بومیه ددار دنیا — رفعت ژویه سرای عقبا
غم لومه دڤین کوبا وفانه — نابین اڤه طحلی وجفانه
روژا رشیانه یار جانی — یاری خوشیانه شادمانی
کونین چه عاجل وچه آجل — غمخواری نبت کوتینه حاصل
حاصل بوه‌خوش‌دبت لمن‌دل — بی‌گنج غمان ژدل چه‌حاصل .
گه‌گاه دکر ستی مخاطب — اڤرنگهه او ملك معاتب

معاتبا زینی دگل ستیبی گازندا حوری ژپرپی

کای روح وروان قلب زینی — نورا بصری دیار و دینی
همشادی وهمجفا وهمدم — هم لحم وعظام وجلد وهم‌دم
همشیره وهم جناح وهم‌سر — هم‌بیضه هم آشیان وهم پر
وی طبع بطبع من مطابق — الّا کو بخت ناموافق
صدشکر ته بخت بویه یاور — چاواته دڤی وه داته داور
صد شکر نه‌بخت بومساعد — طالع گریا ژبوته صاعد
بخت‌من‌ا کرچه‌زیده‌رش‌هات — اف‌قسمته‌بومه‌زیده‌خوش‌هات
تقسیم غمان ژبو مرابو — تقدیر ازل یقین وسابو
شاهی ژترا وغم ژبو من — تاجدین ژترا وتم ژبومن
غم چون کولصورتی ممی نه — لوغم ژمرا لسر غمی نه

مکالمهٔ همزاری شمعه مداومهٔ خونریزی دمعه

دم‌شمع دکرژبوخوه دمساز — کای‌همسر وهمنشین وهمراز
هرچند بصوهتی وکی من — امّانه بگوهتی وکی من
گر شبهت من ته‌ژی بگوهتا — دی‌من‌بخوه دل‌قوی نصوهتا
دردی من وته ژیك بفرقه — اوفرق ژغرب تابشرقه
مشرق توی‌آ گری ته‌ظاهر — مغرب از وباطنی من آ گر
دائم دصژت مه رشتهٔ جان — ته نا صژتن بغیر ازمان
پهت من لسر ددل پرنگه — جانی مه دگل پرنکی جنگه

شوقك ته لسر سری دیاره — سودا یکه سرسری دیاره
اوشوق ژبو ترا زبانه — اف پهت ژبو مرا زیانه
پهتا ژدل مه دایی سرسر — حکمی دکتن لبای صرصر
هرچند بشف دمینی بیدار — صبحان دنقی حتاقه ایثار
ایثار وسحر بروژا گرشف — ازهر دصژم وَسا لسرهف
کهگاه ژدست دل بریندار — ناچار دبو ژجان بیزار

بلبلیا زینیه دگل پروانهٔ پروانی‌یاوی‌یه دگل دیوانهٔ

پروا نهدکر به آتش غم — پروانه دکر ژبو خوه همدم
کای طائر آشیان فرقت — وی بلبل بوستان حرقت
ای حجّت عاشق دصائب — وی مبطل مدّعیٔ کاذب
مردانه دبخشی جانی ارزان — حیفا کوبمرگرانی لرزان
ناوسطی دمك لبرهوایی — ناپخته طلب دکی فنایی
اولز ژترا کلك قصوره — اولرزه ژبوترا فتوره
بی‌صبری و بی‌سکون و بی‌تاب — لورا خوه دکی بزوی‌پرتاب
ناپختهٔ عیبکه تمامه — مطبوخ دبیژنی کوخامه
پخته دصژن مکر چوجاران — فانی قه‌دبن بنور و ناران
باقی دگرن وکی سمندر — وان جسم دبیته جان انور
وی جسم منورا ملك روح — بیضا قرا مقابلت یوح
پك ذرّه ژ آسمان وعردان — نه‌دما کونکت دگل خبردان

ژاف آدمي دصاحب‌اغراض محضا دکر احتراز واعراض
فکرا خوه‌دکر ژانس‌وجانان سّراخوه دکوته بی‌زبانان
سرتا بقدم غریق غم‌بو نقش دل وجان خیال مم‌بو

مجنونیا ممیه ژعشقا لیلائی وامقیاویه ژدردی عذرانی

مم ژی ژخیال روی دلدار یعنی کوژ آرزوی دیدار
بودینکی دلپذیر سودا مجنونکی بی‌نظیر شیدا
غالب گریا لعقلی دهشت مونس گریا لقلبی وحشت
نه قابل حمل داغ ودردان نه‌نائل سیرباغ وردان
حاصل کونبو وصال زینی راحت چونبو ژبربرینی
لورا کو دوتشنه لب‌دبی‌کاف بی‌تاب بین ژبو قرك آث
ناکه برژت ژآسمانی سرچشمهٔ آب زندگانی
یك تشنه مراد دل هلینت یك سوختو هروسا بمینت
یك کسب بکت حیاة سرمد ای دی دچته ممات ممتد
تاجدین کو اووصال دستدا اورنك لمی ملال دستدا
اصلا ژغمان نبویه هیسا محضا بکسان نبو مواسا
قطعاوی نبو لجه قرارك اصلاوی نبو بکس مدارك
اووقتی‌وه‌کو دچویه پیش‌میر ته‌دکو کودوساغه پی‌دزنجیر
هرلحظه ژدرد وآه وواهی آ گر دگهانده بارگاهی
گافا کودچویه پیش تاجدین اوژار دگل دلی بنالین

نەدشی بکەتن مدار وصحبت　　نەدبو بگرت قرار و الفت
ناچار ژهیشتی دچو دور　　همدرد دبو دگل شطی کور

مخاطبیامیه دگل شطی جزیری مجاوبیاژعشقا بی‌نظیری

کای شبهت اشك من روانه　　بی‌صبر وسکونی عاشقانه
بی‌صبر وقرار وبی‌سکونی　　یان شبهت من توژی جنونی
قط نینه ژبوتەرا قرارك　　غالب ددل تەدانه یارك
هرلحظه تژی چەتیته بیری　　سرگشته دبی لرخ جزیری
اف شهرەیه گرژبوته محبوب　　حاصل گریایه بوته مطلوب
دائم ددلی تەدانه منزل　　دستی تەلگردنی حمائل
هیژا ژخدی توفکر ناکی　　هرروژ هزار شکر ناکی
افچنده دکی هوار وگازی　　ایدی چه مرادکی دخوازی
بیهوده چرا دکی توفریاد　　آواره دچی دیار بغداد
گر ازبگریم وگر بنالم　　ورا زبمرم وگر بکالم
هرچی وکو از بکم روایه　　معقول ژبو مرا فنایه
جارك لدلی مژی گذرکه　　سرچشمهٔ چشم من نظرکه
دردی دل من کوبی دوایه　　چشم ترمن چه ماجرایه
دیوانەمه من پری بدردا　　از دجلمه زنبری مه بردا
وسطانی ونیرگزی وسقلان　　دروازه وعمّری و میدان
ڤان سیرگهان تولی‌دکی گشت　　ازمامه ژبو مرا درو دشت

مباحثیا ممیه دگل بایی هواداریا دگل هوایی

گه بحث دکر دگل صبایی — شرحا غم دل دگوته بایی
کای جسم لطیف شبهتی روح — درگاه بدن لبرته مفتوح
از هیڤی دکم کوبی توقف — رنجیده قدم به‌بی‌تکلّف
جارك هره سدّة‌السعادت — گاڤك هره سدرة‌النهایت
اوّل توببوسه آستانی — پاشی هره پیش دلستانی
امّا بتواضع وبه تعظیم — صدمرتبه احترام و تکریم
آهسته ژبو بکه دعایی — وابستهٔ وی بکه ثنایی
شایسته بکه تو احترامی — دست بسته قوست بکه‌سلامی
پاشی حرکت که پیشڤه چاپك — ثقلت نگری لطبع نازك
اڤ نامه کوخون دل مداده — اڤ صفحه‌کومردمك سواده
پردی مه‌لڤین ژبر جمالی — تنها بده دست عرضحالی
زنهار دبا نکی نقابی — گاڤا کو دخونتن کتابی
بیژی ژمدا کو پادشاهم — بندن آکا سویله قبله‌گاهم
لومطلع نور ذوالجلالی — لومنبع کوثرا زلالی
لومنظرو مظهرا الهی — ام بونه گدا توپادشاهی
دابومه بحقّ متّصف بی — درحقّ مه عدل ومنتصف‌بی
دردیده ژدیدهٔ توّلا — که گاه بکی لدل تجلّا
اڤ دأب قدیمه پادشاهان — وان عامه نظر لپر گناهان
والله گنهی خوه از نزانم — امّا مه دلك هبو دزانم
او دل پریان ژمن رڤایه — اڤ پیلکه او ژمن جدایه

وقتی کو دکل من او تبابو — صاحب‌هوس وخدان‌هوابو
بلکی کر بت خطا وعصیان — انسان خلقین بنقص ونسیان
صدجار کوزیده پرگناهه — لی‌سایهٔ زلف‌ته پناهه
گر قهر بکی لوی جزایه — ورعفو بکی عجب عطایه
اقرنگه به بیژه ای صبا تیز — وانگاه زمین ببوس وبرخیز
ای باد صبا بحق معبود — گافاوه‌کو تی‌ژبیش مقصود
زنهار هنك ژخاك درگاه — بینه ژمرا دگل خوه همراه
توزا کو ژرنك توتیایه — بینه بخوه‌را کو کیمیایه

مجادلیا ممیه بدل گل‌را محاربه یاپروانهٔ به‌بلبل‌را

گه‌جنك دکر دگل دل ژار — گای خاین شرمسار غدّار
کان قول‌وقرار وعهد وپیوند — پیمان وقسم یمین وسوکند
ته دگوکو دگل ته صادقم از — ته دگو بترا مواقفم از
ته دگوکو دگل ته یکدلم از — ته‌دگوکو خدان تحمّلم از
حیفا کو زیاده بی وفایی — ویلا کونه قابلی جفایی
قلبی دغلی بدل نیاری — پرچیل‌وچپی‌خراب‌وخواری
ای طوطی پرورش شرینی — وی طفل طفیل نازنینی
یار خوشیان بوی مگرتو — قلب رشیان بوی مگرتو
دلهای کسان درون تنها — انصافه تی بهیلی تنها
اف بلبل جان دمحبسا تن — مایه یتنی مثال بیژن

انصافه بکی توجانی بدرود — دروازهٔ تن بگیری مسدود
سّرا دته‌دا ژفیض جانه — نورا دزمین ژآسمانه
ای دل مچه بی‌چراغ جانی — ظلماته توکوری ری نزانی
مقصوده اگر ژبوته جانان — جانان ته‌دجانیدانه پنهان
لوراتو نمونه‌دار ذاتی — آیینهٔ صورتی صفاتی
زنهار مچه لدو تولا — داجان نکتن ژته تبّرا
چوناته دبیته خارجیّت — ترکاته دبیته رافضیّت
خارج مبه دابه‌بی تودا خل — ترکی مکه دابی تووا صل
رفضی مکه توبدل به‌سنّی — مابالك وَیحك انت منی
ثابت‌به کودا نه ناخلف بی — داواقف سرّ من عرف بی
هرچند توچوی‌بردری دوست — لی‌دوست لنك منه‌لوی پوست
قدّاته حیاندی بوته داره — زلفا توچقاندی اوقاره
جذباتو رڤای جان لباله — سراتو فدایی اوخوه ماله
باورته‌نهٔ لزلف وخالان — مالی مده هندیان بتالان
پاینده مبه بتارکیسو — سرکشته مبه بقوس ابرو
هرچند خلیلی ای بلاکش — کلزار لته دبیته آتش
تشبیه ته‌صد هزار بلبل — صدجار بکن فغان وغاغل
پروانه صفت لپیش وردان — هردم دصژم بداغ ودردان
ای دل ته‌خوه دایه برهوایی — قصداته اوه بکی صفایی
امّا ژطبیب عشق صادق — من زانیه بوترا موافق
پرهیز ژقسم مشتهاتان — تقوایه ژڤان ملذّذ اتان
هرچی کو مخالف هوایه — عینی وی ژبو ترا شفایه
من پرسیه بی‌گمان ژلقمان — خاصیّت شربتان ولقمان

هرچی کو شرینه عین دایه هرچی وه کو طحله او دوایه
اوچند اوی دگل دلی کوت ناچار دل دلی بوی صوت
دوکل ژحرارتا سویدا رابو تژی بومحّل سودا
رابوقه ژدل دخان ویحموم رش کر لسری دماغ خیشوم
نینیك خیال بومکدّر آینهٔ عقل بومغبّر
عورك تەدگو ژارض رابو اقرازی لآسمان جابو
وی عوری ژنیڤکا هناڤان خونباری دکر بهردوچاڤان
سیلا جکری وَسا لگرهات گویا کوبسر ارزقه گرهات
القصّه ژعلّتا ددلدا سیلك وه دچو می بملدا
شط العرب وفرات وجیحون هرسی تەدگو بیکڤه رابون
هرچند ژهیستیر می ژار شین بون لرخی شطی سپیندار
صحرا می بویه صحن بستان ساحل بویه گلشن وگلستان
وی بیدلی هرلوی مکان گرت وی بلبلی بوخوه آشیان گرت
اوبلبل اگرچه پرهوس بو زندان بدن لوی قفس بو
ڤکرا وریان لوی پروبال تیکدا وشیان ژوی خط وخال
قدّاویه شبهی صنوبر خم بو چڤیا مثال عرعر
روی دوی گرچه هردتربون مانند عزام لیك زربون
عارض قومی لینکی ژنك رونق چونەما لنقش ارژنك
عشق ودنخوش کر اوبلاگش حبّی وه تلس کر اومشوّش
دیماوی نەما چوآب ورنگك نطقاوی نەما جواب ودنگك
ژاوّل ڤەلرخ شطی نخوش کت چل روژی تمام شبه لش کت
عقل وخرد وشعور انسان حسّ وحرکت قوای حیوان
قطعا ڤەنما ژڤان چوآثار یك جزء لنك می پریندار

چونامیر زین‌الدینه بصیدو نیچیری آزا دیا ممی وزینه ژقید وزنجیری

صیاد شکار حسن اخبار — کربومه کوسرگذشت اظهار
گوروژکه خوش بفصل وایّام — دورا فلکا فنا سرانجام
فرّاش قضا بصنع قدرت — غبرا کر بومثال جنّت
مشّاطه صفت جهان دیرین — تزیین کربو عروس آیین
هریك ژنوال وکوه ودشتان — رەشبهت کوشهٔ دبهشتان
هرروضه ویاض خلد اکبر — هرچشمه ژعین آب کوثر
هرکوه ژرنك طور موسی — ژانوار تجلي تیسا
هرنهر ژرنك اژدهابون — هرسبزه بمعجزان عصابون
هردار ژفیض نوبهاری — تیك شعله ددا ژنور باری
هرگل ژمثال آتش طور — یك مشعل بی‌قصور پرنور
هرمرغ سحر بخوه کلیمك — هرطوطی وقمری یك ندیمك
هرنخل نداکننده هرگاه — تشبیه شجر دگو انا الله
خرگوش وغزال وکورو آهو — اف قازوقلنك وکبك وتیهو
کرکر دچرن لکوه ودشتان — رف‌رف‌دفرین دنیف‌بهشتان
القصّه بهاقتضا زمانی — بوفرصت عیش وکامرانی
فصلا بگرن لگشت وسیران — نیچیر بکن ژوحش وطیران
میری کوفلك مطیع فرمان — گوصبحه نبوی قوم بوهتان
رابستی‌سلاح وگرز وشمشیر — بالجمله دگل مه بینه نیچیر
حاضر نبتن کسك دصیدی — اودی بمرت دبند وقیدی

خلقی کوحتا بصبح کاذب حاضر کربون بساط وراتب
فجری کونمایه وان علامت رابو دوی شهریدا قیامت
میران ڤکرن عقاب وبازی شیران دبرن پلنك وتازی
درّنده وآدم وبهائم فردك قه‌نه‌ما دشهری قائم
دام وددوآدمی وحیوان طفل وصبی آشقان ورزقان
القصّه قبیلیا رجالان فی‌الجمله کسك نه‌ما دمالان
بوحشر گهك لصیدگاهان شفقت نکرن‌لبی گناهان
اوچند ژوحشیان دکشتن گویا کووحوش قط نهشتن
درّنده دوندهٔ وپرنده هن کشتی دگرتی هن فکنده
چاپك حرکات ونوجوانان وان فارس وکرد وپهلوانان
درّنده دراندبون بشیران پرّنده براندن به‌تیران
محبوب مثال شهلوندان مرکب‌عربان خدان کمندان
چوکان ددست دگل کپالان هاڤیتنه گردنی دغزالان
اوشیره سوار وبیرجنکی خونی کربون بلك پلنکی
اوچند غزال اوان کرن صید اوچند پلنك اوان کرن قید
ایدی نه‌دشین دگل خوه بینن بلکی نه‌دشین ژچه هلینن
کشتی ژخوه رابرن فقیران گرتی بخوه رابرن امیران

داستان بوستان جنت نشان میرانه کو بویه مجمع البحرینا عشقا
هردودلفکاران مطلع النیرینا شوقاحسناهردو گلعذاران

باغك وه هبو امیر زیدین — باغی ارمی دچو بمزگین
هردوحه ژوی وهرطیورك — یك قصر ژجنّتی وحورك
بوششتن دست وپی وچاهشان — کوثر کربون سبیل رضوان
همسر بمقام سـدره سروك — مانند فرشته هرتذروك
تشبیه ممی دل صنوبر — صدپاره ژعشق قـد عرعر
نارنج وترنج شـبه زنی — زربوی ژعلّتـا اقینی
سیف ورطب وانار بستان — لیف وذقن وانار پستان
شمشاد وچنار همقدم بون — خوش سایه‌ور وعلی همم‌بون
زرین قدحی دمست لبریز — ریحان و بنفشه جمله نوخیز
مجموعهٔ خضروات وازهار — شیرازهٔ سلسبیل وانهار
صحنا رزی مجملاً کتابك — هرقطعه وفصله فصل وبابك
گویا بهادب ادیب تنجیم — سرصفحهٔ باغ شبه تقویم
جدول کربو محلّ سیاب — شنگرف صفت گلی دسیراب
اطراف ژسنبل ورياحین — الوان ژخطوط سبز ومشکین
هریك دکرن بیان احکام — بحتی سیه وسفید اعلام

رهائی یازینی یه ژقیدا تعلقا اغیاران تنهایی وتکلما ویه‌دگل بلك وداران

اوآهوی صیدگاه وحشت — اوبانوی بارگاه الفت
سرکلهٔ غزال دشت دردان — سرگشته نهال باغ وردان
پابستهٔ قید عشق خونخوار — صیدا کو نمی کری بریندار
دی شهر ومحلّه جمله خالی — خالی بوی کوچه وحوالی
تنها وتهینه باغ وبستان — بی انس وپرینه صحن ایوان
زانی کوزمانه بی امانه — گورابه دلو عجب زمانه
فرصت خوشه دابچینه سیران — جا سیر بکین لوحش وطیران
کانی قه‌هین ژوان همدرد — لورا کو اف آدمینه بی‌درد
طیرك مه بهیستیه دباغان — بختی‌وی رشه ژرنك زاغان
لی ژار وضعیف وبی مجاله — آشفتهٔ روی ورد آله
روژان دگتن فغان وزاری — خوناخوه‌دخوت‌شقی‌دطاری
دائم دگتن فغان وغلغل — هشدنك منه بناف بلبل
همدردکی قنجه اهل حاله — درمانکی درد من لباله
ای دل وره دابچین نهانی — هیژا کو هیه مه زندگانی
بلکی بنصیحت وبه پندی — آزا مه بکت ژقید وبندی
اقرنگهه گوت وبی توقف — زین هاته قه‌باغی بی‌تکلّف
آگاه نبون ژوی چودّیار — نه‌دایه نه‌خادم وپرستار
مقصود اوی نه‌عشرتك بو — وی محض مراد عزلتك بو
لوهاته قه‌باغی اوپریزاد — داتیر بکت ژدست غمان داد

هرلاله لسینه بونه داغك هرغنچه بصوهتی چراغك
هردار مجسمی بونه بارك گلنار لقلبی بونه نارك
تنها کوخوه‌دی برمك ددس بو اوسنك زبانهٔ جرس بو
دم دم وه ددا لدّف مرمر بی‌شبهه دل بران دبوکر
گاقاکو نظر ذکر لآقان خونابه دچو ژهر دو چاقان
محنا رزی بوهوای بلبل شاداب دکر به‌آب گلگل
قداکو براستی صنوبر دیما بضیای مهرانور
اورنك ددا لآخ و عردی اوچند دهسو دتوز وگردی
آخی دکر آخ و بر ذنالین داران دکر آه بلك دگالین
هردم کو ذکر ژدرد یاهو مرآت فلك دکر سیه‌رو
پژمرده کرن برنکی صورگل افسرده کرن بدنکی بلبل
بلبل نه‌دشی به‌بیته هفلدنك صورگل ندبو به‌بیته هفرنك
هندی کو دباغدا نظر کر بحثا خوه دگل گلی دزر کر
گای شبهت عاشقان دگرگون وی شبهت من زریروزرگون
برکی دوه صد نوا هزارن هون بوچه زرن‌ضعیف‌وژارن
یان شبهت من ذبی ممن هون لورا وکو من دپرغمن هون
بلبل بگلی دصوره مشغول هون ماینه شبه من دمعزول
لورا دعلیل ودردنا کن لورا دحزین و سینه چا کن
هون قیج ژبو مرا دلیلن هون بومه دحالدا عدیلن
خوشکك مه‌هبوژرنك صورگل هلگرتیه‌وی ژبوخوه بلبل
ها هشتیه بومه عندلیبك محروم وسفیل وبی نصیبك
ازژی ژ ذلیل وبی نصیبی زربومه ژهجر عندلبی
دیمامنه صوره ارغوانی زربویه وکی وه زعفرانی

جارك بديا من او به دلخواه ايدى نه دكر من آه بالله

تقاضاى داعيهٔ ديدار دلدار وملاقاته ژبوممى‌را ژجناب واهب المرام وقاضى الحاجات

هرچى به‌بتن ژخيرا كر شر بى داعيه نابتن ميسر
كر وصله وكر قماش ديدار بى داعيه نابتن چوبازار
اوداعيه جمله رمز وحالن بلكى ژجناب ذوالجلالن
قلبى ته دبيژتن كورابه اث ساعته عين فتح بابه
اوكوه وقار وبحر موزون عشقى كربو خفيف ومجنون
يعنى كو ممى مريض بدحال ضعفى كربو زياده پامال
روژا كوژشهرى خل بدركت سودای خيال زين بسركت
بيمار بدرد عشق سكران بى‌نضج مرض كهشته بحران
بوقلقله‌يك دقلب غمكين اصلانه دبو دخانى تسكين
ناچار ژخانى اوبدركت او داعيه خضر بو به‌بركت
اوخضر چه‌بو تشوّقا دل اوشوق چه‌بو تعشّقا دل
قلبى‌وى دكل وى بويه باغى كيشان وكشان كهانده باغى
زينا كو شفى درش دطارى هردم بفغان وآه وزارى
دائم ژخدى دكر تمنّا مم رابت وبيته نك به تنها
ناكه فكرى كو مم ژدرهات بيمار مسيح دى بسرهات
زين ژاڤين وشادمانى فى‌الحال نه‌ما چوزنده گانى

بیهش کته سر چمن وکی گل — صد پاره جگر ژعشق بلبل
مم هات وتفرجا گلان کر — سیرك لرحان وسنبلان کر
کوای گل اگر تونازنینی — کنکی توژرنك روی زینی
ای سنبل اگرهي تو خوشبو — ریحان ژته بوینه سیه رو
هون نه ژمثال زلف یارن — هون هردوفضول وهرزه کارن
ای بلبل اگر تواهل حالی — پروانهٔ شمع وَرد آلی
زینامه ژصوز گلاته گش تر — بختی مه ژطالع ته رش تر
بلبل ازم ای نکو سر انجام — بیهوده چرادکی خوه بدنام
گل یك نه تی کوصد هزاران — گلشن ددتن دنو بهاران
معشوقه کومثل وان گلك بن — هرچندکو حوری وملك بن
اونابنه موجبی چو دردان — لورا کو هین لجمله هردان
یك بت ونه بت مثال وهمتا — مستور ژرنك زین وعنقا
عاشق بچی دی بکت مداره — بی صبر ومرن اوی چه چاره
افرنگه دگو ژحالی غافل — ناگه فکری کوپیش مقابل
زینا کو دوصد پری پر ستار — حورا کو ممو ژبو گرفتار
وی سبزه صفت لسر زمینی — بیهش کری داروئی اقینی
زینا کو شبیه درّ مکنون — فی الحال کودی ممی جگرخون
بیهش کته بر پیان بیگانه — سروی کو گهشته بر پیان آف
غنچه ژخواسحر ڤبشکفت — وی بوی به بلبلی خوه راجفت
کواف خوه یانه خود خیاله — اڤو خونه صحیحه یابطاله
حاصل کو ژپاش صد خیلان — خاصیّت بوی زلف وخالان
زینی کو گهانده بر مشامی — صید مری زنده کر بدامی
راپو کو لپیشه دست زینی — فکری که دودست ددست زینی

مان هردو کلك لیش یك‌لال نه‌نطق وخبر نه‌قیل ونه‌قال
اوّل دکرن بدست اشارت پاشی کو فبو لوان عبارت
اوچند کلام بیکشه گوتن اوچند ژپیش یکشه صوتن
اوچند شکر بیکشه ریتن اوچند لب دیك دمیتن
اوچند قدح بیکشه خوارن او چند قضا ژنو بژارن
چشم ولب وسینه گردن ودوش رخسار وذقن برو بنا گوش
بیك بیکه بدل ژیك دخوستن هن بوسه ددان وهن دکستن
اوتشنه لبید ژوصل یك تیهن گردن دکرن لبیك ودو بیهن
زینا کو برخ مثال شمعان پرشوق وضیا ونور ولمعان
پروانه صفت همی بظاهر جسمی خوه وجان ددانه آ کر
گه‌گش دبو آ کری اقینی پروا نه‌دما ژبوی زنی
هردو دوی حالدا عیانی بی پرده سراوبی نُوانی
وان دیت دباغدا سرایك آیینهٔ جم جهان نمایك
رابون ومشینه شه‌نشینان رونشتن وهردو نازنینان
هجران دکرن ژسر شکایت وجدان دکرن ژنو روایت
دم ابر صفت حزین وگریان گه‌غنچه مثل لطیف وخندان
هردم دکرن قضا وسنّت فرضاوه کو بوسه نه چه منّت
هرچند کو رفع بون تکلّف لیکن اشاندبون تصّرف
اوگرچه هبون ژهف بهیقی امّا نه‌دچون قوی نشیقی
حبّا ددلان ژحدّی دربو سر حدّ ظرافتان کمربو
عشقا کو ژسرحدی کاله آقا کو ژمنبعی زلاله
البته خوه دی‌بکت حراست ناکت چوقبولیا نجاست
جوانی وبهار وباغ ومحبوب آیادِدنی چه‌مایه مطلوب

خاسما هبتن اڤینی غالب　　لب تشنهٔ عشق هردو جانب
ایدی چه به‌بیژم از زبانم　　بلزکه نه سویلیه زبانم

فکریانا میرومیرزانه ژشکاری سرخوشیا ممی وزینیه بمیا دیداری بیخبریا وانه ژسردا هاتنا میره دوقتی ایقاری

ساقی مه بگر کواز بدستم　　مخمورم ومی نخوار مستم
گاقا کو قخوار ممی وزینی　　آخفت لمن جهی برینی
ام عاشق اگرچه می پرستن　　امّا ژمیا الست مستن
اومی نه‌وکی میا ته آله　　اومی ژجمال ذوالجلاله
اوحبّ حبیب پاك ذاته　　قنوان حدیقهٔ صفاته
ساقی بده من ژبو خدیرا　　جامك ژمیا ته دوه دگیرا
هرجرعیکی اژی بکم طام　　یك نشئه بسه حتا سرانجام
اوکیفکه محضه بی‌کم وکیف　　اسرارکه بی‌خیال وبی طیف
دادفع بکم خمار دوشین　　هشیار بم ژخواب نوشین
داشبه ممی نبت کو غافل　　بیت میر اجل بسرمه عاجل
روژا منه عمری چوی ایقار　　هیژا نه‌بم اززخوه خبردار
زینا هوسا دلی هوایی　　من دابته ناقه خوه عبایی
میرهات لسروی‌هنده عسکر　　ضرنا ونفیر وکوس ومهتر
دادی لطبل خان وسازان　　چاووش صدا وگازه گازان

پابند بعشق هردو جیران — درمانده ژپیش یکشفه حیران
قط سه نکرن کواف چه رنگه — قط که نکرن کواف چه دنگه
میرگو کو ڤکن اڤان غزالان — پابند مکن اوان شپالان
تیك بردنه باغی وان وی طیر — دا آم بکرن هرو لوان سیر
خلقی کو غزال و کورو خرگوش — خوش گرتی لسرمل ودر آغوش
آنین همی میر تژی رزکر — آغل کوشڤان تژی پزکر
میرگوته اکابر و خواصان — تنبیه بکن ندیم وناسان
داچین ودمك دباغی رونین — لورا کو ژرحتیان زبونین
اوهاته درسرای عالی — دیتن دروبان همی دخالی
اما کو دریچه تیك کشادن — رنك قرعهٔ تختهٔ مرادن
حاضر کته قاب وی خیالك — زانی کونه خالیه ژحالك
میری به وقار وعقل وفرهنك — تاچدین و بکر خوه دانه برچنك
اینانه سرا کو زین وم تی — که دانه صدا کو زیر وبم تی
میرهات بسر ڤه دی می ژار — پال دائی یه بالیکی دزرتار
کیشایه سری خوه وی عبایك — ایڤاره نه شمع ونه چرایك
میرگو کیه اف دڤی زمانی — بی رخصت من دڤی مکانی
زنی کو بهیست دنك ناسی — فی الحال خوه دایه بن لباسی
م قط ژجهی خوه رانبوگوت — صیداته لمن دلو جگر صوت
میرم ته دزانی از نخوش بوم — حتی ڤه دوهی قوی نهش بوم
ایرومه بهیست کو خل دگل میر — تیکدا بتبای چونه نچیر
صبرامه نه ما دناڤ نڤینان — رابوم ودگل اڤان برینان
ناچار بدرکتم ژخانی — ناگه مه خوه دی لڤی مکانی
میرگو نخوشان نهن ژبو قید — باری ته دباغدا چه کرصید

گو از کوبیم بکه توباور — داور بمرا کو بویه یاور
مندی دقی باغدا غزالك — آماته غزال یوشیالك
آهوی‌سپی وچاف درش‌بون — بسکن‌دسیاه‌وبهن‌دخوش‌بوق
هرلحظه ژنافه‌یی‌د تتاری — صدبار ژطرّیان دباری
صحرای ختن تژی بتن مسك — یك‌طای‌ژلف وی‌ویك‌بسك
هرچند سپی وچاف بلك‌بو — امّا بقیاس من ملك بو
لورا کو توهاتی اونهان بو — هندی تونهاتی اوعیان بو
تاجدین ژتکلماوی زانی — زین هاتیه بامی نهانی
کوکه مدنه می کو دینه — مالخولیه وی عقل چونینه
اعراض کرن ژوی کلامی — اعیان همی ڤیك کتن تمامی
ساقی وشراب وشمع خوستن — دیوانکی حاکمانه بستن

زابونا تاجدینه ژدیوانی دوی دمیدا صوهتنا مال وملکانه دریا ممی‌دا

تاجدین فکری کوبزمه بوشه — پرزوق وصفا وعیش نوشه
م زیده بغصّه ومـلاله — چوبالقه گوبراچه حاله
امّابه اشـارت ومعمّا — پرسی ومی برمزو ایما
دستی خوه ژهوچکی عبائی — کیشـا وعجائیبك نمایی
دیتن دوکنزی ژمشك تاتار — مانند دوسر بمهره شهمار
لردای دپاشـلا ممی دا — م مای دهیبت وغمی دا
زانی کوقوی خرابه احوال — را و بلز وبزی وچومال
ناگه بغضب کوچو ژدردا — زانی ستی‌یی دگل خبردا
گوتی تهچه حاله ای تهمتن — تعجیل چیه کیه ته دشمن
کورابه ستی کومن درنگه — ایرومه دگل ڤی‌مالی جنگه
طفلی‌خوه‌خلاص‌که‌دی‌بجت‌مال — مال‌بو من وها ژبوته منذال
سرمایهٔ عمر زنده گانی — یعنی م وزین بدل گرانی
ماینه دورطیـا بلایی — من قصده کواز بدم رهای
خل‌ڤه‌دکژت‌آگری به‌آڤی — ازدی ڤه‌کژم به آگرآڤی
مالاخوه ژرنك قوم زردشت — دا آگرو گازیا خوه‌راهشت
آگر کودگرته خان ومانان — وی‌گرته بگازی‌و فغانان
اقوام وقبائل وعشـائر — باجمله بزینه دفع آگر
آگاه کوبون امیر و غلمان — خالی کرن اوسرا وبستان
اوژی کوبزینه وی هواری — وی متّهمی وه‌گوته یاری

تاجدین‌ته‌دی چرنك ادا كر — موسی له بحر غم زوا كر
رابه توهره حرم سرایی — دا از چه آگر وندایی
زین‌رابووه‌چویه‌خلوتا خاص — تاجدین نه‌ما نه‌جل‌نه پالاس
اسباب وتجمّل ودفینه — املاك وجواهر وخزینه
باجمله دریا برای صوتن — لوناف بقنجی تیته گوتن
مالی محبین توای نکونام — حبّاوی دکت مروقی بدنام
زنهار مبه مالی حارص — لورا کودبن ژدست‌ته وارث
جمعاوی ژبوته بار زحمت — ترکاوی ژبوته نار حسرت
روژا بچی پیشه دست بازی — دستی ته‌ژکنج ومال عاری
اف جنّت‌واف قماش دیدار — ای مفلس آخرت خریدار
کنکی ژترا دبن میسّر — دبینه ته‌مفلسو هره‌در
ره شبهت فی جهان فانی — مفت نادن پاره یك ژنانی
مالی مده وارثان توبجان — گردی ته‌بقی هسائی‌یاجان
وارث ژترا کفن بهایی — حتی نکرین ددن هسایی
هیژا کوخوشی تلف‌بکه مال — باجمله بده بحسن اعمال
یان صرف بکه مثال تاجدین — پی‌ناف ابدژبو خوه بستین
یان بی‌بکره تویارکی قنج — اوچیتره بو تراژصد گنج

آ کاهیا میره لعشقبازی ویاریا ممی زینان به افشا والقایا نیاران ومذبذ بینان

سلطان ولایت محبّت — سرخیل ایالت مودّت
گاڤا کوژمکمنی خلوصی — بنیت لتخت دل جلوسی
کنیکی دگتن قبول استار — حتّا علما خوناکت اظهار
رهشبهت پادشاه انجم — تابنده ژطارم چهارم
ژاو چند طبقات آسمانی — ژاو چند مسافه ومکانی
ژاو چند عناصر وسحابان — ژاو چند موانع و حجابان
ناچار دکت نفوذ هرروز — البته دبیته عالم افروز
اڤ پادشهی کو عشق نامه — روژی بوی نسبتك تمامه
اوژی قه‌ڤناشرت چوجاران — ناچار بکر دکت ستاران
رازی ددلی ممی وزینی — سازی کو دپرده‌یا اڤینی
هندی نه‌گهشتبو زبانان — نه‌دبو چوزیان ژبو خدانان
مضراب زبان خلق ناساز — بی پرده کوبو ترانه پرداز
زینی نه‌گنه ممی نه‌سوجك — آ گاه کرن بزرك وکوچك
زنگل بدڤا گهانقه زنگول — مفتول انامِلان ژمرغول
عشاق حزین وبی نوابون — خل تشنه حسین کر بلابون
مجلس به‌نوای زیر وبم بون — مملو ژهوای زین وم بون
باری بجمازهٔ نه‌بس بو — غماز دمرتبا جرس‌بو
یعنی خبری دهردو یاران — نمّام وحسود وحیله کاران
او چند دمجلسان گراندن — او چند به‌قسیان گهاندن

حتی بکری ژونك ابلیس — صاحب غرضی خبیث تلبیس
اوژی ژوی حالی بوخبردار — رابوژجهی خوه‌اوغرضدار
تنها خوه گهانده خلوتا میر — القصّه کر اوقضیّه تقریر
میرهاته تهوّرا بغیرت — بوغرقهٔ بحر فکر وحیرت
پرسی ژاوی خیثه سالوس — گواف خبرا خلاف ناموس
امدی کو حقیقتی عیان کن — سررشتهٔ تهمتی بیان کن
گو امن بکه ممی بخونن — هون هردو دخلوتی کورنن
مم عاشق صادقه بزان قنیج — ڤیرا بلیزه‌تو بسطرنج
شرطی‌خودژوی بخوازه‌دخواز — دی کشف بیت حقیقتا راز
گافا کو اوی دکی تومغلوب — بی راست بی کیه‌ته مطلوب
مم فهرس وبطل وسینه صافه — خاسما به ترا خوبی خلافه
حبّا ددلی‌خوه ناکت انکار — سرّاخوه دکت ژبوته اقرار
ثابت قدمه دڤی اڤینی — دی بیت کو عاشقم لزینی
پاشی توئی صاحبی کیاست — لائق وی بیین چیه سیاست
حکّام ژجنس شاه مارن — اصحاب سموم ومهرّه دارن
مهران کوددن بزان کوزهره — مهری کودکن بزان کوقهره
عاقل حذری دکن ژماران — غافل دبنه محبّ ویاران
هرچند لنك بعز ونازی — هرچند دگل بلعب وبازی
جزئی به‌بتن ژته تغیّر — کلّی دکتن لته تدبّر
خاسما خوهبن خبیث وخناس — بدخواه بخیل بن من‌النّاس
تحقیق خرابترن ژشیطان — یارب مکه وان قریب سلطان

سطرنج باز یا ممی ومیره بشرط دلخواز قدانا دام تذویره ژبو کشف راز

سالار مواکب کواکب سردار طوالع وغوارب
سلطان سریر چرخ رابع وقتی‌وه کو بو ژشرق طالع
شطرنجی ماه وجند اختر باالجمله لسر بساط اخضر
شهمات کرن به بیدقا نور تەدگوهمی‌بون‌دتوری مستور
میری کوژغیرتی دل افکار شیری ژحمیّتی بربندار
حتی صبه خو نهاته چاڤان سباکن نەدبو ژرنك آڤان
روژی کو ژمشرق نەمانور آفاق کرن ژظلمتی دور
میررابو وهاته شه نشینی نیزیك سرای نازنینی
رونشت وه گوته پیشه کاران هون گازی بکن ندیم ویاران
تنها ژمرا ممی بخونن تاجدین ودگل بران مخون
ایرو لمی ازی غضب کم سوجك وی هیه ادی ادب کم
نابت گو ژمن بین دغافل باالجمله بامری بن دعاجل
ژاوپاش شهاندەنیك خوەم خوند حاضر کربون گلاب وگلقند
اوچند شراب وقند وشکر اوچند گلاب ومسك وعنبر
اینان ودمجلسی گراندن کیفی دخوه سربسر گهاندن
انجام تکلّم وخبردان کیشا کو بساطرنج ونردان
میرگوته ممی بکین وکربه ایرومه دگل‌ته جنك وحربه
وابه ژمرا وره مقابل بیشك به‌ترا ازم مجادل
شرطی‌مەدگل‌تەای سرافراز هرچی‌ته دڤی ژبو مەدلخواز

لی‌میر ژکران هبو جوانك — محبوب زمانه نکته دانك
یوسف ژملاحتا وی محجوب — رستم ژشجاعتاوی مغلوب
همصحبت وهمدمی ممی بو — همشاهی وهمغمی ممی بو
سردار کران بناف گرگین — فی‌الحال خبرگهانده تاجدین
اوبطل کوبو ژحال واقف — رابون بویرا چکو وعارف
شیران ڤرساند قید و زنجیر — هرسی بتبایی چونه نك میر
تاجدین کودگل بران بمش هات — کعبین ژبو ممی دوشش هات
فیل‌ورخ وکرکدان کوهاتن — دین میر ومعلّمی خوه ماتن
زانین کومو به بند وبازه — میرگوته ممی دودست تازه
سی‌دست ژمیر برن تمامی — مفسد فکری ژوی مقامی
زین دی کولپنجری دیاره — مهره لمهی دکت نظاره
بدخواه بی چه حیله را کر — اڤرنکه بهانه یك ادا کر
گوبند ولیز وچه بدورن — هون‌هردوجهان بهڤ‌بگورن
ممدی ببتن ڤی‌جاری مغلوب — حاصل به‌بتن ژبوته مطلوب
میر رابو وچوجهی ممی ژار — مم هاته جهی ژپیشڤه دلدار
چاڤی‌د ممی‌کودین رخی زین — مفت‌دانه‌ژدست‌خوه‌فیل‌وفرزین
دل مایه لپنجر وشبا گان — هسپی خوددا لجی پیاکان
میر بر ژمی تمام شش دست — مم بو ژمیا ژپیشڤه سرمست
میرگوته ممی‌مه برخو دلخواز — وی‌گوکوبی چیه ته‌دا خواز
میرگومه غرض نه‌کسب ماله — مقصود ژطی کشف حاله
مطلوب ژلعب وبند وبازان — قط نینه بغیر کشف رازان
شرطی من اوه بکی تواقرار — کانی دِدنی کیه‌ته دلدار
هرچی پریا ته‌دل لپاله — حوری صفته ملك مثاله

گرلائق ته اوئ یه بینم — مالی بدم از ژبوته بینم
صاحب غرضی دوقت فرصت — طعنا خوه ژرنك دفع تهمت
گومن دیه یامی حباندی — کیژك عربانه لیف دقاندی
سرتابه پیان رشه وکی قیر — نه‌لائق بحث وخواستنا میر
طعنی دمی وه‌رنك اثرکر — یك جار ژعقلی بی خبرکن
بحرادل پرده‌لی بجوش هات — ناکام بگازیو خروشن هات
گوقط نه‌ویه وکی وی گوهتی — میرم پریا دل مه صوهتی
شهزاده‌یه شه‌نشین مکانه — عنقایه بلند آشیانه
میرانیه او ژنسل پاکه — نورانیه او نه آب و خاکه
سر دفتر حور ونازنینه — هرچند ملك بناف زینه
میراث خبرا خلاف هیبت — گاقا کو بهیست هاته غیرت
وی گوته قبیلیا غلامان — هون بوچه گلی نمك حرامان
قی ناگسی ناگرن بذلّت — دا از بکژم اوی بمبرت
رابونه یمی دوصد غضنفر — م رابویه پی بدست خنجر
تاجدین وچکو دگل برای — رابون بتعصّب وتبایی
گوتن گلی جندیان قوسطن — هون جمله نه‌سرخوش ونه‌مستن
هون قنج دزانن ام گسانن — صاحب هنرین وپهلوانن
پانصد ژوه حمله‌کن بکربان — نادینه وه‌نوبتا چو ضربان
کرچه‌وه‌اجل بدست مه‌نینه — امّا وه گلك ژدست مه‌دینه
حتا کو بکن یمی گرفتار — سیصد ژوه‌دی بین بربندار
حتا نه‌مه هرسیان بکرکن — هون دی لمی کسا نظرکن
هرچی کری حاکمی مه‌فرمان — ام نابنه مانعی چوحکمان
دستی دمه بسته لبر میر — ها کردن ودست وپی‌وزنجیر

میررا بوو دست و پی ممی بست تاجدین مرناخوه وی دمی خوست
امّاچه بکت ژبو نه عاره جلّاد نه میره خوندکاره
مم گرت و شهانده پیش سرهنك کوحبس بکن دقلیّا تنك
هلگرتن و برنه پیش دزدار محبوس کرن دقلیاتار
دیوانی ومجلسی بلاف بون باجمله ژبو ممی دمحزون
دیوانه صفت په آه وفریاد همیان دکرن ژبو ممی داد

خلوصیت وخلاصیا ممیه دخلوتا زندان‌دا ژصفات دحیوانی مشارکت ومشاکلتا ویه به‌اخلاقی دروحانی

مهرا فلکی ازل عدیمه کینسا فلکی ابد قدیمه
هرچی وکواوژعردی راکت البته‌وی دی دعردی راکت
علوی ژخوه راعیان دخوازت سفلی ژمرا نهان دخوازت
نابینی هرو کو آفتابی داڤیته مغاریا ترابی
خاسما کو دگل قبیل عاشق هم خائن وخواره هم منافق
البته دلی مه عشقبازان اوّل دبتن بغنج ونازان
آخر دکتن ملول ومأیوس مانند ممی زلیل ومحبوس
داڤیژته محبسی بناکام داتینته مرقدی سرانجام
اوبخت رشی لقب لوی مم بی همنفس وهڤال وهمدم
هاڤیته چالکی بزاری تشبیه بگور طنك وطاری

مکروه وکی دهان اژدر — منکور وکی نکیر ومنکر
رونشت دویقه عابدانه — زندان لوی بویه چلّه‌خانه
اوچه لوی بویه چاه نخشب — او مه گریا هلال یك‌شب
صوفی کوگهشته کنج خلوت — شیخینی گها مقام وحدت
گه شبهت عاشقان بدلخواز — گه شبهت عابدان بداخواز
هرلحظه دگل کلا گرینی — اژرنگهه وی دگوته زینی
کای مثل حرارتا غریزی — ایروهه دمصر دل عزیزی
صدجار هروقلب غمناك — پیراهن صبر من تهکر چاك
گه گهچه دبت وکی زلیخا — پرسا مه بکی توای شکرخا
لیلا توی از ژبوته مجنون — گلگون ژترا سرشك‌پرخون
فرهادم از وتو بومه شیرین — سیلاب سرشك جوی شیرین
دنیا لمه گرچه بویه زندان — ایروهه تی ازم مسلمان
لورا ژدقی نبیّ مرسل — بواف خبره صحیح ومرسل
دنیا کو بحشت کافرانه — مأوای بلای مؤمنانه
هرچند قوی مشوشّم از — اوچند بمشوشی خوشم از
صدسال بگیری من‌توصبوس — ما از قهدیم ژوصل مأیوس
صوندی‌دخوم ازبسورهٔ نور — دیما کو اوه کتاب مسطور
دهجار بحقّ بژن وبالی — چل جار بحقّ زلف وخالی
تحقیق به آفتاب رخسار — تصدیق به ماهتاب دیدار
تأکید به قبلهگاه ابرو — تعظیم به سجده گاه گیسو
صد جار قسم بهر دونونان — عهدا من اوه دگل عیونان
حتی رمقك هبت ژجانی — جانا تو دجانیدا نهانی
هندی کو ژهجر بی قرارم — اوچند ژته امید وارم

هرچند کو میر لمن غضب کر — اڤ قهره لمن نه بی سبب کرا
هرچند خبری بکر وی گه کر — اڤ جبر لمن اوی بجه گر
لورا کو توشاهی ازگدا بوم — از بوته نه کفو وهم لقا بوم
تو مهر جمال ومه جبینی — اڤچنده لطیف ونازنینی
ازخار و ذلیل وخاکسارم — اڤ رنکه ضعیف دلفکارم
پروانه‌مه‌تن مدایه آگر — صوهتیمه بباطن وبظاهر
نیلوفره دل توآفتابی — تن شبه کتان توماهتابی
گرتن برزت ویابیت خرق — وردل به‌بتن دبحر غم غرق
حقّ منه عدله ظلم نینه — خاصیّت آگری اڤینه
اڤ چاله اگرچه زیده کوره — امّا ژعدالتی نه دوره
صوفیمه وصومعه نشینم — خوش طالب نور روی زینم
حاصل قومی مقام « موتو » — برموجب « قبل ان تموتو »
تزکیهٔ نفس بومکمّل — تصفیهٔ قلب بومحصّل
آینهٔ روح بو مجلا — نفس ودل وجان بهف مصفّا
او معتکفی ددور چالی — هیژا نکهشتی دور سالی
بلکی نه‌چل ونه اربعینك — ظنّا ددلی وی بویقینك
مشهود بوین لقلبی انوار — مکشوف بوین لبروی اسرار
آینهٔ دل وه‌بو مصیقل — صورت وه بمعنی مبدّل
اوهیکل مطلبا مجازی — بوملعب طفل عشق بازی
اڤ ممکن وماسوا سراسر — فی‌جمله ژبووی بونه منظر
اڤ‌دار وبرو دواب وانسان — اڤ‌معدن‌واڤ نبات وحیوان
هرچی کوبدل وی لی‌نظر کر — هرچی بخیال لی‌گذر کر

هریك دنما ژبو وی زینك مشهود ژهر یکی یقینك
کویا بخوه او رصد نشین بو اوچال ژبو وی دوربین بو

مأیوسیا زینیه بسبب محبوسیا ممی مأنوسیا ویه بغم ودرد والمی

زینا کو بدرد هجر غمگین بی‌صبر وسکون قرار وتمکین
هندی‌وه کو م نبوی محبوس هیژا نه‌دبو ژوصل مأیوس
کافا وه کو م گهشته چالی امید نه‌ما ژبو وصالی
نزهتگه و شهه‌نشین و ایوان لی‌بونه حصاروحبس‌وزندان
هندی‌وه کوشربت‌وطعام‌بون کویا کولوی همی حرام بون
جانی نه‌دکر چوخاب راحت جسمی‌نه‌ددی‌چوتاب وطاقت
اورنك ضعیف وژاربو بو گویا کو بجسمی تارمو بو
اومو گریای زعفرانی تشبیه برنك وروی خانی(۱)
شب تابسحر سحر حتاشب فارغ نه‌دبو ژذکر یارب
هرلحظه دگوته چرخ دوّار کای ظالم بی امان خونخوار
من‌قصد وغرض دگل ته‌نینه آیا ته دگل‌من اف چه‌کینه
دورك ته‌نکر دمك ژبو من پردی ته مگر ممك ژبومن
نورك دروی مه کرته پیدا صوهتن لمی ته‌پی سویدا
شوقك درخی همی ته هلکر قلبی مه بوی ته‌صوت وکل‌کر

(۱) خدی‌رحماخوه‌لی که

آیا ته‌چه مصلحت دمن دی — نیشان مه‌دا ته‌بیك جندی
اوّل ته‌کسان لمن عیان کر — پاشی ته چرا لمن نهان کر
صوهتین ته به‌آگری فراقی — کشتن ته‌بدرد اشتیاقی
عالم همی بیکشه شاد وخرّم — داینه من ومی ته ماتم
دردی خوه ژبو مرا به‌بیژه — ژهرا ددلی خوه دا بریژه
یوسف تملن شهانده چالی — هشتم ته دهی خرابه مالی
یعقوب صفت حزین ونالان — صبرا دل وجان ته‌بر بتالان
ازمایه هروکی زلیخا — بی‌یوسف وبی‌مراد ومأوی
گه‌شکوه دکر ژبو همی ژار — کای یوسف بی‌گنه گرفتار
دا فکرنکی کو راحتم از — داظن نبری بطاقتم از
والله قسم دکم ببارى — روژی دسپی شفی دطارى
نینن‌ژمراچوخواب‌وخوارن — الّا کو دودیده خوش دبارن
بیداریه صنعتی دو چاڤان — خونخواریه خوارنا هناڤان
ای قبلهٔ قلب من بدلخواه — وی کعبهٔ جان بکعبةالله
هرلحظه ژدست فرقتاته — هروقت ژدرد حسرتاته
صد آه دوصد انین وافغان — بی‌کاڤ‌مه‌تین‌ژنیڤ دل‌وجان
اڤرنکیه حال من‌شب وروز — حالی‌ته گسانه ای دل افروز
زندانی‌من تمکی جلیسه — سودائی‌من تمکی انیسه
ای‌دل توژقاب من‌بدرکڤ — وی جان توژبو دلی ببرکڤ
هون هر دوهرن همی به‌بینن — لی‌یك خبری ژبومه بینن
ای دل توکو لی‌دکی سلامی — زوبینه‌ڤه بو مرا پیامی
کانین بچه حاله اوگرفتار — دانین چه‌خیاله ای دل افکار
کانی له آشه یانه زیژه — باغی وی بهاره یاپیژه

خوش رنك ولطيفه شبه صورگل — يان ژار وضعيفه مثل بلبل
ايوان له بويه دار محنت — زندان يه بويه باغ جنّت
خوزيا كو لمن غضب كرا مير — مانند مى بغلّ وزنجير
ازژى بشهاندما وى چالى — روژك فكتا لمن ژسالى
جارك بديا من اوگرفتار — درمان بكرا من اوبريندار
عمرى من اگرچه يك رمق بو — حقّا كو مرن ژبومه حق بو

تهورا تاجدينه ژغيرتا برايى مشورتا دگل برانه لخلاصيا بى نوايى

اجزاى كتاب عشقبازى — صحاف مجلّدى مجازى
شيرازه وجزء وبند وتركيب — اقرنگه كرن بنظم و ترتيب
گوزين ومى دنازپرورد — گاڤا وهه درڤبون لوان درد
اودرد وَه بونه بحر آتش — اوآتش غم وه بويه سركش
خاتى كو هبو ژعشق تشويز — وى آ كرى كرلوان وه تاثير
معلول بوين همى بدردان — يك جار بدركتن ژپردان
خاسما كو موافق ددرين — همصحبت وان ستى وتاجدين
دردان وه لوان ژنوفه سردان — اى دى نه دهاته ژى خبردان
هرچند كو اوژڤان جدابون — ديسان بوى دردى مبتلابون
دردى ستى خيال زين بو — تاجدين ژغما مى وه دين بو

هرلحظه دگل بران بشربو قصدا ددلی وی اث خبربو
رابت بغضب بچیته پیش میر داخواز بکت ممی بتقصیر
جارك بچتن ممی رجاکت سوج وگنهی ممی تکاکت
دامیز ژورا برای بردت یا اث سر ومالی تی‌بدردت
عارف وهه گوته رستم زال اث امر بمن محاله بی‌قال
بی‌جنك وجدال وبی تهور قط ڤی شغلی مکن تصور
اث معرکه نابتن بدیوان ام مانه و صبحه صحن میدان
یاقنج اوه ام صبه سـواربن هرسی بسلاح وکار و باربن
چارنه وجوشنان دبرکین زندانه ومغفران لسرکین
گرزان بهژین رمان ببازین اث رنگه ممی ژمیر بخوازین
یادی بکتك ممی خوه بردین یاجمله بمردی سر بدردین
گروی بقی‌رنکی مم رها کر دردی ددلی مه‌وی دوا کر
ورمای مصر لسر عنادی امدی بکرین ورنك جهادی
ژاول ڤه‌بچن بکربکرکین وی مدبری ژیره دربدرکین
هربردرکی کرك لبربت خصمانهٔ قنج سر بسربت
میر ار ژورا بکت تعصّب رابت له اوبکت تغلّب
آشی اجلی وسـا بگیرین تشبیه حبان سران بهیرین
بوهتانه بکینه رقص وگوڤند دابینه تماشهٔ شـکر خند
گاڤا وه‌کودست بدینه‌حربان محبوب تماشه کن لضربان
هرلحظه به‌بیژن او پریزاد دستی دوه ای جوان مریزاد
هندك بگرین هنك ثنا کن هندك بکنن هنك دعا کن
دلدار نظر بکن ژبرجان دردانه بدرکڤن ژدرجان
شهزاده ژپنجران نظر کن گل پیرهنان دبرخو کرکن

هردم بەبهین ژنا زنینان صد مدح وهزار آفرینان
تاجدین خبرا برای گه کر محکم ددلی خوه دابجه کر

تعصب تدارکا تاجدین وبرانه بامری غیرتی سورایا وانه لهسپی حیتی

سر صبحه کو شهسوار افلق اشهب کوکشانده جای ابلق
ادهم دطویلهٔ نهین کر اشهب ژخورا ژنوڤه زین کر
گرزی خوهٔ آتشین درانی تیغی خوهٔ زرفشان کودانی
دنیا ژمهابتا خوه زر کر تیغ وکمرا چیان بکر کر
تاجدین وبران ژخلق لالی خوستن بدلی خوه وان حلالی
کیشانه دری برقص وبازی رخشی عربی سمند تازی
مسمار کرن بدو ژغفلت هشیار کرن عدو بصولت
میدان بدوان کلان بدست کور گویا ڤددان لدژمنان کور
تاجدین ژتوابعی خوه یك پیر تعیین کر وزوشهانده پیش میر
گوتی هره بیژه میر وآغان بینده ڤنا کژن چراغان
میری مه اگرچه دور بینه ایرو وی دچڤی نور نینه
ام چار برا هبون دصادق هرچار لخدمتا وی عاشق
انصافه کوزیده ترژسالی مم ماثیه بی خدان دچالی
دژمن لهشانه دوست غمگین فرضه مرنا جکو وتاجدین

م گرچه کوزیده پرگناهه — لی عاشقه عشق پادشـاهه
حکم تومکه لپادشـاهان — ظلمی تومکه لپی گناهان
ام هیڤی دکن م رهاگت — دردی ددلی مم دواکت
ام چار برانه چار دیوار — ارکان سـعادتاوی هرچار
هرچار سری دمه وکی کو — چوگان ارادتاوی کاشو
یامصلحتی ژبومه چیکت — یانه ژمرا بکر ڤریکت
دا ام خبران ژبوی بیژن — دردی دخوه املوی بریژن
رومت مه نهما لروی عامی — دی نقل بکین بچینه شامی

تدبیرا بکره ژبو دفعا مظنه وعنادی تزویراویه ژطرسا فتنه وفسادی

تقریر کو کرتمام قاصد — واقف گریا بحال حاسـد
زانی کو ژبو ویرا خرابه — گو عفو ژبو مم صوابه
میرم مه نهگو ژبوته پیشین — تاجدین وبرانژخوهمهایشین
زنی بده وان ویا بکژ من — یان اوبترانه خصم ودژمن
باقنج اوه قط نکی تکلّم — تاجدین ژته ناکتن توهم
بیژی مه فدا کرن م وزین — تزویج کرن مه دانه تاجدین
ظاهر مکه تو فی عنادی — جارك فکژ آ گری فسادی
ژاو پاش توبیخه وقت فرصت — زنهار مدی امان و مهلت

خصمی کونشی بی مقابل — درمان چیه شربتا هلاهل
لولازمه حاکمان دوفنجان — یك خاص خراب ویکه قنجان
دایك نخوشان ژبووی خوش کت — یادی ژورا خوشان نخوش کت
یك جانی ژدژ منان جدا کت — یادی مریان ژنوفه را کت
کربا خوه مکه توآشکارا — یاقنج اوه ام بکین مدارا
شولن هنه او بکرب نابن — لورا کو بزور وضرب نابن
استادی دقیتن وتامّل — اخفاء وتغافل وتحمّل
اوقات زمانه گونه گونه — باری ژمرا کرن نمونه
یعنی شف وروژوصبح وشامن — هن روهنه هن ژوان ظلامن
ام ژی دلیالی ونهاران — دابین به نهان وآشکاران
هن ظاهر وهندکان بخف کین — را کین هنکان هنان تلف کین
وی ملحدی شیر وسا سقا کر — مصری ژخوه را وسا برا کر
پند وغلط وخلاف ویالان — بند وسقط وغلاف وکالان
تصنیع کرن وی هنده تشنیع — بستن وی لشیری شبه ترصیع
اوشیر لبن سری خوه دانی — اورنك قشار کس نزانی .
میری وه کو دل بکرب صوتی — هرچی کو بکر ژبووی گوتی
باور کر وگوته مرد قاصد — ای پیر مکه توفکر فاسد
گرفوت بکم جمیع فرضان — تاجدین کوددم ژدست خوه ارزان
من شوکت وسلطنت بوینه — اف شهرت وشان من ژوینه
اف نام ونشان واف مقامه — بی خاطر وی لمن حرامه
او رستم کیوه لندهایه — کنجینمه از او اژدهایه
بیژی بدلی خوه من م وزین — هردو بحلالی دانه تاجدین
پی وچه ژمن توبوی وحشی — داخواز ته کر کو من نه بخشی

تاجدین وجکو بعز و نازن دی‌هروه بتن وکی دخوازن
قاصد کو روانه‌بو ژپیش میر تقریر کوکر تمـام تعبیر
شیری دلشر وه‌بون ملائم کوتن دم ودولتاوی دائم

نصیحتا صاحب غرضی پرمرض دل کل ژبو میری بی تمیز ساده دل

ایقاری کو آسمانی منقل دانی ولوان قشار مشعل
یعنی‌کو فکشت چراغ زّرین ورگرت ژنولباس رنگین
میری کو همیشه شاد وخرّم گویا کتبو لباس ماتم
وی بختك روسیاه ملعون کافا اوی دی امیر محزون
گرغم مخوه ای چراغ دولت گر عمر بدت ژبومه مهلت
اف کرب والم اگرته ناقی زینی ومی ژدل خوه باقی
او هردونه باعثی فسـادی اوبونه سبب ژبو عنادی
گر اذن بدت ژبو مرامیر ازدی بکژم می به‌تدبیر
تاجدین وبران بشربتك‌زهر تودشی دمکی اوان بکی قهر
امری کودبت تدارك آسان آ که مکه پی توخلق وناسان
میرم توهره به‌بیژه زینی مم صوهتیه اگر اقینی
مم تشنه توآب زنده‌گانی مم مرده توجان جاوانی

بیژی کو هره ممی درینه — من دائیه ته ژبو خوه بینه
من زانیه مم زیاده ژاره — پرّوانه‌یه مقصدا وی ناره
گاڤا کو نظر بکت لزنی — تحقیقه کو نا کتن چو ژنی
فی‌الحال دما کو وی به‌بینت — باور مکه او برح بمینت
مم گر بقی رنکی زو فنابت — دی کش مکش ونزاع رابت
میرن هنه عاقلن عزیزن — لی ساده دلن دبی تمیزن
اوساده ژبُله وناتمامی — دل نادنه منشآ کلامی
وان دل کهه که بدلقه نینه — رش چاڤن ومردمك سپینه
هرچی کودبیژنی غرض‌دار — باور دکن او براستی خوار
نابین اڤه قنجه یاخرابه — نابین اڤه خطئه یاصوابه
قاصر نظرن دبی تأمل — حاضر غضبن دبی تحمل
اغلب دبن اوبعقلی مغرور — اکثر دگرن ژدانشی دور
بدخواه وبخیل وبدسگالان — بد اصل وسفیه وبد فعالان
تینن دکنه رفیق ورهبر — بدنام دبن وزیر و سرور
دسپیرنه ڤان کسان اموری — اویتخنه دولتی قصوری
میری دبذولت وفراست — صاحب شفقت خدان سیاست
او هر کسکی خدان نا کن — حتاوه کو امتحان نا کن
چل جار دکن یکی مجرّب — پاشی اوی دی بکن مقرّب
اف میر و وزیر یا جهانی — اث بکمّه گزیریا زمانی
هر دوبمثال یك لیزن — هردو دبطال وبی تمیزن
حتاوه کو کر نه بی توالحق — کنکی دبیه وزیر مطلق

رخصت دانا میره لدیتنا دلداری بیهش بونا زینیه ژذوق وشوقا دیداری

تدبیر کننده پیر عاقل — اقرنکهه بو ژبومه ناقل
گو میر بمشاوری ورایی — وقتی وه کو جوحرم سرایی
زین کازی کرو لبا خوه دانی — او پرده ژسر سُری هلانی
گوبیدلیا ممی مه بس کر — آزردنی من لوی عبس کر
جور وستما کو من لوی کر — اوجورته کر ستم اوی کر
عشقاته ژوی عقل رقابو — شیدا وجنون ومبتلابو
زانی ژحکیمکی مه تدبیر — دیوانه دوا دبن به زنجیر
لومن بغضب شهانده چالی — اوحبس لوی کهانده سالی
داعشق بکت کمال حاصل — حباوه نکت وصال باطل
الحال دما بقلب وجانی — مقدار محبّتی وهزانی
هون هردو دمرتبا کمالن — مقبولن وقابل وصالن
مم عاشق صادقه بتحقیق — قلبی مه دکت ژبووی تصدیق
مأموره بامر پادشاهی — معذوره بعذر بی گناهی
هرچی کو لوی بکت عتابی — البته دبینتن عقابی
حسنا تیه اوکری گرفتار — حبا تیه اوکری بریندار
تیرا وی لدل کتی تهلیدا — او داروی بیهشی تهپیدا
اوسرمه دچاف وی ته کشا — حتا توندی وی دل نهایشا
زلفاته لدست وپی وی بستی — عقرب صفتا دلی وی گستی
طوقاته لگر دنی وی دانی — داقا ته قدا لقلب وجانی

چاوا ڤکرن ته هردو آهو — بردانه فقیری هردو جادو
دیسان توهره دگل خبرده — قیدان توڤکه ژبو خوه برده
ای غنچهٔ ناشکڤته صور گل — بشکین قفسی درینه بلبل
اوتهنه توگاهنیا فراتی — اوخسته توچشمیا حیاتی
اوتشنه توآب زنده گانی — او مرده توجان جاودانی
اوپردگیا کو پر هوا بو — مضبوط دپردیا حیا بو
او پرده برای کونی هلاڤیت — خونی دڤڤ وکپی وهاڤیت
زینا کو دوصد برین لجرکی — چو حالت فوت شاد مرکی
بحرا کو ژجنبشا هوایی — محفوظ به پردیا حیایی
حاجز کو هوا رڤاژمابین — برزخ ژحیا نهما دبحرین
اوقلزم غم کلی بسر جوش — سرجوش وکلی پراند سرپوش
سرپوش پری ژدل پلاخون — هاڤیت وکی فرات وجیحون
گویا هژیا هزار بیشه — می بو رژیا ژقلب شیشه
میری بغرض کتی لزینی — اورنك رڤا کلا کرینی
حاضر ژدوی کباب الفت — گریا وی دچاڤی اشك شفقت
فوارهٔ مرحمت بکل هات — بیگاف گری اوی دگل هات
اوچند گری برا دگل وی — حتا صبه هروه مان دخلوی
زین غرقهٔ خون دلوکی گل — میر لی دگری مثال بلبل
محرم همی ڤیك کتن لباوان — بالجمله بزینه دست وداوان
گای خسروحق شناس عادل — ناحق توژبو چه بوی قاتل
زین گلبن باغ عصمتی بو — زین سرو ریاض عفتی بو
پاکیزه درا صدف ژهرجان — لائق تهنبو بگرتی مرجان
نازك بدنا لطیفه معصوم — بی جرم بکی ژعمری محروم

اقرنگه دخاك وخون تورا كی | بی سوج ژجان بدڵ جداكی
میركو مكرن خیال باطل | اوبیهشه ازنبومه قاتل
ژنی دكژم مكر بعمدا | طوبایه دجنّتا حرمدا
اهلی حرمی بزینه سر وی | جوبار روان كرن لسروی
بوشیون وشین دخان ومانان | فریاد گهانه آسمانان
یك هات ژدرڤه ناگهانی | كو مم مرو داوه زنده گانی
زنی مرنا ممی بگه كت | گویا مربو ژنو برح كت
رابو فكری دچار كناران | دی میر دكریت شبه باران
خلق حرمی خواص وعامی | ماتم زده بونه بالتمامی
گوای سبی سعادتا من | بی كیف مبه ددعوتا من
ای شاه ته دایه روح رخصت | فوتاخوه وی دی ژبوخوه فرصت
جان چو وبجانی متّصل بو | او روح بروح مضمحل بو
حتی كو نبو ژدف تهاقرار | او مای دحبس تن گرفتار
تشبیه ممی ملول و محبوس | بوحفظ رضا ونام وناموس
او لو نهدچو حتاڤه ایرو | مابو لژڤانیا ته گیرو
روحم ته ژدل دما رضادا | شاهم تهدملك تن صلادا
جسمی منی بی نوا گران بو | روحامنه ناتوان روان بو
درحال ژڤالبی بدركت | شوقك ژرحا ممی ببركت
وان ترك كرن سرای فانی | او چونه جهان جاودانی
هرچی كو قبول نكت مكانان | دی سیر بكت دلامكانان
هون قی سفری غلط مخونن | شاهد ژمرا مقرّبونن
گاڤاوه كوجان ژتن روان بو | جانان اوی دیت وجان بجان بو
حاصل كو ژپاش اتصالی | او پرتو ومشعلا جمالی

گاؤك سكنين ومطمئن بون — حينا كو بيكشه مؤتمن بون
اوقطره دقلزما صفاتان — اوزرّه دبحرا مهلكاتان
دم هاتنه ساحلى فنايى — كه چونه بسر حدى بقايى
فى الجمله ژمركزا ترابى — اوزرّه گهانه آفتابى
قطعا نه به اتصال وتحليل — محضا نه به انفصال وتحويل
وان رى كو برن بجانبى ذات — باقى گريان بذاتى ذرّات
نينن عجب اف خبر ژبو من — هون قى مكنه هنر ژبو من
شيخى وه كو از بدل مريدم — او روح روانه از قديدم
هرچند لباوه ناقى مم بو — لى پادشهك على هم بو
بو لائق فرّ پادشاهى — مقبول تقرّبا الهى
قابى ويه واديا مقدّس — روحاوى بنور حق مقبّس
هلگرتم وبرمه طورسينا — بيننده كرم دگل خوه بينا
اينامه درى ژقى حجابى — اف زرّه گهانده آفتابى
حينا كو بجان من اف سفر كر — اف جان مه ژجان فروش قر كر
هرچند كو ظاهر «اقلى» گوت — حاضر وى دبيقه «ارجعى» گوت
لوهاتمه دابكم ومراضى — مرضيه بم لپيش قاضى
دا از بكرم دگل وه تو وديع — داهون بكرن دگل مه تشييع
ديسان قكرم ژباوه رقاص — مرتاض بم بجنّتا خاص

توصیه وتدارکا زینیه ژبو سفرا آخرتی تهیه اسباب جهازه ژبو عروسیا جنتی

زینی کونمانه وان کرامات — اڤجنده منازل ومقامات
رونشت ووصیّتا خوه بومیر — اڤرنگهه کربیان وتقریر
گای پادشهی رحان وقلبان — همشیره بوی فدا وقربان
قربانه تهبن هرو دوصد زین — از هیڤی دکم نبی توغمگین
روژاوه کو برمه مم ژبوخوه — باجمله برن مه غم ژبو خوه
منصور بویم لکشوری غم — غم بونه ژبو مرا مسلّم
مم بو من ومرحمت ژبوته — غم بو من وسلطنت ژبوته
شاهم بمرا مبه مشازع — از بومه بحصّیا خوه قانع
روژی تولتختی شبه خسرو — تاجی خوهٔ زر بگیره کچرو
بزما طربی بدیره ترتیب — ذوق وفرحی بگیره ترکیب
سرخوش بکه سادهٔ وروالان — چون خوشکه ژنوڤه پیروگالان
اسباب نشاط وکامرانی — آداب صدفا وزنده گانی
آماده که شربت وطعامان — آزاده که جاریه وغلامان
پرکه طبقان ژبو نثاری — دابین فقرا دڤی هواری
مجموع بکه مفرّحاتان — مخلوط بکه معطّرا تان
مجلس به بتن بوان مذهّب — تهنّیه ببت ژنو مرتب
داڤیك بکه ژن لمن شکر خند — تیك راهژبن برقص وگوڤند
اقسام بخور وعود وعنبر — ماوردو زبادو مسك ازفر
اث جنس ژنعمتان بترین — اوقسم ژحدّی زیده ترین

حیوانیتا مه بویه زائل روحانیتا مه بویه کامل
جسمی مه اگر دچیته چالی روحی دمه‌دی بکن وصالی
عقدا وه‌کو داوتی ملك‌بن اقسام بخور دی گلك بن
لورا از وم ملك صفاتن ام مائل طیب و طیّباتن
عرسا کو فرشته داوتینه داماد وعروس جنّتینه
روژا کو ستی ته‌دایه تاجدین چاواته دشهری بستن آیین
تنبیه بکه دکان وسوکان تزیین بکن ژرنك بوکان
بوهتان توبی بلا سواربن جندی تو به‌بیژه دابکاربن
سرگرم بین وکی دعیدان هندی کولهف بدن‌جریدان
روژا کوته اوپری قری کر چندی‌وه‌کوکیف‌خوشی‌ته‌چیکر
ازهیمی دکم بکی عنایت قانون بکی وسان رعایت
ایروهه ژبو مرا دوچندان دیسان‌توو‌سان بی‌شادوخندان
احسانکه تدارك وجهازان حاضر بکه مطربان وسازان
مانند عمارتاستی تی هر شهت محملا پری‌تی
تابوتکه زرنگار ورنگین صندوقکه خورده کاره‌زرّین
سرپوش اوی زمین طلابت سیوان اوی خدان جلابت
زنهاو مه هردو بوکو زاقان بی قدر نکه لپیش چاقان
گاقاکو دچینه‌نیف مزاری دا خلق نه بیژتن بزاری
عقدا ستی چه‌روژه خوش‌بو زنی ژازل چه‌بخت رش بو
نعشی مه بلا ستی دگل بت تاجدین دگل ممی بدل‌بت
مانند ممی ژبوی تاجدین تاجدین بورا بگیره شوشبین
شوشبین بتن اودگل ممی من شاهی بتن او دگل غمی من
ای مائل خیر بی مکافات وی باذل مقصد ومرادات

حتاڤکه سالکی تمامی — هندی کو تلف دکی طعامی
هندی کو بدرد دی لباسان — هندی ڤدخونی عام وخاصان
هندی کو بکر دکی قماشان — هندی کو بلاڤ دکی معاشان
هرروژ بنیتا فزایی — هندی کو گلك دکی عطایی
هندی وه کو تولتختی رونی — هرروژ جندیان ڤخونی
هندیی کو تهی دکی خزینان — هندی وه کوشادکی حزینان
هندی کو غنی دکی فقیران — هندی کو رها دکی اسیران
هندی دحکومتی خبردی — هندی وه کو کرتیان توبردی
هرچی کوژبوخوه‌رادکی‌خرج — هرچی دخزینیان دکی درج
قهرا وه کو دژمنان‌دکت دفع — زجراوه کو ظالمان دکت‌رفع
عدلا کوژبوخدی‌توخاص‌کی — مظلوم ژظالمان خلاص‌کی
سازی کو دجگیدا دبیژی — خوناژ مخالفان دریژی
حتی خورکی صیی شکاری — حق علمی کری دباری
شاهم لته بت وصیّتا من — وان صرف بگه بنیّتا من
مفکر دحقیقت ومجازی — بنڤیسیه لدفترا جهازی
دافخر بکم لپیش زافی — شرمنده نبم دوقت وگافی
هرچند کومن قوی دریژکر — پربیژیه وی چرا بیژکر
کوری ته مقصدا مه دوره — دور بت ژته مرقدا مه کوره
لوهنده قدر دبیم به دقت — دابته دلی ته‌رحم ورقت
درحقّ منو مبی نکی عار — گافا دمرت مبی بریندار
ازدی بجنازهٔ ورابم — حتاڤکه مقبران تبابم
وقتی دمرم بدی‌تو دستور — دامن بکرن دگلی وی‌مستور
من ژالی وی دربدر نگیری — بی پرده دگل اوی ڤشیری

زینی کو کرن وصیّت آخر — غائیب گریا ژدرد حاضر
میر کو توهره ممی به‌بینه — گردی مری بت اوی ڤژینه
باور تو بکه بصدق وایمان — بومه لته ومی پشیمان
گرهون بمرن وگر کو رابن — نابت تو وم ژهڤ جدابن

پشیمانیا میر زین‌الدینه لمحبتا مم وزینان مرحمتا ویه لحالی نازینان مرنا ممیه به آخفتنا برینان

زینی کو بهیستن اف تکلّم — اف مهر ووفا واف ترحّم
رابو خلی ژپای تافرق — بو بحرحسن دگوهران غرق
دایین وستی وصد پرستار — خورشید ومه ونجوم سیّار
باجمله بدرکتن ژبر جان — دردانه بدرکتن ژدر جان
صد جاریه وستی ودایین — هلگرتن اوی برسم وآیین
زانی‌کو نبو مراد حاصل — بی خلوت خاص شیخ کامل
اوزهره مثال زرّه رقّاص — بو محرم راز خلوتا خاص
گاڤا کو گهانه خلوه خانی — درگه ڤکرن لحبس خانی
اوپیکڤه بمشعل وفنرچون — دایین وستی هنك دبرچون
دیتن کو دساحلی صدف وار — اوغرقهٔ بحر عشق خونخوار
دردانهٔ بی بهای جانی — دردایه ژدست خوه رایگانی
فانوس قفس وممای بی‌تاب — گلزار بدن وممای بی آب

۸

وان پرس کرن ژخلق بندی حالوی فقیر و مستمندی
خلقی کو دگل ممی گرفتار گوتن کومه‌دی ژسطح دیوار
برقك بعجب ممی بسرکت شوقك ژسری ممی بدرکت
یك شبهت روژیك هئیف بو یك‌شبهت زیر ویك‌ژزیف بو
اوشمس وقمرکو متصل بون درحال بیکشه مضمحل بون
گاڤا وکو پیکشه مقتبس بون اوهردو لضؤ منعکس بون
اورنك گریان منیر وروشن زندان لمه کرنه صحن گلشن
مم ژی بقی رنکی بی‌خبر بو خونا دل وی بدرڤه دربو
ای دیدهٔ دل نبوی مفتوح انکار نکی تجلّیا روح
دا فکر نکی گو اڤ حلوله یان نسخه خروجه یادخوله
داظن نه‌بری کو اڤ مثاله یاقول ضعیفه یابطاله
خونا تودبینی اڤ مقامه شیئك ژشهوده ناته‌مامه
همصحبتیا ممی مکرّم آ گاه کرن هڤال وهمدم
وی مرشدی قنج‌لوان‌نظر کر قلب‌وی دقلب وان اژکر
همخلوتیا ممی گرفتار بوپرده گشای یار و اغیار
دایین وستی کوچون بسردا هندی کو اوان دگل‌خبردا
گوتن کو مموتورابه‌زین‌هات روحاته‌یه بی‌گمان یقین هات
اوتشنه لبی زلال دیدار شاداب نبو بناڤ دلدار
هندی کوره‌یا دلی کشاندن هندی کو گلاڤ لی‌رشاندن
وان‌سه نکرن دجسمی جانك الّا ژسری دچو دخانك
وی مرده چراغ ناگهانی دوکل ژسری دچویه بانی
زین هات وژپیشڤه بوحواله بدری کو ڤدا ژبرخوه هاله
برقع کو ڤدا ژبر جمالی خوشید نه‌ما دگل هلالی

زیخ وهه گوته وی بدیهی ... «قم یاجسداً نفخت فیه»
شوقا خبری دڤی شپالی ... بربویه سری دوی شمالی
وی‌دوی‌قبس ژشوق راگرت ... قندیل قفس قبس کوداگرت
او خلوتی د اعتکافی ... رابوڤه بنیّتا طوافی
اوّل اوی کر بصدق در دم ... تجدید وضو به‌آب زم زم
وسطا لصلاء ومقامی ... وی‌جبهه گهانده استلامی
طوفك دوکرن لدور بیتی ... پروانهٔ پرگهانده زیتی
گاڤا وه‌کو پرلوی دصوتن ... وان چند کلام پیکڤه گوتن
پروانهٔ گو توخوش دلیلی ... شمع وهه گو توخوش‌خلیلی
پروانهٔ گو تو رهنمایی ... شمع وهه گو توجان فزایی
پروانهٔ گو تودل فروزی ... شمعی وهه‌گوتوسینه سوزی
پروانهٔ گو تو چاره سازی ... شمع وهه گو تو دل نوازی
پروانهٔ گو تو پادشاهی ... شمع وهه گو تو قبله گاهی
پروانهٔ گو تو حور ذاتی ... شمع وهه گو تو نور ذاتی
وان تشنه ابی دبی تکلّف ... وان سوختهٔ دبی تصرف
اڤرنك دکرن بیکڤه صحبت ... لیك عرض دکرن کمال الفت
دایین وستی واَو پرستار ... اوبندی وحبسی وگرفتار
سرگرم بوین بگفت وگویی ... سرمست بوین ژبهن وبویی
وان گوته‌می کوای جگرخون ... ام هاتنه دانه‌بی تو مجنون
زین بوسبی جنونیاته ... میربو سبی زبونیاته
میربو بترا خدان ترحّم ... زین هات ودگل ته‌کر تکلّم
گرتشنهٔ اڤهه آب حیوان ... ورخستهٔ هاته سرته لقمان
مجنونیِ خوهاته باته لیلا ... گر وامق ها ژبوته عذرا

گو بلبلی گل ژبوته حاضر نیلوفری مهر بویه ناظر
پروانهٔ شمع وی آیسا ورمردهٔ هاته سرته عیسا
دیوانه مبه بقی هوایی بیگانه مبه توآشنایی
حورا کوته‌جان ودل ددسبو زینا کوته دائما هوس بو
چاوا ته دقی وَه هاته باته دنیایه فنایه هات‌وباته
ارزان مفروشه عمری ضایع بیهوده مبه لجان بایع
جاما اجلی حتا بنوشی نابینی ژبو خوه جان فروشی
دیسان خوه بعقلی آشنا که زنجیر جنونی رها که
لورا قکرن مه قید وزنجیر رابی بمه‌را بچینه پیش میر
صاحب کرمه خدان عطایه ظلّا وی سها پری همایه
قیکدانه ژبوته یار واحباب حاضر کرنه بساط واسباب
ثابت قدمه لدعوتاته رو دایه تبخت ودولتاته
درحال دَما بچی مقابل دی‌بوته بکت مرادِ حاصل
چاواته ژوی مراده دلخواز اورنگه‌ته‌دی بکت سرافراز
وقتی کو ممی بهیستن اف پند اقرنگهه گو اوی هنرمند
از ناچمه حضرتا چو میران ازنابمه بندهٔ اسیران
اف میر ووزیریا مجازی اف شعبده و خیال بازی
بالجمله بطال وبی بقانه بی عاقبتن همی فنانه
میری کو مرن هبت نه‌میره معزولی هبت اوی اسیره
ام چونه حضور میر میران وی حاکم حاکم وفقیران
شاهنشه میر وپادشاهان بخشندهٔ تهمتا گناهان
ای چیکری نینکا جمالی تیرا خوه نما بزلف و خالی
فانوس بدن کری مطلّا تیدا ژمرا کری تجلّا

او میر حکیمه ذوالجـلاله — بی عزل وتغیر وزواله
تزویج کرن دعالما غیب — تأبید کرن بامر « لاریب »
با کورهٔ باغ عز ونازین — صد شکر کو بکر وسرفرازین
حاشا کو دقی سرای فانی — بی جنّت عدن جاودانی
حیوان صفت ام بکین زنای — بیهوده دمسـکنی فنایی
تردامن وسرنگون ومردود — شرمنده بچینه پیش معبود
معبود ژبومه حور وغلمان — تزیین کرنه دباغ رضوان
او منتظرن لرحلتـا مه — فخری دکن او بدعوتا مه
لی جنّت عاشـقان جدایه — میعاد لقـای کبریایه
عالی تره او ژباغ رضوان — تا گنجنه وی چوحوروغلمان
هیـقی دکن ام اوی ژمعبود — نینن مه بغیر وی چومقصود
گاقا اوی کر تمنّی آخر — درگاه قبو لبروی حاضر
طیری کو قفس لبر قبوبی — او رنك فری وکی نبوبی
دستی خوه ژقید گل کشاندن — چنکی ددلی خوه را وشاندن
شهباز ژقید مرکزا فرش — پرواز کر وگهشته ذی‌العرش

تعزیه وماتم ومرثیه وشیوانا ممی شهیده مرنا بکری شق بدست تاجدینی سعیده

او ماتمیٔ کو باخبر بو — اڤرنکه ژبو مه نوحه کر بو
گوجان کو ژحبس تن جدابو — فریاد وفغان ژشهری رابو
بوولوله وفغان وزاری — بوزلزله وبزین هواری
بوهتان ژمزن حتا بچوکان — نسوان وکیج وبنات و بوکان
اعیان واکابر وا عالی — میرزا وروال ولاأبانی
یك‌فرد نه‌مادشهری دلخوش — باجمله دسر خوش ومشوش
فکرا دبزین بسر ممی ڤه — وان درد برن بسر غمی ڤه
تاجدین وبکر به‌اتفاقی — بون هردو لعردکی ملاقی
کوای سببی فساد عالم — شیطان صفتی لشکل آدم
ای باعث فتنه وفسادان — وی مانع مقصد ومرادان
ای پرده دری ممی وزینی — وی داغ کشی لسر برینی
ابلیس خبیث پر ندامت — بس نینه لمن ته کر قیامت
درحق ممی سقط خبردا — حتا کو لمن ته مم بدردا
اڤچنده منافق ونیاری — هیژا توبچاف من دیاری
مم دی بمرت تودی بمینی — هیژخوش‌بگری لروی‌زمینی
حاضروی بکردعردی‌را کر — جسمی ببلا ژجان جدا کر
گاڤا کو گهشته سر برای — نورك وی ندی دوی‌چرای
تاجدین‌ژسری‌خوه‌تاج وتومار — هاڤیته سر لشی ممی ژار
دپن بو ژتحسرا براپی — هرچی کوددی وی اژدهاپی

فی‌الحال دکر کووی فنا کت تشبیه بکر دعردی راکت
قط کس نه‌دشی بیت مقابل بی‌شبهه بوی دبویه قاتل
ناچار خبر برن ژبو میر میرهات ولی‌وی بست‌زنجیر
گاقا کو جنازه وان هلانین شاهد کو ژمشهدی درانین
مشهود بوین لوان علامت رابو لخلائقان قیامت
دیوی کو قبستی وان بتدبیر بزداندی لبرخوه قید وزنجیر
زنجیر وکمنداوی شکینان در وازه وپرده‌وی هلینان
اژدر ژمغارهٔ کو بر بو درحال بزی دنعش وربو
تابوت لسرسری ـ غوه دانی افغان دگهانده آسمانی
هندی کو دشهری آدمی بون تیکدا دلباس ماتمی بون
هندی کوهبون‌دشهری‌مشهور خاتون ومخدرات ومستور
کیسو ڤکری بطای ترپوش سرتا بقدم همی سیه پوش
بی معجر وبرقع وسر انداز رش کرتی ژبو می بدلخواز
نیّاحه ومهربان ودایین گوینده بناله شبه گویین
وان مرثیه دستران به آهنك زین رابویه پی بقامتا شنك .
ناهید صفت لدنك سازی رقاص دچویه بر جنازی
دام ودد وآدمی وموران دار وبر وجامد وطیوران
باجمله ژبو می دنا لین هریك بمقامکی دکالین
طلپی(۱) رش وان‌سیاه پوشان رهشبهت عورکی خروشان
او چند ژعارضی دگلگون ڤکرا دورین سرشك‌پرخون
گویا کو دفصل نوبهاری باران لگلشنان دباری
اڤ ماتم واڤ سیاه پوشی اڤ چارشف وازار وپوشی
بوهتان‌وی زمانی‌کرنه عادت بو رسم قدیم تاقیامت

(۱) کومك انسانرا طاپ دبیژن

التماس واستدعایا زینیه ژبو بکری مفسدرا عذر خواهیاوی یه ژبو اوی ملحدرا

وقتی وه کو چونه سرمزاران — وان دی مریك دنیف دوداران
هاقیتنه عردی شبه مردار — بی نوحه گروخدان وغمخوار
پرسین عجب اف چه بی نوایه — گوتن بکری خدان جزایه
تاجدین ژروی دنی فنا کر — عالم بفنا ییاوی شاکر
راوی وهه گوته من روایت — زینی کو بهیست اف حکایت
اقرنگهه گوته میر وتاجدین — ای شاه ووزیری عزّ وتمکین
از هیقی دکم نکن عنادی — درحقّ قی منبع فسادی
لورا کو خدان انس وجانان — وی خالق ارض و آسمانان
روژا اوی حبّ دا حبیبان — هنکی اوی بغض دا رقیبان
موجود کرن دما ژمعدوم — ام پیکهه دلازمین و ملزوم
ام صور کلن اوژبومه خاره — ام گنجن واوژبومه ماره
گل حفظ دبن بنوك خاران — گنجینه خدان دبن بماران
ژاول قه اگرچه وی جفا کر — آخر بمرا اوی وفا کر
ظاهر وی اگر مخالفت کر — باطن بمرا موافقت کر
گر اونبوا دنیف مه حائل — عشقامه دبو بطال وزائل
وی کرچه ژبوخوه راخراب کر — درحقّ مه وی قوی صواب کر
اوبو سببی حقیقتامه — داخل گریا طریقتا مه
اوژی دریّا مدا شهیده — تحقیق بکن کو اوسعیده
زنهار ژمشهدا کو مم تی — البتّه ژمرقدا کو امتی

محروم مکن بکر امانت — ام بونه بوی صبی صیانت
گافا کودچینه نیف صعیدی — کلبی مه بتن لبر وصیدی
انصاف ژبو خدان انصاف — آینه دبیتن اف قدر صاف
قط ممکنه آب وآبکینه — اقرنکه نکت قبول کینه
حاشا کو بغیر پختهٔ عشق — گلّا کو سوای سختهٔ عشق
اقچنده لصاحبی جفایی — اقرنگه کسك بکت وفایی
اف طائفه مرحمت سرشتن — لو لائق نعمتا بهشتن

تجهیز وتکفین وتدفینا می محروم غمگینه همنفس وهمقفس بونا بفوتا زینا نازنین وغم رفینه

القصّه شهید عشق جلّاد — مقتول ستم قتیل بیداد
او کشتهٔ جرم بیگناهی — تشبیه برات پادشاهی
منشور کرن بنور پاکی — مستور دنیف قبور خاکی
اودر بخزینهٔ سپارن — او مار لبر پیان قشارن
داینانده برسری علامت — یعنی افه سروری قیامت
سرخیل قبیل پاك بازان — سردار جمیع سر فرازان
زین هات وبقامتا صنوبر — بوسرو لسر وی سایه گستر
بی پرده مثال نه‌ی دنالی — هیستر دورین علی‌التوالی
عینی ته‌دگو دفصل نیسان — درپا رژیا ژعور دیسان

باران کو لتربهٔ دباری
هردانه دبونه دهزاری

هردم کو دکر ژدرد دل آه
وان ماتمیان نعوذ بالله

قیرا بنوا دکرتن آهنك
هرنه فلکان بسر دکت‌دنك

جندی وسپاهی و امیران
درویش ورعیّه وفقیران

دلدار وشپال ونازنینان
حوری وپری وغم‌رقینان

فکراد کرن هوار هرکس
افغان دگهانه چرخ اطلس

زنی کو نه‌ما قوام وقوّت
نالی بریان وکت ژقدرت

رونشت لبر سری ممی ژار
م کر بتکلّمی خبردار

کای مالك ملك جسم وجانی
از باغچه وتو باغبانی

باغی ته گهاندی بی خدانه
بی روی ته اوژبو چرانه

اف‌خال وخط وعذارگلزار
اف‌حسن وجمال‌وباغ رخسار

بادام سیاه وچشم شهلا
نار وبه وسیب شاخ بالا

خوش رنك وبلذت وبطامن
بی شبهه لغیر ته حرامن

نخلا بدنا خوه را وشینم
فی میوهٔ جلهدا وشینم

فان سنبل ولالهٔ دغرّا
ریحان وبنفشهٔ مطرّا

یعنی‌کو عذار وزلف وخالان
یاقنج اوه ازبدم بتالان

مانند گلان لباس کرکم
آخو خولیی بسر خوه ورکم

زلفان همی طابطا بکیشم
حقی منه جابجا به ایشم

اف باغ وبهار وبرك واثمار
انوار وشکوفه جمع ازهار

نذرا نظراته بون بجارك
وقفا بصراته بون مبارك

تالان بکم از اوان تمامی
دابهره نخون ژوان چوعامی

لیکن خوه بخوه دکم تصوّر
بلکی تولمن بی تغیّر

اف جزعه نبت لباته مقبول
طرسم کوتومن بکیری‌مسؤل

ترکیب وجود جسم وجانن ملکی دتنه نه‌بی خدانن
نقصان به‌بتن ژحسن مویك بلکی کو بکی لمن توسویك
گاڤا کو لمن بکی عتـابی زانم کو نشیم بدم جوابی
نزیکه بیم وکی ته مدهوش هاوقته دگل ته‌بم هم‌آغوش
لائق اوه طی بکم بساطی پاکیزه‌بم ژاختـلاطی
یاقنج اوه هر بقی جمالی آزرده نکم قه‌زلف وخالی
تسـلیم بکم اماتی حق تفویض ته‌بم بخمل ورونق
اقرنگه ادا کرن حقائق بزداند ژعالمی علائق
همبیز (۱) دمرقدی ورانی بیزاری نه‌ما بدن ژجانی
دستی خوه‌بدل ژجانی ششتن گویا کو شمال بوڤـکشتن
روحا خوه‌شهانده پیش باری جسم خوه‌سپاره‌وی مزاری
وان ماتمی ددل بریندار تکرار ژنوڤه کرنه هاوار
افغـان ژجان حاضرینان فریاد نهاد ناظرینان
سی‌روژ وشڤان ژفرش غبرا پیوسته دچونه عرش اعلا
حتی وه‌کوزین بر سم و آیین تجهیز کرن وکی دزانین
لحدا کو ممی ملك نظرتی یعنی صدفا کو او گهرتی
اوچند لسر گرین بزاری باران سرشك لی‌دباری
اوچند لسر بوین گهربار سرلی ڤـکرن ژنوڤه تکرار
او هردو گهر ددرجکی‌دا او شمس وقمر دبرجکی دا
بی واسطه وان کرن مقارن بی فاصله اوبهڤ سـپارن
حاصل ڤـکرن‌ژنوڤه صندوق میرگوته ممی ژبوته معشوق
سی جار ژقالبی صدا هات آواز بلفظ مرحبا هات

(۱) همبیز = آغوش

همیان کو بهیست سر تحقیق — باالجمله کرن بعشق تصدیق
تحسین وصد آفرین ژوان‌را — قط میل دنی نبو ژوانرا
آلوده نبون بخاك وخاشاك — اڤ بواثرا محبتا پاك
پاکیزه وپاکباز او چون — دوشیزه وسرفراز او چون
لب تشنه وبرژهف نخواری — حسرت زده چونه پیش‌باری
خوش عیش کرن بعشق والله — خوش پیکفه مرن تبارك‌الله
هرچی بجوانی شبه زنی — تبدیل بکت بعشق ژنی
یامثل ممی بعشق سردهت — عیش وخوشي لری بدردت
البتّه مرادی دی هلینت — هرچی کو اراده دی به‌بینت
یارب بکلال عشق صادق — یارب به کمال صدق عاشق
یارب بشرینیا جمالی — یارّب به اڤینیا جلالی
یارّب بدرد هجر جان گاه — یارّب بذوق وصل دلخواه
یارّب بحلاوتا حبیبان — یارّب بعداوتا رقیبان
یارّب بنیاز نازنینان — یارّب بنیاز غم گزینان
یارّب به آڤ چاڤ بلبل — یارّب بخناڤ ناڤ صورگل
یارّب به اشك آل مجنون — بارّب بروی لیل گلگون
یارّب بممی ووی اڤینی — یارّب بحسرا لزنی
وقتی کو جدا دکی ژجانی — بی بهره نکی ژعشق خانی
یعنی ژولایتا محمّد — محروم نکی تویارّب احمد
چاوا ژنبوّتی بقاله — مطلب ژولایتی وی حاله
دائم اوی گفتگو ولایه — لیکن اوی جست وجو بلایه
قولی دوی سرسری گذافن — فعلی دوی جملة خلافن
ظاهر ژورا سلیسه گفتار — باطن بورا خبیثه کردار
مانند ممي اوی مرنجان — تشبیه بکر بخشه قنجان

تسویل تفاوت واختلاف خلقته تمثیل تقاضای سرشت طینت و فطرته

حکمت اوه اوژدار دنیا — چون سیرگرن سرای عقبا
وان ترك نه داجبلتا خوه — هریك خلقین لخلقتا خوه
یعنی کو لسر ممی وزنی — شین بو ژزر اعتا اقینی
رسکین دوعدد نهال سرکش — رابون بهواقه هردوسرخوش
یك سر وسهی ویك صنوبر — سرسبز ولطیف وسایه گستر
وان دست دگردنی دیکرا — قدا خوه دریژ کرن بیکرا
شین بو ژاوی بری ژخیری — دارك لقیافتا کنیری
اودار ژراحتی بری بو — مانند خدانی به استری بو
رابو خوگهانده هردو داران — بومانع وصل هردو یاران
راحت وی نئی بکت مدارا — خصمانهٔ کر وی آشکاران
دیسان خوه گهانده وان حبیبان — اول بجیا وکی رقیبان
حاصل لفروع اگر اصولان — اولی فتلی وکی فضولان
خاقی کو به اصل بدسرشتن — او اصل ژوان قهتیته ششتن
چل سالی توحنظلی بچینی — صد آف بدی بهنکهٔینی
پرورده بکی به آفتابی — هردم برشینی لی گلابی
هرروژ رهاوی لی بکرکی — وی فاصلهٔ تژی شکرکی
خدمت بکری توهند وانه — اوبوته دبیته هندوانه؟
دافکر نکی دماکو بردت — او غیر ژطحایی ثمردت

مثال سرانجام بنی‌آدم و ما آل نه بحسب ظاهر صورت حاله بلکی متعلق باطن معنی و موقوف مشیت ذوالجلاله

آگاه ژحال دور ایّام — اقرنگهه گوته من سرانجام
گو پیرکی مهر دار عاشق — قولی وی‌ژرنك صبح صادق
وقتی وه کو اودبو مراقب — روحاوی دبو لجسمی غالب
اسرار دبون لوی دیاری — نیچر دکر لعرش باری
غائب کو دبو ژعالما گل — غالب کو دبو لعالما دل
قلبی‌وی ژسّر لوح محفوظ — هر لحظه دبو بکشف محظوظ
ظاهر کودبون ژوی کراماث — آگه دکرن خدان مقامات
وی‌پیری بخون اکر به‌الهام — اقرنگهه کر حقیقت إاعلام
گو چومه دیار باغ رضوان — مندی دوهزاروحوروغلمان
بالجمله دقصرکی عملدار — اوقصر بتون ژدّر شهوار
یك شبه بکر بتاج وبن پر — وسطای لبردری مقرر
چوگا نکی حیزران ددس بو — اما مه نزانی اوچه کس بو
من گوتەوی‌ای‌خدان مراتب — آیا تو خدانی یانه حاجب
گو شیخ تو مانزانی کیمه — از او بکری کو قاپو جیمه
از مشترکی ممی وزینم — لو لیرهه آستان نشینم
اث‌قصره‌کوحشت طبق‌عیان — یك یامنه حفت طبق دوان
از لیره امین ودست بدارم — لیکن دقی ملکی حصّه دارم
هرچند بشکل پاسپانم — امّا بمکان شریك وانم
من گوتەوی ای‌نکو سرانجام — واضح بکه حالی بومن اعلام

هرچند کرما کریمی عامه — باری بچه داته اف مقامه
گوشیخ توهیژ نبوی عارف — امّا ددنی توبوی واقف
ازگر بخبر رقیب وان بوم — لیکن بنظر حبیب وان بوم
من او ژدنی بپاشفه کیشان — معتاد کرن بدرد وایشان
خوشی ددنی لوان بدر دان — منقاد کرن بداغ ودردان
اوچند مه دانه وان سیاست — حتا وه کو بون‌خدان ریاست
لورا مه لضر وان خبردا — حتا کو سری خوه تی‌بدردا
اف‌هردوجهان بهف هوینه — اف ضره لضّر هف قوینه
حتاوه کو برندی تویکی — نابنی چو لذّتی ژیکی
اوضّره بوان مه دایه بردان — کیشانه به آسمان ژعردان
من دائیه وان بتون‌بحشتك — وان دائیه من ژباغی خشتك
شیخ‌مای لگوهتنا وی گهدیر — گوای شقی‌ته عاقبت خیر
تاجدین کوتوکشتی بی‌جنایت — باری بوراچه کر عنایت
کو عفو کر او جناب باری — بوجنتی ونچویه ناری
خـلاق، خرابی وخبیثی — بخشینه وی جنّتی نقیسی
عالم کو بدست خرابیا من — عاجز کری بو فسـادیا من
کشتم وی ژبو نظام عالم — بوراحتیا عوام عالم
ظاهر وی اگرچه کرقباحت — باطن بوه راحت او قباحت
شولن هنه ظاهراً خراین — فعلن هنه صورتاً صوابن
یك عدله لصورتی جفایی — یك قهره دکسـوتی وفایی
بی‌پرده کش رموز حکمت — بی‌سرنه‌کر اوکنوز قسمت
توزیع نکر لعام ناسـان — مخصوص وی‌دا ندیم وناسان
اوسروی نه‌کر ژبومه معلوم — هن محرمن وهنك دمحروم

صدشکرازی خراب وتاجدین — محضا بتعلقا م وزین
محروم نبون به پرگناهی — بون مظهر رحمتا الهی
ای دوست بدل به یار قنجان — یاقنج ببه نیار قنجان
او قنجن وقنجي دزانن — او غیر ژقنجي نزانن (۱)
هندی کو بوان بکی جفایی — اودی بگرن بدل وفایی
زنهار مبه محب خرابان — نه‌دوست نه دژمن کلابان
گردوست بی دي بکن ته‌مردار — ودر ژمنی دی بکن بریندار
اڤ همته خاص عاشقانه — اڤ مرتبه راه صادقانه
خاقی کو وکی بکر شقینه — فعلی دوی جمله ناحقینه
یان شبهت تاجدین دجبّار — قتّال ودل آور وجگردار
معفو بکتن کرامتا وان — مغفور بین ژهمتا وان
تقویّت وان ببت مددکار — تبعیّت وان بکت سزاوار
اڤ رمزه حقیقتا لطیفه — اذعان بکه نکتهٔ ظریفه
اذعان بکه مسئلی مدرّس — تخمین مساحتی مهندس
دژمن کو ژعشق بهره‌وربن — بس دوست نه‌دی دمعتبربن
اڤرنکه تعلّقا رقیبان — بس چنده تفوّقا حبیبان
خاسما کو محبّ به‌بیته محبوب — اوطالب حق به بیته مطلوب
حقا کو تی وی حق دزانت — قط غیروی کس بحق‌نزانت

(۱) لورا کوخوابی نزانن (نسخه)

اثبات خواص وکمال جوهر عشقه کو کیمیای اکبر وکوکرد احمره ژبوخدانی لورا بهیمی ودرندی وشیطانی دکته ملك دنفسا انسانی

ای مستمع مثال وتسویل — وی مجتهد قیاس وتاویل
خانی کو ژجام عشق دین بو — او شوره شراب پی شرین بو
او چند فخواز اوی نهشیار — آگاهی نه ما اوی ژگفتار
مستانیه او بکیف مأمور — دیوانیه او بعرف معذور
مخموره وبادهنوش وسرخوش — لوباده فروشه ومشتوش
هرچی کو دبیژتن هوایه — گرگه بدنی نوای نایه
اونی نه حلال ونه حرامه — بی پردهیه لی نه بی مقامه
کردی عربی دری وتازی — ترکیب کرن بهزل وبازی
هندك ژفسانهٔ دبوهتان — هندك دبهانه هین دبهتان
بوهتی ومهمدی وسلیقی — هن لعل وهنك ژزیر وزیقی
خر مهره وموركِ ومراری — هندك دشفاف وهن دطاری
ترصیع کرن وکی بجوکان — اینانه بقیصری وسوکان
هن قصّه وهن ژوان مثالن — هندك دحرام وهن حلالن
هرقصّه ژحصّه بهره مندن — هرامثله گر بزانی پندن
لیکن وی غرض ژگفت وگویی — مقصود ژهنده جست وجویی
ظاهر کرنا جمالی عشقه — ثابت کرنا کمال عشقه
عشق آینهٔ خدا نمایه — خورشید صفت خدان ضیایه

غافل مبه عشق فی‌الحقیقه ای راه‌رو اقرب الطریقه
خوش جوهره جنس کیمیایه قدری‌وی بزان گران بهایه
طبی وکو صفر وبی جلانه قابی وکو قلب ویا قلانه
اف جوهره وان‌دکت مطلّا اف صیقله وان دکت مجلّا
هرچی کوکسك بکت اراده یاعشق مریده یامراده
آیینهٔ عکس بی‌مثاله گنجینهٔ سرّ بی زواله
کس نینه ژعشق بی اثر بت ممکن کو ژذوق بی‌خبر بت
هرکس بقیاس همتّا خوه دی صرف بکت ارادتا خوه
لی اکثر عامیان نزانن نفساخوه ژبوخوه‌را نزانن
نابالغ وابله وسفیهن یا زاهدو صوفی و فقیهن
او جاهل وامّی وسفیلن بی مرشد ورهبر و دلیلن
ناچار دبن لعشق بائیع نقدخوه ددن بحسن ضائیع
هن صرف دکن بعیش دنیا هن پی دکرن سرای عقبا
اف‌هردو جلب دبن زیان‌کار محروم دبن ژزوق دیدار

بیان مراتب ومدارج سلوك و وصول الی‌الله ومراسم فنای فی‌الله وبقای بالله

ساقی وره بیژه من چه لونه — اف کونه خیاله یانه خونه
تعبیر مکه کو او بطاله — تصویر مکه کو او خیاله
آغاز اگرچه رنك حیاته — انجام حیات وی ممانه
یعنی کو وجوده بی وجوده — خوش‌خلقته حیف بی‌خلوده
افلاك وعناصر وموالید — اخلاط و طبائع و مقالید
ویگرا دبدیع الاشترا کن — تیکدا دسریع الانفکا کن
سررشتهٔ کوهرا بقـانه — سرمایهٔ علّتا فنـانه
هندك دثقیل وهن خفیفن — هندك دخفی وهن لطیفن
هرچند ژبو مه اصل وبیخن — هرچار ژبو مه آخ شیخن
آ گر ثمرت هوا هوایه — آف ارچکیا هبا هبایه
افلاك مثال آسـیا بن — همواره بچرخ و انقلابن
دخلی لوی آشی آدمینه — مطمورهٔ ارضی آردلینه
اودانه بنوبت وتوالی — دائم درژن ژدف جُوالی
هرچی رژیا دبت مجزّا — ژیکرا دبت ودبن مهرا
تخمیر دکن ژنوقه تکرار — او قالب قلبه قابل النّار
او چند دکیشن او سیاست — راضینه بمرتبا نجاست
فی‌الجمله نه مردهٔ ونه احیا — برموجب لایموت ویحیـا
الّا کو نفیس وپاك طینت — یعنی کو نفوس نیك سیرت
دهقان بخصوصیت هلینت — وی دانهٔ خاصتاً بچینت

حتا نرزت هلاك نابت نارسکت و قنج پاك نابت
وقتی رسیا وبویه خوشه وی‌دی بقطن ژبوی توشه
آشی دف وچقچقتا زبانان آفا دهن وبری ددانا
اوچند اوی دق ددن دهیرن اوچند دشهر تن دگیرن
اوچند دقطن‌وی اف‌عملدار حتی وه‌کو هوربیت وکی آر
حاصل کو ژپاش وان جفایان دی بیته تصّرفا قوایان
گه جازبه باطنی فکیشت که ماسکه بکفشت به ایشت
دم‌هاضمه‌بیت اوی‌بکت هضم دم دافعه‌بیت اوی بکت کظم
تنّورمعده وی به پیژت هرچی‌کو خرابه ژی بریژت
تصعید بکن هچی لطیفه تنزیل بکن هچی کثیفه
پاشی ژوی الطفی جدا کن تمیز بکن ژهف بلا کن
طبّاخ حرراتا غریزی صباغ وممّیزی تمیزی
توزیع بکت لجسم واعضان معمور بین جهات وارکان
دیزا جگر ودلی زجاجی تقطیر بکن میا مزاجی
حاصل عرقا میاحیاتی تقطیر کوبو وکی نباتی
هیژا ژظهور قان شؤنان بوقابل عالما بطونان
گه‌غوط دخوت دبحر مآئی رنکین دبتن دملك دمآئی
دم عقد دبت ژبوی ترکیب تصویر دبت بنظم وترتیب
ترکیب کوبو مثال مرجان یوعکس پذیر پرتوا جان
اوجان چیه مهجیا نباتی اومهجیه منشآ حیاتی
هندی وکو سا کهی بطونه خاموشه وخوارنا وی خونه
وقتی کو ژمزرعی خفایی او سبزهٔ تربکت نمایی
وی سبزهٔ دمبدم بخونی دی آف بدن ژپاش بونی

باران نه ژفیض بت مددکار | اودانه دبیته نخل بی بار
سرسبزه دبت ژبرك باران | گر لی بورت ژفیض باران
او سبزه کو بونهال سرکش | سرخوش گریا ژمیوهٔ خوش
او میوه دما گها کمالی | بو مظهری پرتوا جمالی
گر لائق عزّتا امیره | وز درخور حضرتا قدیره
وی هلدگرن ژبو دیاری | بی واسطه وی دبن دیاری
فی‌الحال کوچو دبیته محبوب | ناقی وی لوی دبیته مجزوب
اف نخلته وافرالفروعن | لی زیده دنادر الوقوعن
ورمای وسان لبر هوایی | اودی چته معصرا جفایی
لازم اوه پرورش به‌بینت | تربیّت درخورش هلینت
گه پخته به آفتاب شرعی | گه سخته بما هتاب ورعی
گاقا پژیا گها کمالی | وقتا رژیا ژسر نهالی
حتی نکشفت ژاوج عزّت | حتی نکهیته خاك ذلّت
او نابته سالکی طریقی | وی نابنه معصرا حقیقی
اف رنگهه‌دست بدست بریقه | او مرتبه مرتبه بویقه
اومیوه بخوت کمال خربت | اولقمهٔ خوش به بیته شربت
اوشربت اگر شرینه خامه | ورطحله وطرشه ناتمامه
حتا نه‌بدست پیر میخور | او هلکاتن دخمّ اکبر
گاقا کو دویقه کل بسرکت | وقتی ژخمی مزن بدرکت
یعنی کو ژکثرتا صفاتان | اوطی بکتن تجلیّاتان
القصّه ژگرمیا جمالی | حاصل کو بشوکتا جلالی
جوهر کو تمام مضمحل بت | تشبیه عرض کو منفعل بت
گرمیّت وان تجلیّاتان | وان محرق ووان مقویاتان

تنزیل بکن ژوی غباری تصعید بکن ژوی بخاری
خالص کوبت ژپاش تصعید هیژا دچته مقام تجرید
جوهر ژعرض کوبو مجرّد داتینته بوتهٔ مجدّد
اوبوته اگرچه تنگنایه صحرای فنای دلکشایه
هم ونك صراحی وپیاله هندی وکو صوره یانه آله
هیژا نبویه رحیق مختوم هیژا نجویه مقام معلوم
هندیژخوه‌وی‌هبت‌وجودك نینن ژخدی اوی نمودك
بی مشربهٔ وفای شاهی او ناچته مشربا آلهی
فانی نبتن فنای مطلق نابینتن او بقای بالحق
فانیتی ژبو ورا بقایه باقیتی ژبو ورا لقایه
امّا نه‌به اتصال والحاق بلکی نه‌به انفصال واطلاق
اژرنگه دکت مراد حاصل آنجا دبته مرید واصل
یارب چه‌دبت ژبرمه کوران جارك توقدی حجاب وتوران
بیننده بکی امی دعاجز بی پرده وبی حجاب وحاجز
دریای یقین بکت تموج ام ژی بکرین دمك تفرّج
اف ظنّ وگمان وعلم وتقلید تبدیل بین بعین توحید
اسباب ووسیله قط نمینن جارك ته مسببی به بینن
ایمان مه هیه بذات واجب امکانیتا مه بویه حاجب
دیسان‌ژمه هرتومه خلاص‌که یارّب‌مه‌ژبوخوه‌راخوه‌ناسکه
اف سیر وسلوك‌وطی منزل مخصوصه ژبو مرید مقبل
کنکی ژمراد بت میّسر خالق ژازل نکت مقدّر
لورا کو خرابی وقبولی نینن بفضائل وفضولی
عابد بریایکی هلا کن عاصی بدعایکی دپا کن

عالم کو وکی خیال ظلّه — صانع بخوه هادی ومظلّه
اوتینته منظرا خیالی — او تخته پردیا ضلالی
لی دایه مه جزء اختیاری — نفسامه بلیب وحیلهکاری
اوژی بریه ژدست مهناچار — امانه ولطف حق مدد کار
بس قنج ژبومه عامیازا — هراف بسه بومه عاصیازا
ژاولقه خدی بحق بناسین — هرچند قصور وکیم وکاسین
پاشی بدلی خوه ژیبطر سین — دینی خوه ژعالمان به پرسین
چاوا کو دبیژن ام وسابین — حتا کو ژرودنی وفابین
پالا خوه بدینه لطف باری — بلکی مه به بخشتن ژناری

خاتمیا کتاب ونامهٔ دصورتی خطابا دگل خامهٔ هرچند غرض ختم کلامه لکن لتکاسی ایهامه

ای راکب واقعی پیاده — وی عاشق صفحهٔ دساده
ای شاعر صاغر ونکون‌سر — وی ساحر ساخروفسونکر
ای هائم وادیا ضلالی — وی غاوی دعویا کمالی
ای خامهٔ سرتراش بدرنك — بس نامهٔ خوش‌قماش‌خوش‌رنك
رورشکه بناف خطّ وخالان — بدنام بکه بهبی ودالان (١)
هندی وکو خط غبار وهوره — او خط ژلطافتی نهدوره
کاغا کو ژرنگ مشق پربو — یاشبهت نسخ وثلث کربو

(١) « ب » و « د »

او ناسخ نسخیا جماله — بی رونق وروهنی وکماله
لازم اوه دلبری دساده — خط لی نبتن وکی قلاده
خوش زینته خط لماه رخسار — هندی لروان نبویه هفسار
ای خامه تهژی گلك دریژ کر — اق نامه بسه تهپر قریژ کر
هرچند کلام شبه در بت — بی‌قدر دبت دما کو پربت
نابینی به قیمتن جواهر — لورا کو دهند کن دنادر
سهو وغلط وخطا ونسیان — مجموعهٔ ناپسند عصیان
تحریر کرن تهبی تامّل — کی‌دی بکتن ژته تحمّل
کس نینه بکت ژبوته تحسین — کویندهٔ آفرین ونفرین
ای بی ادبا خرابه بی عار — کستاخ وستمگر وسیه کار
هندی کو سری تهمن قلم کر — اوچند ته خطی خطا رقم کر
هندی کوسری تهمن تراشی — او چند تهکر گنه تلاشی
فحّاشی تهکر ژرنك خانی — نقاشی تهکر مثال مانی
مشغولی بسه بلعب ولهوان — توباخوه بکه ژخطأ وسهوان
جارك وره سرطریق توبه — هندی نگهشیه ته نوبه
اوبطل دل آوری زبردست — اوّل کمرا تهوری بست
بو راکب دلدل انامل — درحال دگل مه بو مقابل
کیشا ژزبانی ذوالفقارك — بوخصم دگل مه شهسوارك
سل‌بو رکیا ژوان عتابان — ازمان گریا بقان جوابان
کو احمد اگر تونی خبیثی — هرچی کو ته کو من اونقیسی
قول دته قنج اگر خرابن — فعلی دته خطأ اگر صوابن
ای بد عملو توقنج دزانی — تو قائل وفاعل‌و خدانی
نی بوم دعالما نپستان — می بوم نه بدست می پرستان

گاڤا کوته ازبرم ژسازی — نه دنك دمن هبونه گازی
ته‌دور کرم ژنك هڤالان — مهجور کرم ژملك ومالان
بند ووسلی دمن سرا بن — اوّل ته کرن بامر کن کن
باشی کوته کر دباغ عشقی — کن کن دل من بداغ عشقی
ته‌پف کره جسم من دماجان — هاتن ژدلی من آه وافغان
نفخاته لمن دل وجگر صوت — هرچی کوته‌پف کری من اوگوت
ازلالم وبی زبان وخاموش — بی‌نفس ونفس ژقسم قاموش
بزما طربی بمن ته‌خوش کر — دیوان‌گنه بمن ته‌رش کر
هرچند کو ظاهری هیم از — سازنده توی وکی نیم از
ما نی بخوه ژشتکی دبیژت — خامه بخوه ژشحکی دریژت
کاتب قلمی دکت سیه کار — سازنده یه نی ژدست بهاوار
نای وقلم وکتاب ونیشان — تیر و هدف وکمان وکیشان
محکوم علیه بون دتقدیر — هیژ اسم گنه نبوی تسطیر
یارب تودزانی خانیی ژار — تشبیه بخامیا گرفتار
قابی وی ددست تدایه الحق — دستی‌وی دست‌خوه‌نینه‌مطلق
گاڤا کو لوی ته‌سر قلم کر — هرچی ته اراده کر رقم کر
آمرتوی او بامری مأمور — مأمور دبن همیشه معذور
گر دائیه وی ته اختیارك — اوژی وی سپاره ته بجارك
او گر علم وگر قلم بو — پیوسته ددست ته سر قدم بو
نفع وضررا خوه اونزانت — یاقنج ژبو خوه را چه‌زانت
چاوا کو ژبو ترا رضایه — اونی صفته وی او هوایه
والله ژسفیدی وسیاهی — وی‌قصد وغرض توی آلهی
امّا بمرکبّا قبائح — رورش کرنه گلك صفایح

خطی ته یه سر نوشت وسر مشق سه ساله خطی خطادکت مشق
لورا کو دما ژغیب فك بو تاریخ هزار وشیست ویك بوّ
ایسال گهشته چل وچاران وی پیشرو گناه کاران
ڤیکدا ژمناهیان گلك مال یك پول نهن ژحسن اعمال
اوّل کو ته دا ژعشق مطلع آخر بده وی تو حسن مقطع

او کتابا کومه ژی استنساح کری
(۱۱٦٥) دا عزیز کری شیر ما
مامزیدی نقیسی بو
خدا رحما خوه لی بکه

صحیفه	سطر	خطاء	صواب
۱۱۲	۲	ودخولی	ڤدخولی
...	۳	بلاف	بلاڤ
...	۷	اسبران	اسیران
...	۱۲	دجگندا	دجنکیدا
...	۱۹	بیژ	ميژ
...	۲۰	ته	تەمه
...	۱٤	دگلی	دگل

پاشکۆ

اینستیتوی ملتید آسیا

احمد خانی

مم و زین

تیکستا کریتیک، ترجما و پیشخبر

م. ب. رودنکو

مسکوا ۱۹۶۲

مەم و زین-چاپی مۆسکۆ 1962

Büyük Ozanlar Dizisi 1

MEM Û ZÎN

EHMEDÊ XANÎ

Türkçesi : **M. E. Bozarslan**

GÜN YAYINLARI
Başmusahip Sokak, Tan Ap. No. 6
İSTANBUL – 1968

مەم و زین-چاپی ئەستەمووڵ 1968

AHMAD - I CHANIE

MAM und ZIN

genannt

Romeo und Julia der Kurden

PM
455
3

Übersetzung, Vorwort und Kommentare
von
Jemal Nebez

INSTITUT
D'ÉTUDES
IRANIENNES
INV.4987

Publikation der NUKSE

Fotodruck
-DRUCK-DIENST, H. Scheffel München 2 Gabelsbergerstr. 36
1969/2581 k.

مەم و زین-چاپی ئەڵمانیا 1969

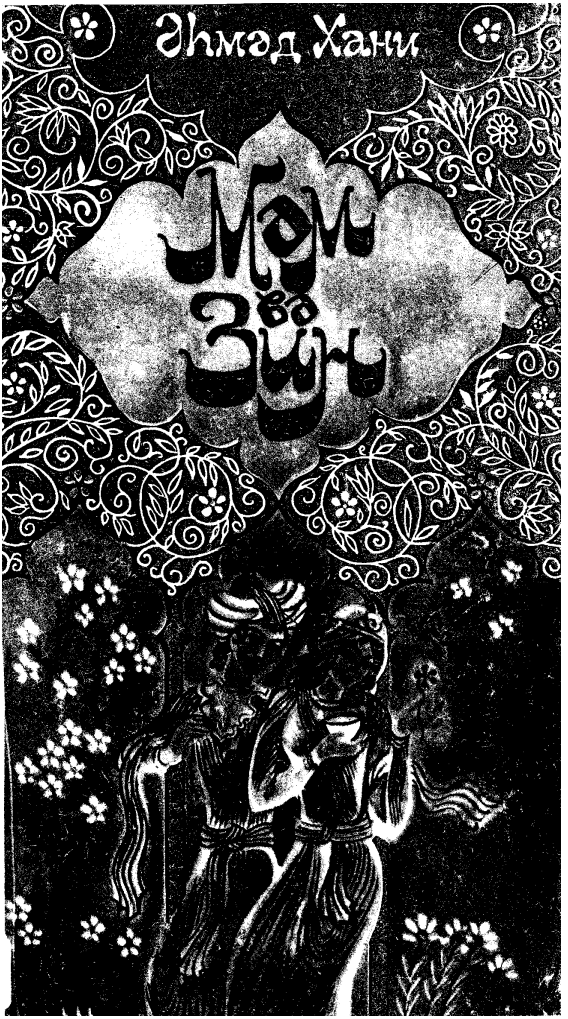

مەم و زین-چاپی باکۆ 197

مەم و زین-چاپی ستۆکهۆڵم 1992

Ahmedê Khanî

Mem et Zîn

Traduction : Sandrine Alexie - Akif Hasan

L'Harmattan
5-7, rue de l'École-Polytechnique
75005 Paris
FRANCE

L'Harmattan Hongrie
Hargita u. 3
1026 Budapest
HONGRIE

L'Harmattan Italia
Via Bava, 37
10214 Torino
ITALIE

مەم و زین-چاپی فرانسا 2007

پێڕست

پێشبار ٧
سەرەتایەك بۆ مەم و زین–ناسی ٩
کوردناسی ١١
ڕووسیا بایەخ بە ئەدەب و زمانی کوردی دەدات ١١
چاپەکانی (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی بەکوردی ١٤
دەستنووسەکانی مەم و زین ١٨
مەم و زین بەزمانەکانی دیکە ٢١
لێکۆڵینەوە، ماستەرنامە و دکتۆرانامە لە بارەی مەم و زین ٢٣
چاپی ئەسڵی (مەم و زین)ی ئەحمەدی خانی ساڵی ١٩١٩ – ئەستەموڵ ٢٧
پاشکۆ ١٧٣